VESTERN

DEN KOSTEL

ZIMA U NEVADI

BROJ 28 ● 125 DINARA

ROTO BIBLIOTEKA X-100

VESTERN

28

1986.

Den Kostel

ZIMA U NEVADI

A. Janger

KONJ PUKOVNIKA DODŽA

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
R. DURMAN

Izdaje i štampa: Novinska, izdavačka i štamparska radna organizacija **»DNEVNIK«, OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST«**, Bulevar 23. oktobra 31 Novi Sad, telefon (021) 621-555. Broj žiro-računa: 65700-603-6350. Direktor **NIŠRO »DNEVNIK«: JOVAN SMEDEREVAC,** Rukovodilac OOUR »Izdavačka delatnost«: **ILIJA VOJNOVIĆ,** Glavni i odgovorni urednik **OOUR: TODOR ĐURIĆ,** Urednik Redakcije knjiga: **MILORAD PREDOJEVIĆ,** Sekretar Redakcije: **ZDENKA KARABASIL,** Tehnički urednik: **JULIŠ ARVANITIDIS,** Korektor: **VERA MANOJLOVIĆ**

Tiraž: 32.000 primeraka

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

Den Kostel

ZIMA U NEVADI

Jahao je petnaest dana, ponekad i noću. Dalje nije mogao. Ni on ni njegov konj.

Pred njim je svetlucao grad. Zimi su ljudi rano palili svetiljke, a rano su ih i gasili, odmah posle večere, i legali u tople krevete, pod sigurnim krovom.

Sneg, koji je padao sve jače, naterao je i Gregora Konorsa da potraži krov za sebe i konja. Napolju se više nije moglo noćiti, čak ni u kakvoj pećini.

Negde je trebalo prezimiti, a grad pred njim kao da je bio prava prilika. Možda i jedina, s obzirom na to da je u džepu svog haljetka imao svega dva dolara, u koltu šest metaka, u opasaču ni jedan jedini, a u vinčesterki u futroli na sedlu samo pet. Ako se ne uzme u obzir zlatan venčani prsten na prstenjaku desne ruke, to je bila sva njegova imovina. Ni kabanicu nije imao. Umesto nje, preko ramena je prebacio staro ćebe, i tako se donekle štitio od hladnoće i snega.

Brada, koju nije brijao od dana kada je pošao na ovaj put kroz pustu i divlju Nevadu, dakle, punih petnaest dana, bila mu je gusta i neuredna, i samo je upotpunjavala sliku skitnice u sedlu. Ni kosa, koja je virila ispod starog stetsona, nije bila u boljem stanju. Takav, više je izazivao podozrenje nego što je ulivao poverenje. Ipak, pažljiviji posmatrač dosta lako je mogao da uoči da on nije skitnica; o tome su najbolje govorile njegove oči i ruke. Oči su mu bile žive, pronicljive, a ruke, s dugačkim i gipkim prstima, bile su mu čvrste, ali bez žuljeva; bilo je očigledno da dugo nisu radile teške poslove. Mora da je prošao neko veliko iskušenje, ali se po njegovom držanju moglo zaključiti da ga to nije slomilo, i da je nedaća u kojoj se našao samo privremena.

Na ulazu u grad, na izlomljenoj drvenoj ploči, jedva je pročitao natpis: SKREP. Začudio se. Na Zapadu je bilo svakakvih imena gradova, ali da neko nazove grad rečju koja znači »otpadak« ili »nepriliku«, to još nije video. Slegnuo je ramenima; »otpadak« ili »neprilika«, svejedno, sneg je padao sve jače, i on je morao da se zaustavi.

Dojahao je do gradske štale i ujahao u dvorište. Tu ga je dočekao štalar, mlad čovek, s drvenom nogom do kolena, što uopšte nije sakrivao; pre bi se reklo da je namerno pokazivao taj svoj nedostatak. Verovatno je za to imao neki razlog, ali sigurno nije hteo da izaziva sažaljenje, jer je kolt nosio nisko pripasan. Već na prvi pogled Gregor Konors je zaključio da taj momak ima ponosa.

Učtivo ga je pozdravio i zapitao da li ima mesta za njegovog konja. Štalar je otpozdravio, a onda mu je rukom pokazao na štalu. Gregor Konors je sjahao, a štalar je prihvatio uzdu i poveo konja. Štala je imala devet pregradaka, a u osam su bili konji.

– Imate sreće, stranče! Kao što vidite, sad je sve puno – rekao je štalar.

– Dobar znak, prijatelju! – odgovorio je Gregor Konors. – Dosad me sreća baš nije pratila.

– Kao ni mene. Ovo je prvi put ove godine da je moja štala puna – rekao je štalar, pa je, uz osmeh, završio: – Dobar znak, kažete. Nadajmo se.

Dok je Gregor Konors timario svog konja, štalar je doneo naramak sena i punu zobnicu zobi. Rekao je:

– Verovatno odavno nije kušao zob. Dugo jašete, mister?

– Prilično! Od Sakramenta, u Kaliforniji, preko planina, dovde. I sami znate koliko je to, a verovatno i kako to izgleda – odgovorio je Gregor Konors, a onda je zapitao, začuđen što mu štalar ne saopštava cenu svojih usluga: – Koliko će stajati zob, seno, krov?

– Do sutra uveče ništa! Jednog dana, zimus, u praznoj štali, zarekao sam se da ću prvom jahaču koji mi popuni poslednji pregradak timariti, hraniti i čuvati konja celu noć i ceo dan besplatno. Dugo sam čekao, i, evo, dočekao sam. Vi ste taj jahač!

– Opet sreća! – nasmejao se Gregor Konors. – Izgleda da mi se vraća!

– Odlučio sam da tog jahača počastim i svojim dobrim viskijem, ma ko bio – gazda koji jednim zahvatom u svoj džep može kupiti ovu štalu, razbojnik koji može sve oteti, ili skitnica koja ne zna razliku između dobrog i lošeg viskija. Hoćete li, mister?

– Pa, gazda nisam, a ni razbojnik. Verovatno sam skitnica, ali razlikujem dobro od lošeg. Prihvatam prijateljsku ponudu. Rado ću popiti s vama čašicu dobrog viskija – odgovorio je Gregor Konors.

Pošli su prema kućici, stisnutoj uz štalu, u istom dvorištu. Kroz dimnjak na krovu izvijao se dim; kućica je obećavala toplinu, koja je i tekako bila potrebna Gregoru Konorsu. Štalar je išao napred, a Gregor za njim; prošli su meseci, otkako ga ovako toplo nisu dočekali u nekom gradu. Skitnicu niko nije rado primao. Posle teške rane, koju je jedva preboleo, predugo je bio slab, pa i bezvoljan. Naporan put preko planine kao da je ojačao njegovo telo, a i volju. Ovaj doček ovde počeo je da mu vraća i veru u ljude. Zato je bio zahvalan štalaru s drvenom nogom.

Poželeo je da mu to kaže, ali nije stigao. U dvorište je ujahao jahač na obesnom pastuvu, kojeg je jedva obuzdavao. I jahač je verovatno bio sličan svom konju – obestan, silovit, nemiran. Glasno je zapovedio:

– Bene, prihvati ovog divljaka, brzo! I smesti ga u štalu!

Štalar se okrenuo, pa učtivo rekao:

– Nema više mesta, gospodine Harde. Sve je popunjeno! U poslednji pregradak sam upravo smestio konja ovog gospodina!

Rukom je pokazao na Gregora Konorsa, koji se takođe okrenuo prema pridošlici.

– Ha-ha-ha! – grubo se zasmejao Hard. – On gospodin! Ta skitnica! Odmah isteraj njegovu ragu i uvedi mog konja!

Smatrajući da je time sve rečeno, sjahao je i pustio konja. Konj je zatoptao kopitama, pa se umirio, kao da je bio srećan što je njegov gazda napustio sedlo.

Štalar nije prišao konju. I dalje je stajao mirno, a mirno je i rekao:

– Neće ići, gospodine Harde. Ovaj jahač je došao pre vas. Potražite drugu štalu, nadam se da ćete tamo imati više sreće!

Ne obazirući se na Gregora Konorsa, bez opomene, Hard je zamahnuo bičem, koji je držao u ruci. Ali nije uspeo da ga spusti. Ostao je zabezeknut, s rukom u vazduhu. Gledao je u cev kolta, koji je bio izvučen u istom trenu.

Gregor Konors mu je zapretio:

– Ako udariš, više nikad nećeš uzeti bič u ruke! Pazi! Ne opominjem dvaput! A sad ispusti taj bič iz ruke, okreni se, i jaši! Jasno?

Obesni Hard je trenutak procenjivao svoje izglede, a onda je shvatio da ih nema. Spustio je bič u sneg, a onda se okrenuo i pošao prema svom konju.

Uzjahao je, besno mamuznuo konja, i izjurio iz dvorišta.

Štalar se tek tada pokrenuo. Podigao je bič iz snega, pa ga snažno zavitlao preko ograde dvorišta. Onda je prišao Gregoru Konorsu i rekao:

– Izgleda da nas sreća napušta, možda zauvek. Ali, o tome kasnije. Mi ćemo popiti svoje piće, mister, zar ne?

– Naravno, Bene! – odgovorio je Gregor Konors. – Prijatelji me zovu kratko – Greg!

– Greg, hvala ti na pomoći. Uđimo!

Kuća je bila topla. Imala je samo jednu, ali poveliku prostoriju, koja je istovremeno služila i kao spavaća soba i kao kuhinja, i kao remenarska radionica. Na sredini je bio čvrst drveni sto, sa četiri stolice.

Ben izvadi iz ormana poveću pletenku i dve čaše. Seli su za sto. Štalar je natočio.

– Pravi domaći! Ja sam ga pekao, za sebe, Greg. Za našu sreću... ili nesreću, Greg! – podigao je čašu, nazdravljajući.

– Samo za sreću, Bene! – odgovorio je Gregor Konors i podigao čašu.

Ispili su nadušak. Zatim su popili još po jednu, a onda je Ben vratio pletenku i čaše u orman. Objasnio je:

– Nisam cicija, Greg. Ali, više ne smemo da pijemo noćas. Malopre smo stali zmiji na rep, i moramo biti oprezni!

– Zbog mene si se uvalio u nepriliku, Bene. Izvini! Nisi morao, mogao si mog konja isterati na zimu, ostalo bi, onda, bilo moj problem, zar ne?

– Ne brini o tome, Greg! U neprilici sam rođen, i u neprilikama živim već dosta dugo. Zar ne znaš kako se ovaj grad zove?

– Znam, Bene. Skrep, zar ne? To znači otpadak, svašta, staro gvožđe. A može značiti i nepriliku, je li tako?

– Upravo tako! Ali sigurno ne znaš kako je grad stekao to ružno ime. Objasniću ti. Pre dvadesetak godina grad se zvao Silver Siti, dolina u kojoj je smešten Silver Veli, potok koji teče ispod mostića na ulazu u grad zove se i danas Silver Krik. Sve je ovde bilo srebrno, a rudnik se zvao Silver Rok. Odavno već srebra nema u ovom kraju. Ostao je samo salun »Srebrni dolar« u kome poneki put na pultu zazveči komad srebrnog ili zlatnog novca. Sve drugo je samo SKREP.

– Znači, tako je to. Pa, ko tako nazva grad?

– Kad je rudnik zatvoren, Silver Siti je postao mrtav grad. Ubrzo se stanovništvo prepolovilo. Ono malo rančeva u okolini nije moglo da izdržava mnogobrojne zanatlije, trgovce, salune. I, kad su, pre petnaest godina, ovamo došli nekakvi popisivači i premerivači, nekakvi ljudi što su pravili kartu države Nevade, Silver Siti je već bio do te mere zagorčao život svom gradonačelniku da je on na pitanje tih ljudi kako se zove njegov grad odgovorio: SKREP. I oni su tako zapisali, i tako je grad i unet u kartu Sjedinjenih Država, tako se vodi u okrugu i u glavnom gradu države Nevade, u Karson Sitiju. A i mi smo se navikli, pa nam to ne smeta mnogo.

Štalar Ben se smejao.

– Da su mene pitali, možda bih i ja odgovorio kao gradonačelnik. Ja tu pričam priče o prošlosti, a ti si sigurno gladan, Greg. Oprosti, sad ću ja nešto da pripremim.

Gregor Konors nije imao ništa protiv toga da nešto prezalogaji,

pogotovo nešto toplo, i parče hleba, čiji ukus već danima nije osetio.

Pripremajući večeru, štalar je nastavio da govori:

– Ne pitaš me, Greg, ko je bio onaj jahač.

– Znam da ćeš mi reći i ako te ne pitam.

– To je najmlađi od trojice sinova najmoćnijeg gazde u celoj dolini, Sema Harda. Stari Sem je dosta učinio za ovaj kraj, naročito onda kada je rudnik zatvoren. Spasao je grad od potpune propasti. Imao je dobre veze u Karson Sitiju, i sklopio je povoljne ugovore sa vojskom. U početku je isporučivao samo stoku i konje, a kasnije i namirnice – pasulj, krompir, žito i, naročito, zob za konje. Kako sam nije mogao da podmiri vojsku, pomagao je svakome ko je hteo da radi. Najveći broj farmera i malih stočara i danas zavise od njega i od njegovih isporuka vojsci. I moj otac je jahao za njega.

– Vidim, živiš sam, Bene – prekinuo ga je Gregor Konors. – Zar nemaš nikoga od porodice?

– Nemam, Greg! Otac mi je poginuo u ratu. Majka mi je umrla dok sam još bio mali; ja sam odrastao na Hardovom ranču, zajedno sa njegovim sinovima. Stari Hard nije pravio razlike između svojih sinova i mene, i bilo mi je dobro. Sve dok nije trebalo poći u rat. Bilo mi je tada osamnaest godina; dva njegova sina bila su starija od mene, a onaj treći, koga si upoznao, mlađi. U rat smo otišli otac i ja, a Sem Hard i njegovi sinovi nisu. Četi koja je ovde osnovana rančer je poklonio konje i deo opreme. Mislim da shvataš. Bogati, eto, ne moraju da ginu – gorko je rekao štalar Ben.

– Ni da žive s drvenom nogom!

– Nogu si izgubio u ratu, znači? – upitao je Gregor Konors.

– Ova drvena noga mi je poklon vojske Sjedinjenih Država. Dobio sam je pre pet godina, u Las Vegasu. Pre toga hodao sam sa štakom. Tada su mi uručili i medalju za hrabrost i tri stotine dolara, da nešto započnem, kako je rekao pukovnik kada mi je pružio svežanj novčanica. Hvala im i na tome, mnogi nisu dobili ni toliko.

– Zašto si se vratio ovamo, Bene? Zar nisi mogao negde drugde da započneš?

– Verovao sam u ljude, Greg. Mislio sam da će mi Sem Hard pomoći da stanem na noge. Ta, pomogao je tolikima pre mene, zašto ne bi i meni, koji sam odrastao s njegovim sinovima? Ali, Sem Hard je odbio da me primi na ranč. Nije mi ponudio ni pomoć, da nešto započnem sam. Nisam shvatio zašto. Ali, ja sam tvrdoglav momak, i rešio sam da ostanem ovde. Hteo sam da dokažem da i čovek s drvenom nogom može biti pravi čovek, da može da radi. Tako sam kupio ovu štalu, i ostao ovde. Još nešto: od tada se prema Hardovima odnosim kao prema strancima. Primetio si da sam onog mladića nazvao gospodinom a bili smo u detinjstvu prisni, igrali smo se zajedno i zvali se imenima od milja.

– Da li si doznao zašto je taj Sem Hard tako postupio prema tebi? Zar zaista misliš da je tvoja drvena noga razlog? – upitao je Gregor Konors.

– U početku sam mislio, Greg, ali sada znam da nije. Pravi razlog je bio moj otac. Kao najsposobniji, on je komandovao četom koju je za rat opremio Hard. U vojsci je dobio čin kapetana. Njegova četa, u kojoj sam bio ja, bila je jedna od najboljih konjičkih jedinica Severa. Pred kraj rata moj otac je dobio odsustvo. Dočekali su ga ovde kao junaka, i sam Hard, naravno. Priredili su i gozbu u njegovu čast, a onda su, valjda pri piću, došli u sukob moj otac i Sem Hard. Rančer je prebacio ocu da ne čuva dovoljno svoje ljude, i da su mnogi poginuli, a otac njemu da on previše čuva svoje sinove, i da ih nije poslao u rat iako su bili više nego sposobni za vojsku.

Umalo se nisu potukli, a palo je suviše teških reči.

– Razumem, Bene. Sem Hard jednostavno nije želeo da mu tvoja drvena noga večito prebacuje isto ono što mu je prebacivao tvoj otac – zaključio je Gregor Konors. – Mislio je, verovatno, da ćeš, ako ti ne pomogne, otići. Ipak se čudim zašto ti nije ponudio para da nekuda odeš: Gazde to obično tako rade.

– Razumećeš i to Greg, kad ti još nešto kažem. Moj otac je poginuo kao junak, u jurišu, na čelu svoje čete. Iako nije sahranjen ovde, građani su mu na groblju podigli lep spomenik i u kamen urezali nekoliko rečenica o njegovom junaštvu. Moj otac je i posmrtno odlikovan, a o njegovim podvizima pisale su novine. Sem Hard je postigao sve, ali ne i slavu junaka. Kad uče decu, učitelji često spomenu mog oca, kao primer junaštva; u čitanci ima jedna priča o njemu. Sem Hard može postati guverner, ali u čitanku neće stići. Zato on mrzi uspomenu na mog oca, onda i mene! Zato nije hteo da mi pomogne ni na koji način.

– A kako se sada ponaša prema tebi?

– Prećutno primirje! Ne napada me, ne sprečava svoje jahače, pa ni sinove, da ostavljaju konje u mojoj štali. Jednostavno, ne obazire se na mene, kao da ne postojim. A ja sam to prihvatio, pa se i ja prema njemu i njegovima ponašam na isti način. Ali, sada se čudim sebi zašto sam ti sve ovo ispričao. Tvoja je priča verovatno zanimljivija od moje. Možda i tužnija!

– Nije zanimljivija, ali nije ni tužnija, Bene. Jednostavna priča o dečaku bez roditelja. Takvih nije malo na Zapadu. Hvala ti na poverenju, Bene! Rado bih ti uzvratio. Ali, kasno je. Jednom drugom prilikom ispričaću ti sve o sebi, pa sudi. Veruj mi, sada ne mogu. Ipak, moram ti reći ko sam. Zovem se Gregor Konors, rođen sam i odrastao sam u Teksasu, bio sam na drugoj strani u ratu, i imam medalju kao i ti. Samo, eto, imam i obe noge. Sada sam lutalica u sedlu, ne mogu da se smirim nigde.

Gregor Konors je pošao ka krevetu i otkopčao opasač s koltom. Ben je ustao od stola i prišao ormanu. Izvadio je kutiju sa mecima. Rekao je:

– Greg, popuni svoj opasač. Da li ti je kolt pun?

– Pun je, Bene! Nikad ne blefiram! Hvala ti!

Gregor Konors je prihvatio pruženu kutiju s mecima i popunio opasač, a zatim je napunio i svoju vinčesterku. Onda je legao, obučen.

Sedeći za stolom, štalar Ben Korn osluškivao je noć, i noćni život grada sa ružnim imenom.

II

U toku noći ništa se nije dogodilo. Samo je sneg napadao gotovo pola metra. Kad se ujutro probudio, Gregor Konors je svog novog prijatelja, štalara Bena, zatekao kako drema, s glavom na stolu. Bilo mu je krivo što je prespavao celu noć i što ga nije odmenio. I Ben se probudi. Gregor ga je naterao da legne u krevet, a on je sam sebi skuvao kafu.

Bio je odmoran i svež, kakav odavno nije bio. Zadovoljan, pevušio je neku staru kaubojsku pesmicu, koju je naučio još u detinjstvu. Otišao je u štalu, i tamo zatekao samo svog konja, takođe odmornog, nahranjenog i spremnog za jahanje. Ali, kamo je sada mogao da odjaše, kroz sneg, u pustoj i divljoj Nevadi? Počistio je štalu, pa se vratio u kuću. Ben je još spavao.

Otvorio je vrata i zagledao se u snežnu belinu.

Onda je začuo kako sneg škripi pod čizmama. Čekao je. U dvorište su ušle tri žene, dobro obučene, i sve umotane do grla, da se zaštite

od oštre hladnoće. Ipak, rumena lica i živahne oči otkrivale su da su sve tri mlade. Jedna je bila izrazito visoka, druge dve niže. Te dve su nosile između sebe staro sedlo, a visoka je u ruci držala neku knjigu.

Ugledavši nepoznatog čoveka na vratima Benove kuće, zastale su, iznenađene. Visoka se prva snašla. Zapitala je:

– Da li je Ben kod kuće?

– Spava – odgovorio je Gregor Konors, a onda učtivo dodao: – Probudiću ga, mlade dame, ako to zahtevate.

– Zahtevamo, nego šta! – viknula je jedna od one dve što su držale sedlo. – On uvek spava do podne. Za posao ga nije briga! Evo, mi smo mu donele da opravi ovo sedlo, a on spava.

Visoka je bila pomirljivija. Rekla je:

– Probudite ga, mister, molim vas. Kažite mu da su ovde sestre Maligen i učiteljica. Mi ćemo malo pričekati, da se obuče.

Ben Korn se probudio sam; verovatno je čuo viku. Provirio je iza Gregorovih leđa i pozvao devojke da uđu.

– Obučen sam! Samo uđite! Moj prijatelj Greg je pripremio doručak, a ima i tople kafe. Ne mogu dozvoliti da se tako lepe devojke smrzavaju u mom dvorištu.

Devojke su ušle. Kuća je najednom bila puna. Raskomotile su se i sele za sto. Bile su vesele i bezbrižne.

Ben je pripremao kafu, a Gregor je stajao kraj vrata. Posmatrao je devojke. Sve tri su bile lepe. Očigledno, visoka je bila učiteljica, a dve niže sestre Maligen. Visoka je izgledala najstarija i najzrelija, svakako je bila prešla dvadesetu, a dve sestre bile su mlađe, još devojčice, od oko šesnaest-sedamnaest godina; da jedna nije bila smeđokosa a druga plava, izgledalo bi da su bliznakinje. Sve tri su bile veoma privlačne, ali je Gregor Konors pogled najduže zadržavao na visokoj učiteljici.

Ona je govorila:

– Bene, donela sam ti jednu knjigu. Znam da baš ne voliš ljubavne priče, ali ovo je najlepša ljubavna priča na svetu, i najtužnija. »Romeo i Julija«, od velikog engleskog pisca Šekspira, istog onog pisca od koga je i »Hamlet«, a valjda nisi zaboravio da si za tu knjigu rekao da je najlepša koju si pročitao.

– Hvala ti, Rozalinda! – odgovorio je Ben. – Verujem u tvoj ukus. Pročitaću je, iako je ljubavna! – nasmejao se.

– Zar ti ne veruješ u ljubav, Bene? – pitala je smeđokosa sestra Maligen.

Plavokosa Maligenova je smerno ćutala, ali nije skidala pogled sa Bena, koji je poslovao u uglu, kraj vatre. Oštrom i pronicljivom oku Gregora Konorsa to nije promaklo.

– Ne znam, Megi – odgovorio je Ben. – A veruješ li ti? – Malo je zastao, pa nastavio: – Veruje li tvoja sestra?

– Ja verujem! – bila je odlučna Megi. – A znam sigurno da veruje i Meri. I Rozalinda veruje.

Učiteljica je klimnula glavom, a onda, zagonetno se smešeći, rekla:

– Možda.

– Eto, na primer, ja ne verujem – naglo je upao Gregor Konors, ne uspevši da savlada osećanja koja su u njega navrla u tom trenutku.

– Zašto, mister Greg? – upitala je visoka učiteljica mirno.

Nesvesno, podstaknut nekom neodoljivom željom da se suprotstavlja svemu i svakome, Gregor Konors je pružio svoju desnu ruku. Rekao je, s puno gorčine u glasu:

– Gledajte ovaj prsten! Venčani! Nasledio sam ga od oca. Takav isti, samo nešto manji, koji je nosila moja majka, stavio sam na prst devojci s kojom sam doživljavao »najlepšu ljubavnu priču na svetu«. Venčali smo se. A onda sam ja otišao u

rat. Kad sam se vratio, kuću sam našao praznu. Moja ljubav je otišla s drugim! Zar mislite da sad mogu da verujem u bilo kakvu ljubavnu priču?

– Ali, prsten još uvek nosite! – učiteljica se nije zbunila. – Zašto? Ubeđena sam da vi tu ženu još niste zaboravili! Možda je još volite...

– Prsten nosim zato što je jedino što mi je ostalo od roditelja, koje sam prerano izgubio. A nju ne volim! Čini mi se da je nikada nisam ni voleo. Ona mi više ne predstavlja ništa. Čak je i mrzim.

Sestre Maligen i Ben pažljivo su slušali razgovor.

Iako je govorio, iako je bio zanet sećanjem, Gregor Konors je, ipak, prvi osetio da nailazi opasnost. Čuo je prigušeni topot konja u snegu, koji im se približavao.

I zaista, uskoro se začula buka, a zatim je u dvorište hrupila grupa jahača. Petorica. Predvodio ih je krupan, sedokosi rančer, u kožnoj bundi, s krznom oko vrata.

– Hard – rekao je Ben Konorsu.

Gregor Konors je klimnuo glavom, i stao pored vrata, s vinčesterkom u ruci. Ben je otvorio vrata. Devojke su stajale nasred sobe, iščekujući šta će se dogoditi.

– Bene Korne, otkad u tvojoj štali nema mesta za konja moga sina? – upitao je rančer glasno, s pretnjom u glasu.

– Bilo je popunjeno, gospodine Harde – mirno je odgovorio štalar.

– Neka skitnica je došla u isto vreme kad i moj sin, i ti si dao prednost skitnici. Zašto, Bene Korne? – pitao je rančer oštro.

– Gospodin Konors je došao sat pre vašeg sina – i dalje je mirno odgovarao štalar Ben. – Ako vas je vaš sin obavestio da su došli zajedno, pogrešno vas je obavestio!

– Znači, moj sin laže?

– Laže, gospodine Harde. I nije prvi put da laže, to i vi znate!

– Da li se ti to meni podsmevaš, štalaru? – gotovo se proderao rančer Hard. – Mogu te izvući iz te tvoje kolibe i bičem ti saterati u grlo taj tvoj osmeh!

– Možete pokušati – odgovorio je mirno štalar Ben Korn, pa primakao ruku drški kolta i oslonio se na zdravu nogu. – Ko pokuša da sjaše neće sjahati! – zapretio je oštrim glasom, a onda završio: – Znate da se ne šalim!

Rančer je podigao desnu ruku, pa je, pretećI, upro u Bena Korna. Rekao je oštrim glasom:

– Hteo si rat, mladiću! U redu, imaćeš ga! Dosad sam te štedeo zbog te drvene noge, od danas nema poštede! Sad ću odjahati. Moji jahači više neće ostavljati konje u tvojoj štali, a ni moji prijatelji i ljudi koji drže do moje reči. Sve trgovce ću upozoriti, da ako žele da imaju mene i moje prijatelje za mušterije, ne smeju snabdevati tebe. Zasad toliko!

Okrenuo je konja i izjahao iz dvorišta. Njegovi pratioci su ga sledili.

– Šta sebi sve umišlja taj rančer! Zar misli da je bog? – rekla je ljutito učiteljica Rozalinda.

III

Sneg je ponovo počeo da pada. Polako je zatrpavao prilaze gradu. Ipak, vreme je bilo srazmerno mirno; nije bilo ledene olujne vejavice, koja je svake zime odsecala gradić Skrep od ostalog sveta.

U podne je stigla poslednja kočija iz Renoa.

Iz kočije su izašla samo dva putnika i jedna putnica. Muškarci su s očiglednim uživanjem pomogli mladoj ženi da skoči u sneg. Sve troje su nekoliko trenutaka radoznalo razgledali okolinu. Onda je vozač povikao:

– Stigli smo u Skrep, gospođo i gospodo! Dalje ne idemo ove zime!

Vozač i pratilac zatim skidoše tri poteža kovčega sa krova kočije. Muškarci prihvatiše svaki svoj kov-

čeg. Izvinjavali su se mladoj ženi što ne mogu da joj pomognu.

Mlada žena se nije zbunjivala. Stajala je pored svog povelikog kovčega i samouvereno se osmehivala prisutnima. U desnoj ruci je držala poveću kožnu torbu, a levom je pridržavala šal, kojim se štitila od snežnih pahuljica. Njen osmeh je, naravno, učinio ono što je i očekivala: ubrzo su tri muškarca priskočila da ponesu njene stvari do hotela.

– Pomoći ćemo vam, gospođo. Samo naredite! Ja sam Džefri Norton, a ovo su moji prijatelji braća Maligen, Džim i Džo.

Mlada žena im se osmehnula. Rekla je maznim, prijatnim glasom:

– Hvala vam, gospodo! Rekli su mi da ovde postoji hotel »Srebrni dolar«. Odvedite me tamo.

Nije se predstavila, ali mladićima to nije bilo važno. Dvojica su prihvatili teški kovčeg, a treći torbu iz ženine ruke. Pošli su prema hotelu »Srebrni dolar«. Ispred njih su išli ona dva putnika, teško se probijajući kroz sneg.

U hotel »Srebrni dolar« ulazilo se kroz salun. Mada je bilo podne, u salunu je bilo dosta gostiju. Bilo je toplo, a to je sada bilo najvažnije. Ljudi su svraćali tu da popiju nešto i da porazgovaraju o novostima. Za stolom pored šanka sedeo je vlasnik hotela Majk Tader i redao pasijans, ne obazirući se na goste.

Majk Teder je bio mlad čovek. U Skrep je došao pre dve godine, kupio hotel i prilično ga obnovio, doveo odnekud tri zabavljačice i klavirstu, i počeo da privlači goste i iz udaljenijih mesta. Imao je i dobru kuhinju, služio je dobra pića, a sobe u hotelu su bile uredne.

Bio je naočit i snažan muškarac. Kolt je nosio nisko pripasan, a njegove tvrde pesnice već su upoznali mnogi pijani izgrednici. Iako nisu znali gotovo ništa o njemu, jer je on malo pričao, građani Skrepa su ga cenili i poštovali, pa je sad bio i najozbiljniji kandidat za gradonačelnika.

Bio je jedan od retkih u Skrepu i okolini koji nije zavisio od moćnog rančera Harda. Ali, nikad nije ispoljavao nikakvo neprijateljstvo prema starom rančeru. Naprotiv, s njegovim sinovima, posebno sa dvojicom starijih, bio je u veoma prisnim, prijateljskim odnosima. Najmlađeg, Džeka, nije mnogo cenio, ali je trpeo čak i njegove pijane ispade, i štitio na neki način i od drugih ljudi i od starog oca, koji nije mogao da bude zadovoljan ponašanjem svog najmlađeg sina.

Salun je živnuo kad su kroz pokretna vrata ušla dva putnika iz kočije, a još više kad je iza njih ušla i mlada žena, u pratnji trojice mladića.

U toplini saluna pridošli muškarci su se brzo oslobodili svojih bundi i prišli šanku, da popiju viski. Mlada žena je takođe skinula svoj skupoceni zimski ogrtač i šal, pa stala pored jednog stola i ponudila mladićima da sednu. Pozvala je barmena glasom koji nije trpeo pogovor:

– Viski za gospodu! I za mene!

Onda je sela, a odmah za njom to su učinili i Džefri Norton i braća Maligen. Njezin kovčeg ostavili su kraj stola. Barmen je požurio da ih usluži.

U istom trenutku u salun je ušao Gregor Konors. Ušavši, zastao je malo kraj vrata i osmotrio prostoriju i goste u njoj. Gotovo je izgubio dah od iznenađenja: za stolom na sredini saluna sedela je njegova Bi, njegova bivša žena, koju nije našao kod kuće kad se vratio iz rata. Sklonio se u stranu, iza stuba pored vrata, i navukao šešir na oči. Ali, ispod šešira je pomno posmatrao. Bi se promenila. Bila je sad samouverena iskusna žena, svesna svoje lepote i privlačnosti.

Vlasnik hotela je pucnuo prstom i pozvao portira.

– Za gospođu apartman do moga!

A onda se obratio lepoj ženi:

– To je najbolje što ima, apartman za specijalne goste.

Portir je prihvatio ženin kovčeg. Rekao je:

– Gospođo, vaš apartman je spreman. Ako želite da se povučete...

– Ne, ostaću još malo, moram da porazgovaram sa ovom mladom gospodom, koja su me dopratila.

Džefrija Nortona i braću Maligen nikad niko nije nazvao mladom gospodom, a pogotovo ne tako lepa i lepo obučena žena. Znali su oni da nisu nikakva gospoda, ali im je godilo da ih neko tako zove. Piljili su u Beatu, i bili gotovi da urade sve što ona od njih zatraži.

– Jeste li vi kauboji, gospodo? – upita žena.

Klimnuli su glavama, a najstariji, Džefri Norton, je odgovorio:

– Da, gospođo! Najbolji u celoj Srebrnoj dolini!

– Tako sam i mislila! Nudim vam posao, mlada gospodo. Da li vas zanima?

– Zanima nas, i te kako nas zanima. Zimi nemamo šta da radimo kod kuće – odgovorio je Džefri Norton, a braća Maligen su se složili s njim.

– Naš stari neće imati ništa protiv da Džo i ja zaradimo koji dolar preko zime – dodao je stariji od braće Maligen, kočoperni Džim.

Žena je iz svoje kožne putne torbe, koju je zadržala pored sebe, izvukla neku hartiju i rastvorila je na stolu. Objasnila je:

– Kupila sam ranč u blizini ovog grada. Ovo je ugovor. Znate li gde je imanje »Vatrena strela«?

Momci su se zgledali. U Skrepu i okolini imanje »Vatrena strela« imalo je posebno mesto. Odavno napušteno i zapušteno, najčešće je služilo kao sklonište razbojničkim bandama, pogotovo zimi. Pošteni ljudi obilazili su ga. Prvi se snašao Džefri Norton. Pitao je:

– Mislite da se nastanite tamo, gospođo?

– Svakako! Obaveštena sam da tamo postoji velika i lepa kamena kuća, i sve ostalo što ide uz kuću. Rekli su mi da je kraj izuzetan. Znam da je sve zapušteno, ali vredne ruke mogu brzo da vrate stari sjaj. Uvek sam želela da imam lepu kuću, decu...

– Zašto vaš muž nije došao s vama, gospođo? – upitao je mladi Džo Maligen.

– Nemam muža! – odgovorila je naglo Beata. – Poginuo je u ratu. Ali, zar ja izgledam tako da ne bih mogla da nađem dobrog muža?

Gregor Konors se trgao. U jednom trenutku hteo je da priđe, i da pokaže da je živ, ali se brzo predomislio. Bila je to Beata, ali sad više nije bila ona njegova mala i ljupka Bi. Bila je sad žena koju život nije milovao, ali koja je znala da od života uzima ono što joj se najviše dopadalo. Nije više bila plaha srna, kao nekada, dok su se voleli, već vučica koja zna da se bori svim sredstvima.

Gregor Konors je sretao takve žene, lutajući Zapadom, i znao je šta sve one mogu da učine.

Bilo mu je žao što nije sreo svoju srnu, ali pomalo se divio i vučici, koju je sasvim slučajno našao, u toj divljini, na kraju sveta.

Znao je da je lagala kad je rekla da joj je muž poginuo u ratu. Takvo obaveštenje nikad nije dobila, a svoju ljubavnu avanturu sa čovekom s kojim je otišla od kuće započela je gotovo odmah po muževljevom odlasku u rat. O tome je imao sasvim pouzdana obaveštenja. Znao je i da laže kad govori da želi dom i decu. Imala je i dete, dečaka, koga je ostavila kod jedne porodice u Las Vegasu, i o kome se malo brinula; jedino je redovno slala novac za njegovo izdržavanje. I o tome je imao pouzdana obaveštenja. Tražio ju je dugo, a našao ju je u mestu gde je to najmanje očekivao, i kad je već odavno bio prestao da je traži.

Nastavio je da sluša.

Beata je govorila glasno, verovatno namerno, da privuče pažnju gostiju u salunu.

– Znam da je zimi teško raditi, ali ja želim da se što pre uselim u tu kuću. Hotela mi je dosta! Platiću dobro! Vaš zadatak bi bio da mi sredite kuću, da nabavite sve što je potrebno, od nameštaja do hrane za zimu, da mi kupite i nešto stoke, da se vidi da imanje živi, i da mi obezbedite miran život u toj kući. Možete li to?

– Nije da ne možemo, gospođo! – odgovorio je Džefri Norton, koji je obično govorio i u ime braće Maligen. – Ali, gospođo, znate li vi šta je »Vatrena strela«?

– Zaposlićete još pet-šest mladića, ali najboljih! Već sam vam rekla da imam novaca. Dakle, vama, Nortone, ako sam vam dobro zapamtila prezime, nudim da budete moj predradnik. Plata: dvadeset dolara nedeljno. Vašim prijateljima nudim po deset dolara nedeljno, kao vašim pomoćnicima. Ostalima po osam dolara nedeljno, do proleća. Nađite mi i jednog dobrog kuvara, ili kuvaricu, i jednu domaćicu. Pouzdam se u vas!

Bila je to predobra ponuda za Skrep. Znali su to i mladići koji su piljili u mladu i privlačnu ženu. Razumljivo je da nisu dugo razmišljali. Džefri Norton je odgovorio:

– U redu je! Nećete dugo ostati u ovom hotelu. Prihvatamo vašu ponudu! Očistićemo vaše imanje!

Zatim je Beata pošla u svoju sobu. Uz put je zavodljivo mahnula svojim novim radnicima. A oni su gledali za njom čežnjivim pogledima.

Pri hodu je njihala kukovima, tako da su gotovo svi gosti u salunu uzdahnuli.

Gregor Konors se konačno odmaknuo od stuba. Prišao je šanku i zatražio viski.

Bio je obrijan i čist. Štalar Ben Korn mu je pozajmio novu košulju. Više nije ličio na skitnicu.

Viski je odmah ispio, pa zatražio još jedan. Tek tada je pažljivije osmotrio ljude pored sebe. Na kraju šanka stajao je vlasnik hotela, sa dvojicom putnika iz kočije. Pili su zajedno i nešto živo raspravljali. Gregor Konors je napeo uši.

– Imate iste sobe, kao i letos, gospodine inženjeru – govorio je Majk Teder. – Bili ste zadovoljni?

Visok i kršan muškarac, u odelu po najnovijoj modi iz Vašingtona ili Njujorka, star najviše trideset godina, očigledno odlučan i siguran u sebe, miran i hladnokrvan, ispio je viski kao da je voda, pa primetio:

– Da, gospodine Tederu, bili smo zadovoljni. Ipak, moram nešto da vas pitam – dodao je tiše. – Imate li neku novu devojku? Volim novo!

– Imam, gospodine inženjeru. Jednu mladu i vatrenu Meksikanku – odgovorio je poverljivo Majk Teder.

– A viski je onaj dobri stari, onaj »kentaki« od letos? – upitao je drugi putnik, dežmekast, dosta nizak, nekako mekan i bledunjav, ali ne mnogo stariji od svog prijatelja.

– Isti, gospodine inženjeru, dobri stari »kentaki«. Ista zaliha! – odgovorio je hotelijer .

– Onda ćemo biti zadovoljni kao i letos. Džon novim devojkama, a ja starim viskijem! – nasmejao se dežmekasti.

Gregor Konors je razmišljao. Nešto se tu kuvalo. Nešto veliko. Hijene se nikad ne okupljaju bez razloga. A već je shvatio da su hijene vlasnik hotela, njegova bivša žena Beata, dva inženjera, a možda i rančer Hard. Napušteni rudnik srebra kod Silver Roka mogao je da bude dobar razlog za okupljanje. Ako u njemu ima srebra!

Ispio je i drugi viski, i izašao na glavnu ulicu.

IV

Sneg nije prestajao da pada. U glavnoj ulici Skrepa bilo ga je već više od pola metra. A niko ga nije

čistio. Čak ni domaćini ispred svojih kuća, ni trgovci ispred svojih trgovina.

Kad je ušao, prilično promrzao, u toplu Benovu kolibu, Gregor Konors je već s vrata zapitao svog prijatelja:

– Opet imaš punu štalu, Bene?

Ben je odmah odgovorio:

– Družina Reda Donavana! Ili, Redova banda – dodao je tiše. – Kradljivci stoke, kažu, ali niko da im to dokaže i uhvati ih. Redovni gosti, Greg! A ja zaista nisam dužan da se brinem o zakonu u Srebrnoj dolini.

– Treba li ti pomoć, Bene? – upitao je Gregor Konors.

– Ne, Greg. Oni se sami brinu o svojim konjima. Moje je jedino da im dam zob i seno. A to sam već uradio. A ti, jesi li isprao svoje grlo? Je li Tederov viski bolji od moga?

– Viski kao viski, Bene! Tederov je dobar, ali čini mi se da nije bolji od tvog, domaćeg, mada tvrdi da je pravi »kentaki«!

– Razgovarao si s njim?

– Ne! Čuo sam je neke goste uveravao kako toči najbolji viski na Zapadu.

– Koje goste, Greg? Domaći to već znaju napamet. Znači, neke strance? – pitao je Ben.

– Tačno. Neka dva, recimo, inženjera. Obojica su obučeni na istočnjački način, i odseli su u Tederovom hotelu.

– Čuo sam već, Greg. U kočiji »Vels-Fargo«, koja je stigla danas, kao poslednja ove zime, došla su dva putnika i jedna žena. Možda su to ona dva inženjera koji su i letos nešto istraživali u napuštenom rudniku kod Silver Roka, i okolo njega. Ta žena, koliko znam, nije dosad nikad bila ovde.

– Nije, Bene – odgovorio je Gregor Konors. – Znaš li, Bene, ko je ta žena?

– Ne znam, Greg, ali sam čuo da je veoma lepa!

– Slušao si, zar ne, kad sam onoj učiteljici Rozalindi pričao o svojoj sudbini? E pa, ta žena je moja Beata, moja Bi, moja bivša žena, koja me je napustila s drugim dok sam ratovao. Bene, možeš li da shvatiš kako se osećam?

– Penelopa na Zapadu nema, moj Odiseju! Ovde još nisam sreo takvu ženu kakva je bila Penelopa! Lutalica ovde nema gde da se vrati!

– Ko ti je ta Penelopa, i ko ti je taj Odisej, Bene? – upitao je radoznalo Gregor Konors.

– Odisej si ti, Greg, a Penelopa je trebalo da bude tvoja Bi; trebalo je da te čeka uprkos stotinama prosaca. Ali, toga nema na Zapadu, Greg! Ni u mojoj Nevadi ni u tvom Teksasu!

Gregor Konors je shvatio. Nije više pitao. Ćutao je, sam sa svojim mislima.

Štalar Ben Korn je nastavio:

– Ostavimo se sad priča o ženama, Greg. Moram ti reći nešto drugo. Možda je važno, možda nije, ali nikad se ne zna. Bolje je da znaš! Dakle, slušaj. Nešto se kuva u Skrepu, i to nešto ozbiljno! Još ne znam šta bi to moglo da bude, ali naslućujem. Prvo, Redova družina se nikad dosad nije u Skrepu zadržavala duže od dva dana, a sada mi je Red platio da čuvam konje njegovih drugara čitav mesec, i rekao mi je da će možda ostati i duže. Primetio sam da ima i dosta novca.

– Zašto te to čudi, Bene? Zima je. Ako ima novac, taj Red možda želi da udobno prezimi, da se ne mlati, sa svojim prijateljima, po planini. Skrep je dovoljno daleko od zakona, zar ne?

– Nije to, Greg – odgovorio je Ben Korn. – Istina, Red se u Skrepu oseća prilično sigurnim; gradski šerif je mlakonja, i dosad nije ni pokušao da nešto preduzme protiv njega. Ipak, Red se nije zadržavao dugo ovde. Nešto drugo sad zadržava Reda i njegovu družinu u Skrepu. Voleo bih da znam šta je to.

Gregor Konors se zamislio. Možda je Ben u pravu. Zaista, u Skrepu su se okupljale hijene. To je

osećao svim svojim bićem. Ali, zašto? To nije mogao da dokuči. Onda je ispričao sve što je čuo u salunu. Ben je svakako bolje poznavao Skrep i okolinu, i ljude, i zajedno će, možda, moći da odgonetnu zagonetku koja ih je mučila.

Kad je čuo Gregorovu priču, Ben je rekao:

– Da bismo upotpunili mozaik, dodaću još jedan kamenčić, Greg. Pre nego što će zatvoriti svoj rudnik, vlasnik, neki Morenson, podelio je svoje vlasništvo na deset hiljada delova i izdao deset hiljada »šera«, ili akcija, kako kažu bankari. Jedna »šera« stajala je u početku deset dolara, pa je za deset dolara svako mogao da postane suvlasnik rudnika srebra kod Silver Roka.

– Vešt prevarant, taj Morenson – rekao je Gregor Konors. – I, je li uspeo u svojoj zamisli?

– Nije, Greg! Po ceni koju je bio odredio, nije prodao više od hiljadu »šera«, a kad je zatvorio rudnik, jednu »šeru« prodavao je i za dolar. No, ne verujem da je uspeo da proda više od nekoliko stotina. Ali, nisam to hteo da ti ispričam. Slušaj, Morenson je voleo da se kocka, da igra poker. U jednoj partiji izgubio je gotovo polovinu svojih »šera«. A znaš li ko su bili dobitnici?

– Ne mogu ni da pretpostavim – odgovorio je Gregor. – Reci mi!

– Partiju pokera, o kojoj još pričaju neki stariji ljudi u Skrepu, dobili su moj otac i rančer Hard. Ja još uvek imam dve hiljade Morensonovih »šera«, a mislim da toliko ima i Hard. Sa preostalim »šerama« Morenson je otišao iz ovog kraja. Gde je završio, to ne znam.

– Da! Tako je! Možda si u pravu, Bene! Stari rudnik srebra mogao bi da bude lešina oko koje se okupljaju hijene! – zaključio je Gregor Konors, a onda nastavio: – Dakle, neki stručnjaci, inženjeri, koji verovatno dobro znaju svoj posao, ispitivali su stari rudnik. A da su nešto našli, najbolji je dokaz to što su se ovamo ponovo vratili. Neko je u taj poduhvat morao uložiti novac. Dobri stručnjaci nisu jeftini. Verovatno je to neko ko je od Morensona kupio preostalu polovinu »šera«, ili ih je dobio na pokeru. Ali, nijedna tajna obično ne ostaje dugo tajna. To bi moglo da objasni dolazak moje bivše žene ovamo. I ona možda ima neku »šeru«. A to bi moglo da objasni i duži boravak družine Reda Donovana u Skrepu. Na kraju, možda je Hard protiv tebe zato što zna da imaš petinu vlasništva starog rudnika.

– Dobro razmišljaš, Greg – odgovorio je Ben. – Kad je rudnik zatvoren, za »šeru« se nije mogao dobiti ni viski u »Srebrnom dolaru«, ali sada je možda sve drugačije. Možda moje »šere« zaista predstavljaju bogatstvo. Ipak, čudi me da mi se dosad niko nije obratio u vezi s tim. Niko nije poželeo da kupi te akcije, iako u Skrepu ima dosta ljudi koji znaju da sam ih ja nasledio od oca. Zašto, Greg?

– Sam si rekao, Bene, da za tu »šeru« nisi mogao da dobiješ ni viski. Ljudi u Skrepu, jednostavno, ne misle da je to vredno pažnje.

– Ali, zašto ni sada niko ne pokušava da ih kupi od mene? – pitao je Ben.

– Pokušaće, Greg, možda još večeras, možda sutra. Hijene se ovde nisu okupile bez razloga! Čekali su da se uvere da svoj novac neće uložiti u bezvredan rudnik. Ponovni dolazak inženjera svakako će ih naterati da nešto preduzmu pre drugih, da preduhitre moguće kupce, koji će se pojaviti kasnije. Zar ti misliš, Bene, da o ovome danas razmišljamo samo ja i ti?

Gregor Konors se nije prevario.

V

Salun je bio pun. Gregor Konors i Ben Korn dočekani su s vidljivom pažnjom.

Bilo je nepisano pravilo da Red Donovan sedi sam; niti je on koga pozivao u društvo niti je ko prilazio njegovom stolu. Osim salunskih devojaka, kojima nikad nije odbio da plati piće, a ponekad je s nekom i otišao u sobu.

U salunu je nastao tajac. Ben Korn je morao da ima dobre razloge kad je prišao Donovanu.

– Zdravo, Bene! – prvi je progovorio Red Donovan. – Čujem da ste ti i tvoj prijatelj imali neprilika! Sedite obojica, ako vam nije neprijatno u mom društvu!

– Zdravo, Rede! – odgovorio je Ben Korn. – Hvala na pozivu. Ovo je moj ortak i prijatelj Gregor Konors! – predstavio je zatim Grega, pa seo nasuprot Redu, leđima okrenut većini.

Gregor Konors je privukao stolicu k sebi, a onda je namestio na korak od Redove. Tako je imao dobar pregled gotovo celog saluna i otvoren pogled prema stepenicama koje su vodile u hotel. Nije želeo da bude iznenađen ni od nekoga u salunu, a ni od Beate, ako se slučajno pojavi na stepenicama.

Istina, ni sam nije znao da li želi da je sretne ili ne. Ali sada nije imao vremena da razmišlja o tome. Ako se pojavi, videće šta će.

Napetost u salunu je popustila. Red i Ben su prijateljski razgovarali, i nije izgledalo da će doći do sukoba između njih. Salun je ponovo oživeo, žagor je postao još jači.

Red Donovan je izvukao iz džepa požuteli papir. Stavio ga je na sto i rekao:

– To je to, zar ne, Bene?

– Znači, i ti ih imaš, Rede! Koliko?

– Samo deset ovakvih papira. Ukupno stotinu akcija. Svaki papir deset »šera«! Beznačajno. Ljudi znaju da ti imaš mnogo više – rekao je tiše Red Donovan. – Neće oni tvoj skalp, nego tvoje »šere«. Prodaj ih, Bene, po ceni koju ti ponude, i bićeš miran!

– Hoćeš li ti da kupiš, Rede? – pitao je Ben Korn.

– Neću, Bene! Ti znaš da ja retko kad nešto kupujem. Ja obično uzimam, otimam! Kupujem samo viski, i to u salunu u koji želim i drugi put da dođem mirno. Platim neki put i toplu večeru i toplu žensku u toplom krevetu. Ostalo ne kupujem! – Red Donavan se smejao dok je govorio, a onda se uozbiljio i sasvim tiho predložio: – Možemo napraviti posao, Bene! Razglasiću da sam od tebe kupio sve tvoje »šere«, pa onda neka vijaju mene, umesto tebe!

– Zašto to da uradiš za mene, Rede? – upitao je Ben, prilično iznenađen takvim predlogom.

– Postoje bar dva ozbiljna razloga za to – odgovorio je Red brzo, ali šapatom. – Prvi znaš: tvoj i moj otac su poginuli zajedno, u istoj borbi, istog dana. To nas veže. Drugi razlog je što je u Skrepu započela zanimljiva igra oko gomile dolara, a ti u toj igri imaš važnu ulogu. Eto, zato želim da ti pomognem, ne bih li i ja dobio važniju ulogu od uloge drumskog razbojnika, koju sada igram, a koja mi je, veruj mi, već dodijala. Razmisli o mom predlogu!

– Šta tražiš zauzvrat, Rede? – upitao je Ben Korn.

– Ortakluk, Bene! – odgovorio je Red Donovan.

Ben Korn nije stigao da odgovori na predlog Reda Donovana. U salun je upao mladi Džek Hard. Stresao je sa sebe sneg, videlo se da je jahao kroz mećavu, a onda je pogledao po salunu. Jedna grupa građana Skrepa brzo mu je napravila mesto za stolom, a on je skinuo bundu i bahato je prebacio preko stolice, pa seo.

Odmah za njim ušla su i njegova starija braća, a za njima još tri revolveraša sa Hardovog ranča. I oni su stresli sneg sa odeće i našli mesta u prepunom salunu. Samo je jedan revolveraš stao uz šank.

Džek Hard je popio dva pića, a onda je ustao i okrenuo se prema stolu za kojim su sedeli Ben Korn, Gregor Konors i Red Donovan. Raširio je malo noge, spreman da potegne, pa rekao nabusito:

– Gle, gle, drvenjak i njegova skitnica! Zar imaju da plate piće? Ili im ti plaćaš, Rede Donovane?

Ben je hteo da ustane i da se suprotstavi, ali ga je zadržao Gregor Konors. Red Donovan je, međutim, prihvatio izazov, ali ne onako kako je to očekivao Džek Hard. Red je mirno odgovorio:

– Danas ja plaćam svima. I tebi, Džek, i tvojoj braći! Evo, ovim – izvukao je jedan papir s akcijama i mahnuo njime, pa pozvao barmena: – Pitaj gazdu mogu li da platim ovim papirom!

Barmen je napustio šank i uzeo papir iz Redovih ruku. Odmah je prepoznao »šeru«, i hteo je da je vrati, ali je sreo ledeni pogled Redovih očiju, pa se predomislio, i odneo papir svom gazdi, Majku Tederu.

Gotovo svi gosti u salunu skrenuli su pogled sa Džeka Harda na Majka Tedera. Znali su da je to izazov, ali još nisu znali kakav. Vlasnik hotela je uzeo papir iz ruku svog službenika, klimnuo glavom i rekao glasno:

– Toči, Hari! Papir je u redu!

– Koliko, gazda?

– Za dvadeset dolara! Po današnjem kursu, svaka akcija rudnika kod Silver Roka vredi dva dolara. Ovde je deset »šera«! Po toj ceni spreman sam da otkupim večeras svaku »šeru« koja mi bude ponuđena! Sutra će možda opet biti bezvredne, kao i dosad!

Majk Teder je bio ustao, i trudio se da ga svi dobro čuju, ali su mu oči stalno gledale samo prema stolu za kojim je sedeo Ben Korn.

Tri građanina Skrepa su žurno napustila salun. Verovatno su kod kuće imali neku »šeru«. Ostali su ispijali piće, koje su, uz barmena, služile i tri zabavljačice i klavirista.

Izgledalo je da su svi bili zadovoljni. Na Džeka Harda, koji je i dalje stajao spreman da puca, kao da niko nije obraćao pažnju. A to je njega duboko vređalo.

Potegao je brzo, poput pravog revolveraša. Opalio je u pod ispred svoje noge. Svi su se okrenuli prema njemu. On je vratio kolt u futrolu, pa se proderao:

– Sledeću rundu plaćaju Hardovi! Svima! Osim drvenjaku i njegovom prijatelju skitnici!

Bena Korna više niko nije mogao da zadrži. Ustao je naglo, a njegova drvena noga zloslutno je zakloparala po drvenom podu. Koraknuo je dva koraka, pa stao, s rukom u blizini drške svog kolta. Bio je uzbuđen, ali je govorio mirno:

– Tvoj otac mi je danas objavio rat, i sasvim je u redu da mi ne plaćate piće. Ne ljutim se zbog toga. Ali ti, Harde juniore, vređaš i izazivaš. Deo moga tela jeste drven, ali veći deo nije! Možeš pokušati to da proveriš.

Bio je to otvoren poziv na dvoboj, a naglog mladića kakav je bio Džek Hard nije trebalo pozivati dvaput. Začas je prostor iza njega i iza Bena Korna bio prazan.

Mnogi su već prežalili Bena Korna. Znali su kojom je brzinom potezao Džek Hard, a znali su i za njegovu bezobzirnost.

Gregor Konors je svim srcem želeo da pomogne svom novom prijatelju, ali je znao da to sada nikako ne može. Ben Korn je morao sam da se ponese sa svojom sudbinom.

Džek Hard je potegao prvi, ali je pucao brzopleto; zrno je fijuknulo iznad Benove glave i zabilo se u stub. Ben je pucao delić sekunde kasnije, i pogodio je tačno tamo gde je hteo da pogodi – u čašicu levog kolena svoga protivnika. Hard je kriknuo od bola, ispustio kolt, i uhvatio se za razbijeno koleno.

Svima prisutnima je bilo jasno šta je Ben hteo da postigne, i divili su mu se. Da je hteo da ubije, mo-

gao je to lako. Ali, on nije bio ubica. To su shvatila i Džekova braća, i nisu ni pokušali da izvuku koltove. Priskočili su ranjenom bratu i poveli ga do stolice na kojoj je ranije sedeo. Najstariji, Lari, izvukao je nož iz kanije, rasekao nogavicu i pregledao ranu.

Ben Korn je vratio kolt u futrolu, okrenuo se, i seo na svoje mesto. Gregor Konors i Red Donovan dočekali su ga ćutke, ali s neskrivenim divljenjem. Obojica su dobro znali da je to samo početak, pa su i dalje pažljivo motrili na sve oko sebe.

Ranjeniku je prišao i doktor, koji je dotad, naizgled nezainteresovan za ono šta se događalo u salunu, mirno pio viski. Pogledao je ranu, sumnjičavo zavrteo glavom i nešto promrmljao, a onda je glasno naredio da ranjenika odmah prenesu u njegovu ordinaciju. Mladića su poneli brat mu Hard i neki građani. Lari Hard je ostao u salunu. Bilo je to s nekim razlogom, i svi su očekivali šta će on da preduzme. Bio je poznat kao ozbiljan i razuman čovek. Već je nekoliko godina vodio sve stočarske poslove na ranču svog oca. Znalo se da se nije uvek slagao sa očevim odlukama. Ipak, mnoge je čudilo zašto ništa nije preduzeo da spreči dvoboj između svog najmlađeg brata i Bena Korna.

Lari Hard je stao na sredinu saluna i podigao ruku. Žagor je utihnuo. Rekao je glasno:

– Džekova ponuda da plati drugu rundu važi i dalje. Hardovi drže reč, i plaćaju svoje račune! – izvukao je iz džepa srebrnu dvadeseticu i bacio je barmenu. Onda je nastavio: – Ali, ja i moji ljudi, a nadam se i naši prijatelji, nećemo više piti u »Srebrnom dolaru«, sve dok ovaj salun bude ugošćavao neprijatelje Hardovih! Viskija ima i u drugim salunima!

Malo je zastao, pa se okrenuo prema stolu za kojim je sedeo Ben Korn. Upro je prst u njega.

– Bene Korne, znam da si mogao da mi ubiješ brata. Znam kako gađaš, i znam da si pogodio tamo gde si hteo da pogodiš! Samo, to ništa ne menja na stvari. Mi Hardovi se držimo zajedno, i tako će biti i ubuduće. Kad drugi put sretneš nekoga od nas, nećeš moći da biraš gde ćeš gađati. Zapamti to! – Spustio je ruku, pa se ponovo obratio ostalim gostima u salunu. – Ja sad idem. Nadam se da će moji prijatelji poći za mnom. Večeras plaćam u »Rogu koji peva«!

Izašao je. Za njim su pošli njegovi revolveraši, a odmah zatim počeli su se dizati i drugi, viđeniji građani Skrepa.

Za manje od pet minuta salun »Srebrni dolar« je gotovo opusteo. Ostali su Redovi momci i poneki skitnica. Ostali su, naravno, i Ben Korn, Gregor Konors, Red Donovan, te i vlasnik Majk Teder, sa dvojicom inženjera.

Razgovor je sad, za svim stolovima, vođen tiho. Samo je klavirista lupao po dirkama iz sve snage.

VI

Dan je osvanuo vedar i čist. Bilo je veoma hladno, ali nije bilo vetra, pa se ovaj dan u poređenju s prethodnim mogao smatrati lepim, čak pogodnim za uživanja u zimskim radostima.

Ben se probudio prvi, skuvao je kafu, a onda je probudio Gregora. Kad su popili kafu, Ben se obukao i hteo da pođe do hotela »Srebrni dolar«. Ali, nije stigao da izađe.

U Benovo dvorište došli su gosti. Nisu dojahali, a to je značilo da ih nije zanimala Benova štala, nego nešto sasvim drugo. Gregor Konors i Ben Korn su već na prvi pogled znali čemu treba da zahvale za tu posetu. U dvorište su ušli hotelijer Majk Teder i ona dva rudarska inženjera.

Ušli su u kolibu i seli za sto. Očigledno, teskoba Benove kolibe nije im mnogo smetala, a prihvatili su i Benov viski. Prvi je počeo Teder:

– Gospoda su iz kompanije »Nevada, obojeni metali, Kenan i sinovi« iz Renoa. Gospodin Artur Kenan je i suvlasnik kompanije a gospodin Rodžer Holms je glavni inženjer – rekao je Teder, a zatim je svojim prijateljima predstavio Gregora Konorsa i Bena Korna. Sve je to uradio prilično povišenim tonom, želeći da tom upoznavanju prida poseban značaj.

Gregora Konorsa i Bena Korna, već naviknute na iznenađenja svake vrste, to nije naročito uzbudilo, pa su ostali mirni i hladni. Gregor je odlučio da ćuti, a Ben je kratko upitao:

– Gospoda žele da razgovaraju sa mnom i sa mojim ortakom, zar ne, Majk?

– Upravo to, Bene! Imaju i dobru ponudu, a ja sam samo posrednik. Iz prijateljstva prema njima i prema tebi – odgovorio je Teder.

– Govorićemo otvoreno, gospodo – rekao je mlađi inženjer, Artur Kenan. – Rudnik kod Silver Roka ima sve izglede da ponovo proradi, sa dosta uspeha i prilično dobiti. Prema obaveštenjima koje smo dobili, vi raspolažete sa oko dvadeset odsto akcija u tom rudniku. Je li to tačno?

– Otprilike – odgovorio je Ben Korn. Nije ništa pitao, čekao je.

– Prema istim obaveštenjima, ovdašnji rančer Sem Hard ima isto toliko akcija, a oko deset odsto imaju neki drugi građani Skrepa, koji su te akcije kupili pre zatvaranja rudnika. Naravno, ti sitni nas ne zanimaju mnogo.

– S Hardom ste se već sporazumeli, zar ne? Sada sam ja na redu? – upitao je Ben Korn.

– Još pregovaramo – odgovorio je Artur Kenan. – Stari je dosta tvrdoglav, još uvek misli da mu pašnjaci u okolini rudnika mogu doneti veću dobit od rudnika. Ali, mislim da će se ubrzo predomisliti.

– Nešto mi, ipak, nije sasvim jasno – primetio je Ben Korn. – Dosad ste nare[illegible]nali oko polovinu akcija, koje pc[illegible]ujemo Hard, ja i neki građani S[illegible]epa. Šta je sa ostalim akcijama? Pretpostavljam da ih imate vi ili [illegible]ša kompanija, gospodine Kenan« Je li tako?

– Dobro [illegible]tanje, gospodine Korne – odgov[illegible]rio je Artur Kenan. – Pa, reći ću v[illegible]m. Mi imamo oko trideset odsto a[illegible]nija, a na dobrom smo putu da r[illegible]bavimo još deset odsto. Smatram da zbog preostalih deset odsto n[illegible] treba da brinemo. Verovatno se nikad neće pojaviti na berzi, pa neće ni uticati na razvoj rudnika. Verujemo da su nepovratno izgubljene. Nas zanimaju vaše i Hardove akcije, jer znamo da nisu izgubljene!

– I, šta mi r[illegible]dite? Vaš prijatelj gospodin Majk [illegible]der mi je juče ponudio po dva [illegible]dolara za svaku »šeru«. Šta vi p[illegible]dlažete? – rekao je odlučno Ben K[illegible]rn.

– Prvo, u got[illegible]vom vam nudimo dvostruko više! Znači, četiri dolara za svaku »šeru«! Ali imamo i nekih dodatnih predloga, možda još povoljnijih. Sve zavisi od toga šta vi više želite, gotov novac ili učešće u dobiti – odgovorio je Artur Kenan, i pri tom je značajno pogledao u Bena Korna.

– Ako gospodin Korn ima još ovog dobrog viskija – dobacio je debeljuškasti inženjer Rodžer Holms – ja bih mu ponudio i svih pet!

Gregor Konors se nasmejao, pa natočio još jednu čašu Rodžeru Holmsu.

A Ben Korn, kao da nije ni obratio pažnju na tu upadicu, rekao je:

– Voleo bih da čujem i te dodatne predloge pre nego što se odlučim. Ponuda je zanimljiva.

– Dobro. Prvi predlog je da po nominalnoj vrednosti vaših akcija kupite akcije u drugim rudnicima kompanije »Nevada, obojeni metali, Kenan i sinovi«, po vašem izboru i prema cenama na berzi u Karson Sitiju.

– Drugi predlog? – upitao je Ben Korn.

– Možda je najbolji, možda najgori! – nasmejao se Kenan. – Ponekad se rizik dobro isplati, a ponekad odnese sve. Hoću da budem pošten prema vama, gospodine Korne, i zato vas upozoravam na to. Dakle, nudim vam da vi i ja osnujemo kompaniju za otvaranje rudnika kod Silver Roka. Ja ću biti predsednik, a vi potpredsednik kompanije. Kako vam to zvuči, gospodine Korne? Kenan, Korn i kompanija!

– Tri »K«, kao u Kju-Kluks-Klan! – ubacio je Gregor Konors, smejući se.

– O tome nisam razmišljao – odgovorio je Kenan. – Ali, naziv i nije važan, možemo izmisliti i drugi. Stvar je u ovome: nova kompanija će otvoriti rudnik, za početak dosta skromno, jer za veća ulaganja nemamo dovoljno novca ali će prvi rezultati, siguran sam u to, otvoriti širom vrata za bankarske kredite, i dalja ulaganja neće biti problem.

– Zar ste pronašli novu žicu srebra u starim kopovima? – upitao je Ben Korn.

– Ne! Srebra tamo nema u isplativim količinama. Samorodnog srebra tamo više nema, a ni rude argentita, sa visokim procentom tog dragocenog metala, nema mnogo. Vadićemo bakar, gospodine Korne – rekao je Kenan, pa dodao:

– Gospodin Holms će vam objasniti u čemu je stvar.

Rodžer Holms je iskapio još jednu čašu, pogledao u Gregora Konorsa, koji mu se smešio, i pripremao se da mu ponovo napuni čašu, pa rekao:

– Priroda je moćnija od nas. Ovde je, kod tog Silver Roka, složila tako da je prvom pogledu izložila na izgled najvrednije, srebro, zatim srebrnu rudu argentit, a na kraju, duboko u utrobi, možda najveće bogatstvo ovih brda, rudu halkopirit, toliko bogatu bakrom da joj nema premca u Americi, i, pretpostavljam, u količinama koje dugo neće biti iscrpene. Naravno, put od rude do čistog bakra nije nimalo lak. Ali, danas se s velikom dobiti vadi bakarna ruda i sa manje od pet procenata bakra, ponegde i sa samo dva, pa i manje, a ova kod Silver Roka ima više od deset. Nije teško shvatiti kakvo se bogatstvo krije iza starih kopova srebra, u utrobi planine, a možda, na nekim mestima, i pod samom površinom, na pašnjacima, na padinama. Ono što smo letos našli, i što su analize potvrdile, dovoljno je da se upustimo u rizik o kome je govorio moj prijatelj Kenan. U stvari, gospodo, tu rizika nema! Ima samo bakra!

– Rodžer Holms je prvi stručnjak u ovoj oblasti, i može mu se verovati – dodao je Kenan. – Ali, on gleda samo rude, a o finansijama ne brine mnogo. To prepušta meni. Rekao je da je put od rude do bakra složen i težak. Tačno! Nije isto vaditi čisto srebro i bakar iz rude. Mi moramo izraditi čitav niz peći za odvajanje bakva od jalovine. A ni tu nije kraj; moramo odvojiti bakar od primesa drugih metala, od kojih su neki korisni, kao što su zlato i srebro, a neki štetni, kao što je arsen, na primer. A poslu ni tada nije kraj; transport je najveća briga, jer ovde još nema železnice. Uzalud bi bilo sve ako taj bakar ne bismo mogli da iznesemo na tržište i da ga prodamo.

– A sve to zahteva mnogo novca zar ne? – upitao je Ben Korn.

– Tačno! Ali, ja moj otac i moja braća imamo za početak. Znam da vi nemate, gospodine Korne. Ali, ako pristanete na moj predlog, mi ćemo sačiniti takav ugovor po kome će vaš ulog biti snop vaših akcija, a vaša dobit, naravno, u skladu s tim ulogom. Imate tri mogućnosti, gospodine Korne. Odlučite se!

Ben Korn se zamislio. Sve je izgledalo prilično pošteno i ubedljivo.

Ipak, sve je došlo iznenada. Razmišljao je. Predlog da otkupi akcije rudnika negde drugde odmah je odbacio. Kolebao se između toga da po dobroj ceni odmah proda svoje »šere« ili da postane suvlasnik rudnika bakra.

Da pomogne prijatelju, Gregor Konors se umešao u razgovor:

– Mogu li nešto da vas pitam, gospodine Kenane?

– Izvolite, mister. Samo pitajte! – odgovorio je mirno Artur Kenan.

– Pomalo se razumem u rudarstvo, gospodine Kenane. Koliko znam, halkopirit je sulfidna ruda, i prilikom odvajanja bakra od jalovine oslobađaju se ogromne količine sumporne pare. Ništa ne raste u okolini, ni travka. Jesam li u pravu?

– Pa, jeste. Rudnik bakra se baš ne slaže sa živim svetom – dobacio je inženjer Rodžer Holms.

– Znači, neće biti mesta za stoku, a ni za farmere? – pitao je dalje Gregor Konors.

– Verovatno – složio se mladi Kenan.

– I vi mislite da će stočari i farmeri to mirno gledati! Zar mislite da su svi oni glupaci, i da neće na vreme saznati šta im se sprema? Imaćete rat, gospodo, pre nego što išta počnete!

Mladi Kenan je slegnuo ramenima. Rekao je:

– I tu ste, verovatno, u pravu, mister. Ali ako treba, ratovaćemo! Zakon će biti na našoj strani, a na našoj strani je i napredak celog ovog kraja. Bakar je vredniji za državu od stoke, koja se može gajiti i na drugim mestima. Bakra nema svuda, a trave je na Zapadu i previše! Ljudi će to brzo shvatiti, čak i naši protivnici. Eto, na primer, gospodin Majk Teder je to već shvatio. On će uz nas zaraditi bogatstvo. Gradiće hotele, salune, kockarnice, javne kuće... Njegova je dobit sigurnija od naše!

– Gospodine Kenane, kakvu ulogu u toj igri ima gospođa Beata, koja je doputovala zajedno s vama u Škrep? – upita Konors.

– Gospođa Beata je jedna lepa žena – odgovorio je Kenan uz osmeh, a onda nastavio: Ali, i veoma lukava i mudra žena. Nesmotrenošću jednog službenika naše kompanije, uspela je da sazna za naše planove, a sticajem srećnih okolnosti upoznala je nekog starkelju koji je bio vlasnik ranča »Vatrena strela«, na granici sa rudnikom kod Silver Roka. Kako je postala vlasnica tog zemljišta, to se nikad neće saznati. Ali, uspela je da nas pretekne. A »Vatrena strela« je najbogatije nalazište u ovom kraju, i to odmah pod površinom zemlje. Bilo ko da otvori rudnik, mora računati s tim, a po računu stručnjaka, tamo se bakar može kopati dvostruko, možda i trostruko jeftinije. A rezerve su takve da im se ne vidi kraj! To je uloga te gospođe Beate. Inače, gospodin Teder je poznaje bolje od mene.

Gregor Konors nije mogao da veruje onome što je čuo. Šta je postalo od njegove nežne Beate?! Ipak, zapitao je:

– Zašto vi sve to pričate tako javno, otvoreno? Po svim pravilima, to bi trebalo da bude stroga poslovna tajna. Zar želite da dovedete ovamo pustolove svih vrsta? Zašto to pričate meni, čoveku kojeg ne poznajete? Zar se ne bojite? Pa, ja vas mogu ubiti zbog toga!

Rekavši to, Gregor Konors je strelovito potegao kolt iz korica i uperio ga u glavu mladog inženjera i suvlasnika moćne rudarske kompanije u Nevadi.

Mladi Kenan se nije prestrašio. Ostao je i hladnokrvan pred uperenom cevi. Rekao je:

– Zašto da me ubijete, mister? Sklonite taj kolt! Ako sam vas dobro procenio, vi niste čovek koji puca iz obesti, niti u čoveka koji ne može da se brani. Čemu taj blef?

Gregor Konors je vratio kolt u futrolu. Bio je gotovo postiđen. Odgovorio je tiho:

– Možda ste u pravu, gospodine Kenane. Ipak, drugi put možda nećete biti u pravu u proceni ljudi na Zapadu. Nemojte to zaboraviti!

Kao da se ništa nije dogodilo, Kenan se okrenuo prema Benu Kornu.

– Gospodine Korne, šta ste odlučili? – pitao je mirno. – Ako vam treba vremena za razmišljanje, u redu je, čekaću neko vreme.

– Zima je duga, gospodine Kenane, a Skrep je odsečen od sveta – dobacio je Gregor Konors. – Vremena ima na pretek!

– Kako se uzme. I rančer Hard ima dvadeset odsto akcija. Možda se i s njim može razgovarati, ove zime, mister – odgovorio je, prilično oštro, mladi Kenan.

– Oh, gotovo sam zaboravio da vas pitam još nešto, gospodine Kenane – nasmejao se Gregor Konors. – Zašto ste došli ovamo baš sada, kada nas je sneg otsekao od sveta? Teško da rade i telegrafske linije!

Bila je to jasno i glasno izrečena sumnja. Kenan je to shvatio, ustao je od stola, pa se zagledao u Gregora Konorsa. Bio je uvređen, ali se savladao.

– Sumnjate, mister! Trebalo bi da se uvredim, ali neću. Svako ima pravo da sumnja. Reći ću vam nešto, svima. Moj prijatelj Holms i ja radimo na ovom projektu već više od dve godine, strpljivo i ozbiljno. Počeli smo pregledom i analizom uzoraka iz zbirke bivšeg vlasnika. Letos smo pretražili stari rudnik i teren okolo, i pokupili nove uzorke. Ponovo smo sve dobro analizirali u našoj laboratoriji u Renou, i čim smo dobili sigurne potvrde naših pretpostavki, došli smo ovamo. Zima nas nije mogla sprečiti da odmah dođemo na lice mesta. To je jedini razlog što smo došli sada. Ko hoće da veruje, neka veruje. Ko neće, ne mora! Jesam li bio dovoljno jasan, mister?

– Mislim da jeste, gospodine Kenane – odgovorio je Gregor Konors, pa je i on ustao, i koraknuo prema mladom inženjeru. Pružio mu je ruku. – Ako sam vas dobro procenio, niste čovek koji odustaje kad nešto započne. Može se dogoditi da postanemo prijatelji.

Kenan je prihvatio ruku. Čvrst stisak ruku dvojice tvrdih momaka kao da je najavio novo razdoblje u životu gradića Skrepa i okoline.

– Prijatelji me zovu Arči! – rekao je Artur Kenan.

– Mene: Greg! – odgovorio je Gregor Konors.

To je bilo dovoljno da se i Ben Korn odluči. I on je pružio ruku Arturu Kenanu. Rekao je svečano:

– Arči, prihvatam tvoj poslednji predlog. Ti ćeš biti predsednik, a ja potpredsednik nove kompanije! Pokušaćemo da unapredimo ovaj kraj!

– U to ime da popijemo još po jednu! – javio se debeljuškasti inženjer Rodžer Holms.

Nazdravili su, i ispili.

VII

Dogovor o pojedinostima bio je brzo postignut, i utanačen je dokument kojim je osnovana nova kompanija za eksploataciju rudnika kod Silver Roka, pod nazivom »Kenan, Korn i drugovi«. Ben je doneo svojih 1950 »šera«, Kenan svojih 3000, a Majk Teder je priložio 200; više nije uspeo da otkupi u Skrepu. Međutim, to je bilo dovoljno da se postigne zakonska većina u vlasništvu, i nova kompanija mogla je da uđe u posed rudnika i da počne da radi. Dokument su potpisali kod sudije, i još istog dana otkupili su jednu napuštenu kuću i počeli da je preuređuju za upravu kompanije. Rodžer Holms je dosta lepo uredio tablu s natpisom i zakucao je iznad ulaznih vrate te kuće.

Kompanija je počela da menja izgled Škrepa.

Ali, do rudnika nije bilo lako doći, zavejanim putem. Ipak, Artur Kenan, Ben Korn i Rodžer Holms su odlučili da odu da pogledaju rudnik, makar da vide da ono o čemu su se dogovorili nije san, već stvarnost.

Iznajmili su jedne sanke, i krenuli. Konje je gonio Ben Korn, a pored njega je sedeo Artur Kenan. Rodžer Holms se dobro umotao, i, zavaljen na zadnjem sedištu, ubrzo je zahrkao. Jašući na konju, pridružio im se i Majk Teder.

Gregor Konors je ostao u Skrepu. Morao je da čuva Benovu štalu i da se brine o konjima koji su bili tu.

Brige o konjima uskoro ga je lišio Red Donavan. Došao je sa svim svojim momcima.

– Greg, žao mi je što nećemo biti ortaci – rekao je ozbiljno. – Žao mi je zbog tebe, a još više zbog Bena. Ali, šta se tu može, Ben ide svojim a ja moram ići svojim putem!

– Odlaziš? – upitao je Gregor Konors. – Odlazite svi?

– Svratićemo ponekad, Greg. Svaki put kad dojašemo u Skrep. Hardova pretnja meni ništa ne znači! Hoću da to znaš, Greg, jer sada ćeš ti verovatno voditi štalu, kad je Ben postao rudar. Je l' li tako?

– Nismo još o tome razgovarali, Rede, ali ako to bude Benova želja, ostaću, bar neko vreme.

– Ne zanima te zašto raskidam ortakluk? Ne zanima te kamo jašem?

– Ne, Rede. Znam da nikad nikome nisi polagao računa o tome kamo i zašto jašeš. A što se tiče ortakluka, verovatno si našao boljeg partnera.

– Ko zna ko je koga našao, ona mene ili ja nju – odgovorio je zamišljeno Red Donovan. – Ali, hoću da ti i Ben znate na čemu ste. Ja sada jašem na »Vatrenu strelu«, kao ortak nove vlasnice toga ranča. Pola-pola, Greg, tako smo se dogovorili ta prelepa žena i ja. Znam da ona hoće sve, ali i ja hoću sve! A pre svega hoću nju! Da li ti se ikad dogodilo da te neko mlatne mokrom čarapom preko očiju, pa da ne vidiš ništa? Verovatno nije, a meni se upravo to dogodilo. Znam da me je mlatnula, a ipak ne mogu ništa.

Gregor Konors je samo slegnuo ramenima. Znao je predobro kakva Beata može da bude, kad to hoće. Nije želeo da se upušta u dalji razgovor o tome. Rekao je:

– Čuo sam da je ta gospođa Beata unajmila neke ovdašnje momke da joj urede ranč, i da želi da što pre napusti hotel i odseli se u svoju kuću.

– Već je otišla, Greg. Ti momci, Džefri Norton, braća Maligen i još neki iz Skrepa, radili su kao ludi. Po ovoj zimi, uspeli su da osposobe kuću za pristojan boravak. Ali, Beati nisu potrebni samo vredni radnici, potreban joj je i čovek drugog kova, jak, tvrd, čvrst, poput nje. Tako smo se našli.

– Znači, postaješ rančer, Rede? – upitao je Gregor Konors, tek da nešto kaže, da svoje misli skrene sa Beate.

– Možda, Greg. A možda ću biti i rudar, kao Ben Korn. Mislim da ti neću otkriti nikakvu tajnu ako ti kažem da je »Vatrena strela« bogato nalazište. Treba samo kopati... Beata je to nanjušila pre drugih! A ja sam, opet, pre drugih skočio da joj pomognem.

Redovi momci su osedlali konje.

Red je pošao prema vratima, a onda se okrenuo, i dodao:

– Može se dogoditi, Greg, da ti i ja budemo na suprotnim stranama. Znam da si živeo od kolta, kao i ja. Budi siguran, neću ti pucati u leđa.

– Hvala na upozorenju, Rede – odgovorio je Gregor Konors. – Kada god dojašeš u Skrep, rado ću popiti s tobom koju čašu. Biće mi žao ako budemo prisiljeni da se nađemo na suprotnim stranama.

Reda i njegove momke Gregor Konors je ispratio do izlaznih vrata iz dvorišta. Dugo je gledao za njima.

U štali je rzao samo njegov konj. Približavala se noć, lepa, zimska, tiha, ali i hladna.

U Gregorovom mozgu misli su se kovitlale. Ipak, najčešće se vraćao na Beatu.

Šta da uradi? Da odjaše? Da se zaposli na nekom ranču, makar samo za krov nad glavom i hranu?

Pošao je u štalu, pogledao svoje sedlo u uglu, a zatim pomilovao konja.

Opipao je kolt u futroli, a onda se vratio u kolibu.

Počeo je da priprema večeru. Topla supa svakako će dobro doći promrzlom Benu kad se vrati iz rudnika. Sumorne misli nisu ga napuštale. Još jednom je svratio u štalu, i pogledao svoje sedlo i konja. A onda se opet vratio u kolibu. Znao je da ne može pobeći. Morao je da čeka šta će se dogoditi.

Bila je ponoć, i gotovo je zadremao, kad začu škripu snega pod nečijim nogama, u dvorištu. Hitro je izašao. Gotovo bez daha, u susret mu je došla učiteljica Rozalinda. Uveo ju je u kolibu. Sve je drhtala kad je počela da govori:

– Greg! Morate pomoći! Nema ko drugi!

– Šta se dogodilo, Roz? – upitao ju je nežno, da je umiri.

– Bena su napali! Bena Korna i one inženjere! Ne znam da li su još živi...

– Polako, Roz! Otkud to znate? – upitao je Gregor Konors, i nežno pomilovao devojku po ramenu.

– Džim Maligen mi je rekao. U školi je, ranjen. Rekao mi je da obavestim šerifa, ali šerif je pijan, i nije razumeo ni reč od onoga što sam mu govorila – rekla je Rozalinda.

– Onda ste došli ovamo?

– Da. Samo vi možete pomoći, Greg. Idemo!

Ustala je, i htela da pođe. Gregor ju je zaustavio i prisilio da sedne.

– Roz, ništa nećemo postići ako ne znam šta se dogodilo. Minut ili dva tu ne vrede mnogo!

Devojka se sabrala. Jedno vreme je ćutala i gledala ga u oči. Onda je počela mirnije:

– Džim Maligen je dojahao do škole. Dalje nije mogao. On mi je rekao da su nepoznati jahači napali Bena, inženjere, Džefrija Nortona i njegovog brata. On je nekako uspeo da se probije i da pođe po pomoć. Još mi je rekao da su se njegov brat, on i Džefri Norton slučajno sreli sa Benom i inženjerima, kad su se oni vraćali iz rudnika. Pošli su zajedno prema Skrepu. Iznenada ih je napala grupa jahača, maskiranih. Moramo da idemo, Greg! Da vidimo možemo li im pomoći...

– Znate li gde je to? Ja slabo poznajem ovaj kraj! – rekao je Gregor Konors.

– Oko dva sata jahanja odavde, tako mi je rekao Džim. To je kod jednog useka na putu od Skrepa ka rudniku.

– Pokušaću da nađem, Roz. Učiniću sve što mogu! – rekao je odlučno Gregor, dohvatio je staru Benovu kabanicu, pa proverio vinčesterku.

– Idem s vama, Greg. Poznajem put, a imam i konja. Svratićemo do škole, možda će vam Džim reći još nešto važno, ako je pri svesti.

Džim Maligen je bio pri svesti, ali nije mogao mnogo da kaže Gregoru. Ipak, Gregor je saznao da su Ben, inženjeri, Džefri Norton i Maligeni, iako iznenađeni, uspeli nekako da organizuju odbranu, u useku.

Gregor i Rozalinda nisu gubili vreme. Jahali su brzo. Mesec je osvetljavao predeo, a belina snega je pojačavala tu svetlost. Da nije bilo senki, koje su igrale svoju zagonetnu noćnu igru izgledalo bi da se noć pretvorila u dan.

Nisu dugo jahali. Posle manje od sata sreli su čudnu povorku, koja se polako kretala prema Skrepu. Napred su bila dva jahača, iza njih kretale su se sanke, veoma natovarene, a iza i pored njih jahalo je šest ja-

hača. Dva konja bez jahača kaskala su na začelju.

Gregor Konors je odmah prepoznao Reda Donavana. Dojahali su jedan drugome u susret i zaustavili se.

– Dva mrtva i tri ranjena, Greg! – rekao je Red. – Mnogo za početak! Ben je dobro!

Rozalinda je dojahala do sanki, koje su se zaustavile. Iako ranjen, Ben je upravljao konjima.

Gregor Konors je upitao:

– Ko je to bio, Rede?

– Ne znam, Greg. Ali da ja i moji momci nismo slučajno naišli, potukli bi ih načisto!

– Ko je poginuo?

– Onaj debeli inženjer i mladi Džefri Norton. Maligen će se izvući, a verovatno i njegov brat. Kenan je ranjen dosta teško, a Ben samo u ruku. Bojim se da će sada imati i drvenu ruku!

– Gde je Teder? – naglo je upitao Gregor Konors. – On je odjahao zajedno sa tobom, Bene.

– Teder se vratio ranije – viknuo je sa sedišta Ben Korn. – Greg, drago mi je što si došao!

– Zašto se Teder vratio ranije, Bene?

– Arči, Holms i ja hteli smo još malo da pregledamo rudnik, a Majk Teder je rekao da ima nekog posla u gradu. Vratio se bar tri sata pre nas.

Red Donavan je značajno pogledao Gregora Konorsa. Izgleda da su se rezumeli.

Gregor Konors se ponovo obratio Redu Donovanu:

– Rede, zar ti nisi pošao na »Vatrenu strelu«?

– Tačno! Ali, Benu sam ponešto dužan, zbog našeg zajedničkog detinjstva, zbog naših očeva, koji su zajedno poginuli. Beata će se snaći i sama. Vučica je ona, i ja ne bih bio u koži onoga ko pokuša da je napadne!

Gregor Konors je sagnuo glavu, i nije odgovorio ništa. Onda je pogledao prema Rozalindi, koja se već brinula o ranjenicima na sankama.

Ni Artur Kenan ni mladi Maligen nisu mnogo kukali. Obojica su bili prilično teško ranjeni: Kenan u kuk a mladi Džo Maligen u grudi.

Pozadi, na sankama, ležala su dva leša: inženjer Holms i mladi kauboj Džefri Norton.

Rozalinda je skrenula pogled sa mrtvih lica, i prišla Džou Maligenu, koga je poznavala, a zatim Artúru Kenanu.

Gledajući u Rozalindu, Gregor više nije mislio na Beatu.

Ben Korn je zamahnuo bičem iznad zaprege, i poterao sanke prema Skrepu.

Jahači su ga sledili.

Red Donovan je dojahao do Gregora Konorsa. Rekao mu je tiho:

– Greg, izgleda da su karte podeljene!

– Kako to misliš, Rede? – upitao je Gregor Konors.

– Na četvoro. Prvi ste Ben Korn, Artur Kenan i ti, Greg. Drugi smo Beata i ja. Mislim da treći mogu biti samo Sem Hard i njegovi sinovi. A četvrti je hotelijer Majk Teder.

– Moglo bi biti tako Tede. Ali, i ti znaš da poker ne igraju grupe, već pojedinci. Mislim da će svako igrati za sebe!

– Moglo bi biti, Greg – odgovorio je Red Donovan. – Na kraju ostaju obično samo dvojica. A onda dobija jači; u stvari, najjači od onih koji su igrali.

– Zašto mi sve to govoriš, Rede? Možda misliš da bismo nas dvojica mogli biti ta dva poslednja igrača? Hoću odmah da te razuverim, Rede. Ja ću ovde prezimiti, i odjahati. Pomoći ću Benu koliko budem mogao, ali da budem njegov ortak, to neću. Uostalom, šta se mene tiču rudnici? Ja sam lutalica u sedlu, i to ću i ostati!

– Za ovo malo vremena saznao sam ponešto o tebi, Greg – nasmejao se Red Donovan. – Na primer, znam da si u Teksasu, kao šerif, smi-

rio jedan divlji grad. U Novom Meksiku si dobio jedan stočarski rat. A znam i to da si u ratu bio jedan od najboljih i najpoverljivijih izviđača generala Lija. Ne znam zašto sad lutaš i zašto si došao u ovaj grad na kraju sveta, ali sam siguran da ćeš sve što započneš dovesti do kraja! Zato hoću da se sporazumem s tobom.

– O čemu, Rede?

– Znam da pomišljaš na podelu plena. Lagao bih kad bih kazao da me novac ne zanima, ali ono o čemu hoću da se sporazumem s tobom, Greg, važnije je od gomile novca. Ako ikad stanem naspram tebe s koltom u ruci, biće to samo zbog nje! – rekao je Red Donovan.

– Beata? – upitao je Gregor Konors.

– Zar ti nije bila žena?

– Bila je, Rede. Ali, napustila me je. Otišla je pre mnogo godina. Priznaću ti u početku sam je tražio, i mnogo sam mislio o njoj. Sada mi je svejedno s kim je. O tome ne treba da se sporazumevamo. Neću ti stati na put! Ja s njom nisam imao sreće. Možda ti hoćeš. Pokušaj, Rede!

Gregor Konors je zaćutao, a zatim je skrenuo pogled prema sankama, kraj njih je jahala učiteljica Rozalinda. Osmehnuo joj se kad je uhvatio njen pogled.

Redu Donovanu to nije promaklo. Sada je bio siguran da može da veruje Gregu.

Bila je još noć kad su ušli u Skrep.

VIII

Inženjera Rodžera Holmsa i mladog predradnika na »Vatrenoj streli« Džefrija Nortona sahranili su posle podne na mesnom groblju. Pogrebu je prisustvovao gotovo ceo grad. Dovezli su na pogreb i Artura Kenana i braću Maligen.

Došao je i stari Sem Hard, sa sinovima i velikom pratnjom. Nije izostao ni Majk Teder, sa svojim ljudima i devojkama iz saluna.

Bila je tu i Beata.

Stala je između Gregora Konorsa i Reda Donovana, ali nije se obratila ni jednom ni drugom za vreme obreda. A kad je Ben Korn završio svoj govor nad otvorenim grobovima, i kad su Redovi momci počeli da zatrpavaju rake, malo se oslonila na Reda, pa se obratila Gregu:

– Greg, Red mi je rekao da si ovde. Oprosti mi.

– U redu je, Bi – odgovorio je Gregor Konors. – Želim ti sreću, iako ovo baš nije najbolje mesto za izražavanje takvih želja. Srećno, Bi!

Okrenuo se i pošao u grad, sam.

Beata je u jednom trenutku poželela da potrči za njim, da ga zagrli, da ga zadrži. Onda se brzo trgla, odmahnula glavom, pa se čvršće oslonila na Reda Donovana.

Gregor Konors je išao prema Benovoj štali. Čvrsto je rešio da ode iz Skrepa.

Ušao je u štalu. Ovog puta se nije kolebao. Osedlao je konja i pripremio ga za put. Vrećicu sa malo zobi privezao je za sedlo. Konj je veselo zarzao.

Onda je ušao u kolibu, svukao sa sebe Benovu staru kabanicu i obesio je o klin. Pripremio je nešto hrane, a u čuturicu nasuo viskija. Onda je na sto stavio svoj poslednji dolar. Nije hteo da napiše nikakvu poruku. Verovao je da će ga Ben razumeti. Uzeo je vinčesterku i ponovo ušao u štalu. Gurnuo ju je u futroli sedla, a vrećicu sa hranom privezao za sedlo. Izveo je konja. Ponovo se zaogrnuo starim ćebetom.

Ali, nije stigao da uzjaše.

U dvorište je ušla Rozalinda. Bila je zadihana, sva zajapurena od trčanja. Hvatajući dah, rekla je:

– Ipak sam stigla, Greg! Znala sam da hoćeš da odeš! Kamo si naumio, Greg?

Bio je iznenađen. Mogao je očekivati da će Ben Korn pokušati da ga odvrati od namere, ali nije mogao

ni da pomisli da će mu se isprečiti ova lepa devojka, koja mu se svidala od prvog susreta, i o kojoj je sve češće mislio.

– Što dalje odavde, Roz! Ja sam lutalica u sedlu, i sasvim mi je svejedno kuda lutam, i gde ću stići.

Rozalinda mu je prišla i uhvatila ga za mišicu. Dugo su se gledali oči u oči.

Konj je zarzao.

Gregor Konors ga je poveo u štalu. Rekao je:

– Uđi u kuću, Roz. Popićemo toplu kafu. Smrzla si se na ovoj hladnoći.

Konja nije rasedlao.

Kad je ušao u kuću, Rozalinda je već raspirivala vatru.

– Htela sam odmah da pođem za tobom, Greg, ali su me zadržale Maligenove devojke – rekla je. – Njihovu braću smo otpremili kući. Obojici je dobro, i brzo će ustati. Ben Korn i Majk Teder su odneli inženjera Kenana u doktorovu kuću. Hardovi su odjahali na svoj ranč, a Red Danovan je, sa onom ženom, verovatno otišao na ranč »Vatrena strela«.

– Znači, u Skrepu vlada mir? – upitao je Gregor.

Rozalinda se odmakla od vatre i pogledala ga pravo u oči.

– Greg, zašto bežiš od one žene? Zar ti ona toliko znači?

– Ne bežim od nje, Roz. Ja nikad ne bežim ni od koga. Ona mi je sada posve strana, kao da je nikad nisam poznavao. Zašto bih bežao od nje? Eno joj Reda, ili koga hoće, sasvim mi je svejedno. Naravno, nije bilo uvek tako, ali sada je tako! Sve ovo u Skrepu zaista me se ne tiče. Ni taj rudnik bakra, ni ostalo! Zašto da se mešam u nešto što me se ne tiče? Zato sam odlučio da odem. Meni je kao lutalici bilo uglavnom dobro.

– Zar nisi našao bar jedan razlog da ostaneš, Greg? Zima, sneg, mećave, vukovi, ledene noći – zar bar to nije razlog da se ostane ovde? – upitala je Rozalinda, i prišla sasvim blizu Gregoru.

Gregor Konors je ustao i zagrlio je. Ona se privila uz njega. On ju je poljubio prvo u vrat, pa u lice, pa u usta.

Ona mu je uzvratila poljupce.

Prvi pucanj nisu čuli, ali drugi, već sasvim blizu, prenuo ih je iz sna u koji su bili upali. Gregor se naglo odmakao od Rozalinde i izvukao kolt iz futrole. Za trenutak ona je stajala ukočena a zatim je dohvatila vinčesterku koja je bila prislonjena uz vrata.

Pucalo se u neposrednoj blizini.

Onda je planula štala Bena Korna. Gregorov konj je potrgao uzdu kojom je bio zavezan i izjurio u dvorište. Zastao je na sredini, osedlan, kao da je čekao svog jahača.

Gregor je iskočio iz kolibe i pošao prema svom konju. Rozalinda ga je sledila. Još uvek nisu znali ko i odakle puca.

Gregor je zgrabio Rozalindu, i zajedno s njom uskočio u sedlo. Tad je planula i Benova kuća. Gregor Konors i Rozalinda nisu mogli da učine ništa. Greg je opalio nasumice iz kolta. Odjahali su zatim prema školi.

Ben Korn je stigao kasno. Njegova kuća i štala dogorevale su u gustom dimu. S njim je došao i Majk Teder, koji mu je pomogao da smesti ranjenog inženjera Kenana u doktorovu kuću. Na zgarištu se našao i šerif, još uvek pijan. Nasred dvorišta ležao je mrtav čovek.

Ben je upitao ljude koji su se u međuvremenu okupili:

– Gde je Greg?

– Odjahao je s nekom devojkom. Pre toga ubio je jednog palikuću – odgovorio mu je jedan od prisutnih građana, koji je bio očevidac događaja.

– Je li to bila učiteljica Rozalinda? – pitao je dalje Ben.

– Možda – odgovorio je čovek.

Ben Korn je još jednom pogledao zgarište, a onda se okrenuo i polako, hramljući, pošao prema školi. Prišao mu je šerif.

– Bene, koga optužuješ?

– Nikoga, šerife! Ali kad saznam ko mi je zapalio kuću, budi siguran da će goreti i njegova!

Rekao je to glasno, da ga čuju svi prisutni, a onda je požurio, da što pre napusti zgarište, koje se još dimilo. Niko nije pošao za njim. Majk Teder se zadržao u razgovoru sa šerifom, a okupljeni građani su stajali s lopatama u rukama, bojeći se da neka iskra ne izazove novi požar i ne ugrozi njihove kuće.

Ben Korn je voleo svoju kolibu, štalu i svoj posao u njoj, i, naravno, bilo mu je krivo što je sve to izgubio.

Morao je da razgovara sa Gregorom Konorsom, jer je on bio jedini čovek koji je mogao da mu pomogne, i kome je verovao. A pomoć mu je bila preko potrebna.

Rozalinda je pripremala večeru, a Gregor je čistio pušku. Kad je Ben Korn ušao, oboje su mu se vidno obradovali. Rozalinda je rekla:

– Čekali smo te, Bene. Žao nam je što si sve izgubio u požaru, ali Greg i ja zaista ništa nismo mogli da učinimo!

– Sve se zbilo tako brzo, Bene – dodao je Gregor.

– Znam, sve znam, Greg! Ubio si jednog – odgovorio je Ben. – I to je nešto.

– Hteo sam da odjašem, Bene – priznao je Gregor Konors. – Sve sam bio pripremio, ali me je Roz sprečila... Tada su došli palikuće...

– Još uvek nameravaš da odjašeš, Greg? – upitao je Ben zabrinuto.

– Ne, Bene! Ostaću.

– Zbog Roz?

– Možda, Bene. Ali, delom i zbog tebe, a delom i zato što ne trpim nasilje! Ovaj kraj je zaslužio miran i dobar život. Zašto ne bih ostao u njemu ako mogu tome da doprinesem?

Rozalinda je postavila večeru na sto, i sela naspram muškaraca. Rekla je:

– Možete spavati u učionici. Peć je velika i ima dovoljno drva, a škola i tako sad ne radi. Neće vam biti hladno. U svakom slučaju, biće vam udobnije nego u kancelariji kompanije, a i sigurnije. Dosad se niko nije usudio da napadne školu. Gregov konj je u štali, pored moga. Koliko znam, pored kancelarije kompanije nema štale.

Obojica su pristali. Večerali su, pa razgovarali, o običnim stvarima. Izbegavali su da govore o onome što ih je mučilo. Posle večere Rozalinda je pristavila kafu.

Gregor Konors je sve teže odvajao pogled sa visoke, vitke i lepe učiteljice.

A Ben Korn je bio sve zamišljeniji. Mašio se za džep na haljetku i izvukao jedan papir. Izravnao ga je pred sobom, na stolu, pa rekao:

– Greg, Kenan i ja smo odlučili da te zamolimo da zauzmeš mesto pokojnog inženjera Holmsa. U tom smislu napisali smo ti i ovlašćenje da zastupaš našu kompaniju, kao tehnički direktor. To je ovaj dokument.

– Ali, Bene – iznenadio se Gregor Konors – ja nisam nikakav rudarski stručnjak. To što ja znam o rudama znaju i mnogi drugi. Ja nisam inženjer!

– Znamo to, Greg. Ali to je sada manje važno. Holmsov izveštaj je potpun. Njegova i Kenanova istraživanja u rudniku kod Silver Roka potvrđuju da se radi o bogatom nalazištu bakra. U stručnim krugovima Holmsu se veruje. To što je poginuo ne menja ništa. Kompanija će dobiti potrebnu podršku. Ali, sada treba rešiti niz problema tehničke prirode. Ti si, Greg, pravi čovek za to!

– Pogađam na šta misliš, Bene. Rudnik treba otvoriti po svaku cenu – odgovarao je Gregor Konors. – A to treba osigurati, takođe

po svaku cenu. Makar i koltom, zar ne? A za to sam ja pravi stručnjak! Samo, ja sam drugačije zamišljao svoj život u Skrepu.

– Ne tražimo od tebe da budeš revolveraš, Greg – suprotstavio se Ben Korn. – Ti to, zapravo, nikad nisi ni bio, bar ja tako mislim. Kenan i ja mislimo da si ti najbolji čovek koji može da otvori taj rudnik. Boljeg u Nevadi nema! Skrep će ti jednog dana zbog toga biti zahvalan. I ne samo Skrep!

– Šta očekujete da uradim? – upitao je Gregor Konors, očigledno već pristajući na ponudu Bena Korna i Artura Kenana.

Rozalinda se nije mešala u razgovor, ali je pokazala svojim ozarenim licem da je zadovoljna razvojem događaja.

Ben Korn je odgovorio:

– U Renou čekaju osamdeset rudara, topioničara i livaca, sa svojim porodicama, sve prvoklasni majstori svoga zanata, tvrdi Artur Kenan. Oni su trenutno bez posla, jer je jedan rudnik bakra u Šijera Nevadi zatvoren. Kenanov otac ih drži na okupu upravo zbog našeg rudnika. Ali, to ne može dugo da potraje. Arči se boji da ljudi mogu da izgube strpljenje i da se raziđu tokom zime. Znači, treba ih obavestiti o novom poslu i zadržati ih na okupu. Vaditi bakar nije isto što i kopati zlato i srebro. To treba znati. Takve radnike, u tolikom broju, nemoguće je naći na celom Zapadu.

– Zar Kenan nije obavestio oca i braću u Renou o osnivanju kompanije u Skrepu? – upitao je Gregor.

– Nije, Greg. Nije uspeo! Telegrafske linije su pokidane. Možda mećava, a možda neko kome je stalo da rudnik nikad ne proradi – odgovorio je Ben Korn.

– To znači da bi trebalo da ja pođem u Reno, zar ne, Bene? To bi bio moj prvi zadatak.

– Tačno, Greg. – Ben je sagnuo glavu, kao da mu je bilo neugodno što tako nešto zahteva od prijatelja, a onda se trgao i pogledao ga u oči, pa nastavio: – U Renou čeka i oprema iz onog napuštenog rudnika u Sijera Nevadi, i nju treba dopremiti ovamo. Kenan čak misli da će neka teška postrojenja biti lakše dopremiti sada, sankama, nego leti kolima. Šta ti misliš, Greg?

– Brzo si napredovao, Bene. Do juče si bio štalar, a sad si već ozbiljan biznismen! – Gregor se široko i dobroćudno nasmejao. – Ne zameri na šali! – Malo je zastao, a onda, uozbiljivši se, nastavio: – Kako misliš da ja sve to izvedem? Verovatno se mogu probiti do Renoa, uprkos i mećavi, ali sumnjam da će iko hteti da me prati ovamo.

Sad se i Rozalinda pobunila. Stala je nasuprot Benu Kornu i gotovo ga streljala očima. Pitala je oštro:

– Bene, čoveče, kako možeš tako nešto zahtevati do Grega? Po ovoj zimi! Zar želiš da ga ubiješ?

– Roz! – rekao je Ben nežno, ustao od stola i prišao joj. – Roz, Greg je tvrd momak. Da nije takav, ni ti ga ne bi cenila. Jedino on to može. Reći će ako ne može. On nije sujetan, i nije ga sramota da prizna ako nešto ne može. – Malopre je rekao da se do Renoa verovatno može probiti. Meni je to dovoljno. Sada znam da se može probiti i nazad, s karavanom.

Ustao je i Gregor, i prišao mladoj učiteljici. Okrenuo ju je prema sebi, pa je zagrlio. Onda ju je poljubio, ne stideći se tog čina pred Benom Kornom. Potom je rekao:

– Roz, odjahaću u Reno! I vratiću se! Izgleda da tako mora da bude.

– Idem i ja s tobom, Greg! – odgovorila je devojka, pa se čvršće stisla uz njega.

– Ne, Roz. Ti ćeš me čekati ovde! Ti si najsigurniji zalog da ću se vratiti.

Ben Korn je ponovo seo za sto. Izvadio je još neke papire iz džepa i pružio ih Gregoru Konorsu. Bila su

to dokumenta o osnivanju kompanije i dozvole za otvaranje rudnika. Nije morao ništa da objašnjava, jer je Gregor Konors sve to prihvatio bez reči. Pitao je samo:

– Kad misliš da pođem, Bene?

– Kad hoćeš, dan ili dva ne čine ništa.

– Dobro! Krenuću sutra oko podne. Dotle će mi Roz nabaviti tovarnog konja i sve što će mi biti potrebno na putu do Renoa.Ti to ne bi mogao da nabaviš, s obzirom na Hardovu pretnju ovdašnjim trgovcima. Jedino, ako imaš, ostavi mi koji dolar za te troškove. Možda Roz nema dovoljno, a znaš da ja nemam ništa.

Rozalinda je ćutala. Videlo se da joj nije pravo, i da se jedva suzdržava. Ali, ni ona nije bila slaba, a i znala je da ništa ne može promeniti. Dobro je poznavala muškarce sa Zapada, pa je znala da ih u ovakvim trenucima ništa ne može zaustaviti.

Ben Korn je izvukao sto dolara. Pružio ih je Gregoru Konorsu.

– Imaćeš i drugih troškova kad stigneš u Reno. Neka ti se nađe! Inače, sve troškove oko opremanja karavana snosiće Kenanov otac i njihova kompanija. Tovarnog konja ne moraš da kupuješ. Maligenovi imaju jednu izdržljivu i pametnu mazgu. Udesiću da u podne bude ovde. Znam da neće biti skupa.

– U redu je, Bene. A sad bi bilo dobro da odeš u doktorovu kuću. Onaj ko je pokušao da ubije Artura Kenana mogao bi to ponovo da pokuša. Osim toga – malo je zastao, pogledao u Rozalindu, pa, dok mu se ona smešila, produžio – želeo bih da svoju prvu bračnu noć sa Roz provedem bez svedoka.

Rozalinda se zacrvenela, ali nije prestajala da se smeši. Gregor joj je prišao i zagrlio je. Ben je s razumevanjem klimnuo glavom i izašao.

Gregor je uzeo Rozalindu u naručje i poneo je u spavaću sobu.

IX

Od Skrepa do Renoa trebalo je leti najmanje pet do šest dana jahanja. Sada, zimi najmanje tri puta toliko. To su znali sve troje. Ali, o tome nisu razgovarali. Kao što čovek ne voli da govori o smrti, tako ni njih troje nisu više govorili o Gregorovom putu.

Gregor Konors je krenuo tačno u podne. Jedan deo puta pratili su ga Rozalinda i Ben Korn, a onda su njih dvoje skrenuli prema ranču Maligenovih, a on prema glavnom putu za Reno. Pozdravili su se ćutke. S Benom se čvrsto rukovao, a od Roz se jedva odvojio. Kad je pojahao, više se nije osvrtao.

Prvi put je zastao tek posle tri sata jahanja, tražeći mesto gde bi mogao da odmori konja i mazgu. Sneg više nije padao, bilo je vedro, a snežna belina omogućavala je dobar vidik. Tada je primetio dve ili tri sitne tačkice u daljini, koje su se kretale, možda njegovim tragom. Izvukao je dogled iz bisage i pogledao. Dva jahača i tovarni konj bili su, zaista, na istom putu. Bili su daleko, kretali su se lagano, kao i on. Zašto su na njegovom tragu? Nije verovao u slučajnost, pa je još jednom pregledao svoje oružje, i odustao od namere da se malo odmori. Još jednom je pogledao prema ljudima koji su ga pratili, a onda produžio kroz sneg.

Noć se spuštala brzo, a i sneg je ponovo počeo da pada. Vetar je postajao sve jači. Gregor Konors se više nije osvrtao da vidi da li su ona dva jahača još uvek na njegovom tragu. Sad je bilo važnije naći zaklon za sebe, konja i mazgu, naložiti vatru i sprečiti vukove da dođu u blizinu.

Uspeo je da pronađe pogodan zaklon, i da smesti konja i mazgu. Prikupio je suvaraka i naložio vatru.

Ipak, nije legao pored vatre. Tu je stavio jednu podeblju granu, umotanu u ćebe, tako da je, u noći, izgledalo da tu čovek spava. A on je legao pet ili šest koraka dalje od vatre.

Ubrzo su došli vukovi. Zavijali su iz mraka, ali se nisu usuđivali da se približe vatri. Gregor ih je video. Pripremio je pušku, ali je odlučio da puca samo u krajnjoj nuždi.

A onda je začuo pucnjavu, u tihoj, ledenoj noći. Bilo je to možda milju daleko, možda i dve. To je moglo značiti samo jedno: ona dvojica koji su jahali za njim već su se borili sa vukovima.

Vukovi oko njegovog logorišta, kad su čuli pucnjavu, povukoše se za neko vreme. No, Gregor je znao da neće odustati. Glad je jača od straha. I, zaista, vukovi su se ubrzo vratili. Zatvarali su krug oko vatre.

Gregor Konors je morao da puca. Vukovi su razdirali svoje mrtve, a onda su se ponovo ustremljivali prema vatri, prema konju i mazgi, i prema čoveku koji ih je ubijao. Gregor je stao uz vatru, i nije štedeo municiju.

Najzad su se vukovi povukli, verovatno zadovoljeni mesom onih koje je Gregor ubio.

Gregor Konors je nabacao granja na vatru. Onda je prišao konju i mazgi, da ih umiri.

I pucnjava u daljini je prestala. Gregor Konors je legao pored vatre.

Jutro je osvanulo hladno, ali vedro. Vatra je još gorela. Vukova više nije bilo u blizini. Konors je razgibavao mišiće. Skuvao je kafu, ispržio malo slanine na vatri, i doručkovao, a onda je nahranio konja i mazgu, pa krenuo dalje.

Posle sat jahanja ponovo je izbio na čistinu, u ravnicu. Sve je bilo belo oko njega. Sunce je gotovo grejalo. Prosto nije mogao da veruje da će jahati po takvoj lepoti. Onda je uzeo dogled. Nije mogao da se otrese pomisli na onu dvojicu, jahača sa tovarnim konjem. I, zaista, ubrzo ih je ugledao. Kretali su se u istom pravcu u kome i on, prema glavnom putu za Reno. Da li su slučajno putovali kamo i on?

Zanoćio je u jednom šumarku, pored potočića. Voda je bila ledena.

Poučen iskustvom iz prethodne noći, kada su ga napali vukovi, opet je založio vatru.

Sneg nije padao, ali je Gregor na licu osetio topliji južni vetar, i znao je da će uskoro mećava. Pogotovo što su oblaci potpuno prekrili nebo nad njim.

Pre no što je zaspao, začuo je lavež pasa. A gde su psi, mora biti i ljudi. Gregor je zgrabio pušku i povukao se u tamu.

Čekao je. Lavež je bio sve bliži, a onda je začuo nečiji očajni glas.

Čovek je dovikivao onima što su kod vatre da ga ne dočekaju neprijateljski. Znao je da mnogi na Zapadu prvo pucaju, pa tek onda pitaju.

– Treba mi pomoć, ljudi! – vikao je čovek.

Psi nisu prestajali da laju.

– Priđi vatri! – viknuo je Gregor Konors, ali nije izašao iz svog zaklona u tami.

Prvo je ugledao pseću zapregu, a onda saonice, a iza njih čoveka u ogrtaču od medvedeg krzna. Vatra ih je dobro osvetljavala. Čovek je i dalje vikao iz sveg glasa:

– Nisam neprijatelj! Nemojte pucati! Treba mi pomoć!

Gregor je izašao iz svog zaklona i prišao saonicama. Ruka mu je bila blizu kolta, za svaki slučaj. Rekao je:

– Ne boj se, prijatelju. Neću pucati! A možda ću ti i pomoći.

Psi su se umirili pored vatre, a i čovek u medvedem krznu kao da se najednom oslobodio straha. Rekao je:

– Hvala ti prijatelju! Već sam mislio da Meri i ja nećemo nikad više ugledati rađanje sunca! Sad znam da hoćemo.

Tek tada je Gregor obratio pažnju i na saonice. U njima je ležala, dobro umotana, mlada žena. Bila je budna, i preplašena.

– Tvoja žena? – upitao je Gregor Konors.

– Da prijatelju! Moja Meri. Treba da se porodi. Pošli smo do poštanske stanice, jer ja o porođaju ništa ne znam. Izgubili smo put, onda sam osetio dim vatre, i tako smo te našli. Zapravo, moji psi su nas doveli ovamo.

Čovek u medvedjem krznu je hitro ispregao pse iz zaprege i pustio ih da legnu pored vatre. Onda je saonice primakao bliže vatri, a zatim se nežno obratio ženi:

– Meri, spaseni smo.

Gregor Konors je pažljivo posmatrao pridošlice. Čovek u medvedjem krznu bio je veoma mlad, gotovo dečak, a ni žena u saonicama sigurno nije bila starija.

Šta li su radili u divljini?

Zahvaćen osećanjem nežnosti, Gregor Konors je prišao saonicama, da malo bolje pogleda ženu koja je trebalo da se porodi. Pri tom je okrenuo leđa momku u medvedjem krznu. Začuo je grub i oštar glas:

– Ruke gore, prijatelju!

Gregor se naglo okrenuo, ali je morao da zastane. Stajao je pred uperenom cevi, i znao je da nema šanse. Odmakao je ruku od kolta, a onda je lagano digao obe ruke.

– Meri, izvuci kolt iz njegovog opasača, ali oprezno.

Mlada žena se hitro izvukla iz saonica i razoružala Gregora Konorsa.

– Sad možeš da spustiš ruke, prijatelju! – rekao je mladić u medvedjem krznu, ali je kolt i dalje držao uperen u Gregora Konorsa. – Meri – obratio se zatim ženi – pogledaj okolo, nađi njegovu pušku. Verovatno je u futroli na sedlu.

Gregor Konors se nadao da će mu se pružiti prilika da se spase. Pušku je, više slučajno nego namerno, bio ostavio uz jedno drvo, u mraku. Nadao se da mladić neće biti toliko dovitljiv da pođe po njegovom tragu i da je nađe. Osim toga, imao je u sari desne čizme dvosekli bodež, kojim je znao odlično da rukuje. Trebalo je samo da sačeka priliku.

Žena se javila:

– Džoni, nema puške! Futrola je prazna!

– Gde ti je puška? – upitao je mladić Gregora.

– Na žalost, nemam je – slagao je Gregor. – Dao sam je, u Skrepu, za namirnice. Nisam smeo da pođem na put kroz ovu divljinu bez zaliha hrane.

– Ovuda se ne ide ni bez puške? Misliš da ću ti verovati?

– Kako hoćeš. Veruj ili ne veruj! – odgovorio je Gregor Konors. – Potraži je, ako mi ne veruješ.

– Mogu te ubiti, pa tražiti na miru.

– Možeš. Zašto ne pucaš?

– Nisam ubica! Ali, ako me napadneš, neću oklevati! – odgovorio je mladić.

Gregor Konors je slegnuo ramenima, pa seo na jedan panj pored vatre. Tako je lakše mogao da neprimetno izvuče nož iz čizme. Mladić ga nije zaustavio. Za to vreme devojka je pregledala Gregorov tovar, koji je bio u blizini vatre. Obavestila je mladića:

– Džoni, hrane ima za desetak dana. Slanina, suvo meso, pasulj. Ima i kafe, i čuturica viskija. Dosta duvana. Ima i zobi, i malo brašna!

– Imaš li novaca? – upitao je mladić Gregora.

– Da imam, sada bih spavao u hotelu u Skrepu, ili negde drugde, a ne bih ovde čekao vukove! – odgovorio je Gregor, pa se nasmejao. Onda je dodao: – Slab ulov, momče!

– Kad je gladan, djavolu je dovoljno da mu i mušica uleti u usta! – odgovorio je mladić u medvedjem krznu. – Meri i ja već dva dana je-

demo neslanu zečetinu. Moraš mi verovati, zaželeli smo se malo pasulja i slanine! I kafe! A ja i viskija i duvana. Znači, ulov i nije tako loš!

Gregor Konors je sa zanimanjem gledao u mladića, a zatim u mladu ženu, koja je takođe prišla vatri. Bila je obučena kao muško, i od mladića se razlikovala jedino nežnim licem i izražajnim usnama. Bila je mlada, sigurno nije imala više od šesnaest godina. Bilo je očigledno da nije pred porođajem.

Gregor Konors je zapitao:

– Gde živite vas dvoje?

– Ne tako daleko odavde. Ali, to ti neće pomoći da nas nađeš kad odemo – odgovorio je mladić. Mi smo odmetnici!

Gregor je znao da mladi mogu biti veoma surovi. U razbojničkim bandama uvek je bilo mladih.

– Znači, i vaša družina je u blizini?

– Mi nemamo družinu – odgovorio je, gotovo ljutito, mladić. – Uostalom, što se to tebe tiče?!

– Tačno! Ne tiče me se – odgovorio je Gregor pomirljivo. – Zapravo, hoću nešto da ti predložim – nastavio je. – Kao što vidiš, plen koji ćeš oteti od mene prilično je mršav, a samo milju ili dve iza mene su dvojica. Njihove zalihe su sigurno veće od mojih, a verujem da imaju i novac. Predlažem ti da ih zajedno napadnemo. Ja ću se rešiti gonilaca, a ti ćeš doći do plena. Lak posao. Dvojica protiv dvojice, a na našoj strani biće iznenađenje! Tvoji će psi moći da pronađu i njihov logor, kao što su našli moj.

– Na koliko si ucenjen? – upitao je mladić.

– Zar si ti lovac na ucenjene?

– Naravno da nisam – uvređeno je odgovorio mladić.

– Rekao sam ti već: Meri i ja smo odmetnici.

– Ne ljuti se. Nisam želeo da te uvredim, ali moram znati na čemu sam – odgovorio je Gregor, a onda dodao: – Nisi se izjasnio o mom predlogu. Možda mi ne veruješ?

– Ne verujem ti. Prvo, čovek koji se u ovo vreme uputi ovuda mora za to imati jake razloge. Ti ih, očigledno, imaš. Drugo, to može da pokuša samo izuzetan čovek, a ti tako izgledaš. Ja sam te uhvatio na prevaru, i imaš puno pravo da pokušaš da mi vratiš na isti način. Eto, zato ti ne verujem! Mlad sam, ali neke stvari ipak znam!

Gregor je slegao ramenima, zavio je cigaretu i pripalio je ugarkom iz vatre. Rekao je potom:

– U redu, neću te nagovarati. Znam, bolje vrabac u ruci nego golub na grani!

– Nije samo to, prijatelju – odgovorio je mladić. – Znam za tu dvojicu na tvome tragu. U početku sam mislio njih da napadnem. Ali, više nisu dvojica, prijatelju, nego petorica!

Gregor Konors je bio iznenađen, i nije to ni pokušao da sakrije.

– To poprilično menja stvar – rekao je.

– Da! Onoj dvojici pridružila su se još trojica. Jedan jahač i dvojica u saonicama. U saonice su upregnuta četiri prvoklasna konja. Očigledno, neki bogatuni. Kome si stao na žulj, neznanče?

– Možda ne prate mene. Možda samo putuju istim putem – odgovorio je Gregor, iako je bio siguran da nije tako.

– Nemoj da se lažemo! Ceo dan sam posmatrao i tebe i njih! Jako paze da ne izgube tvoj trag – odgovorio je mladić, a zatim se obratio svojoj mladoj ženi: – Meri nećemo više da gubimo ovde vreme. Pretovari njegove namirnice na naše sanke. Ostavi nešto i njemu, za dva dana. To će mu biti dovoljno, dok se ne snađe. – Onda se ponovo obratio Gregoru: – Oni pozadi su tvoj, a ne moj problem! Ipak, neću te ostaviti bez ičega. Ostaviću ti oružje, konja i mazgu, i zob za njih. Moji psi ne jedu zob! – nasmejao se. – Ali, ne pokušavaj da pođeš za nama! Ubiću te!

Devojka je brzo pretovarivala namirnice, a momak je i dalje držao kolt uperen u Gregora.

Gregor Konors je bio siguran da mladić neće oklevati da puca ako on pokuša bilo šta. A nekako i nije želeo sukob sa tim mladićem i njegovom devojkom, bar ne borbu na život i smrt.

Posle pola sata sve je bilo gotovo. Devojka je spretno upregla pse u saonice, pa ih poterala bičem. Psi su krenuli. Mladić je zavitlao Gregorov kolt u mrak. Rekao je:

– Naći ćeš ga. Ali proći će neko vreme dok ga nađeš i očistiš od snega. A mi ćemo dotle odmaći. Verujem da negde imaš i pušku, ali ne pokušavaj da nas slediš. Paziću da me ne iznenadiš! Bolje ti je da misliš na onu petoricu!

Onda je pošao za svojom mladom ženom, koja je vešto upravljala saonicama.

Gregor je gledao kako nestaju u mraku. Nije nameravao da ih sledi. Znao je da bi to bio uzaludan posao. Oni su bolje od njega poznavali taj kraj, i njihova pseća zaprega bila je idealna za te predele. Ustao je, našao svoju pušku, a zatim je prišao samaru, da vidi šta su mu ostavili. Devojka mu je ostavila toliko da je, uz štednju, mogao da preživi i više od dva dana. Onda je potražio kolt. Našao ga je brzo. Obišao je konja i mazgu, a zatim podložio vatru, pa se uvio u ćebe, rešen da odspava. Noć je bila tiha. Nije se čulo zavijanje vukova.

Pet ljudi-vukova bilo mu je na tragu, ali verovao je da ga neće napasti te noći.

X

Kad se ujutro probudio, vide da pada sneg. To mu je odgovaralo. Biće teže onoj petorici da slede njegov trag. Brzo je skuvao kafu, a onda osedlao konja i stavio samar na mazgu. Krenuo je prema severu.

Gonilaca nije bilo na vidiku.

Ubrzo je naišao na telegrafsku liniju. Nekoliko stubova bilo je izvaljeno i zavejano. Linija je morala da vodi do neke poštanske stanice, pa je pošao uz nju. Put je bio težak, sneg dubok. Jedva se probijao. Ali, nije odustajao.

Poštanska stanica »Vels i Fargo« bila je pravo malo naselje. Pet ili šest čvrsto građenih kuća i nekoliko štala najbolje su govorili o njenoj važnosti na putu za Reno. Gregor Konors je sjahao pred zgradom stanice, i poveo konja i mazgu u štalu. U štali je bilo šest konja. Niko ga nije dočekao, pa je sam morao da se pobrine za svoje životinje. Sena je bilo dovoljno, i on ga nije štedeo. Sedlo i samar ostavio je pored pregratka u kome je smestio konja.

Izvukao je pušku iz futrole na sedlu i pošao u stanicu.

Kad je ušao, iznenadio se. Bio je to pravi salun, sa šankom i desetak stolova. Nije nedostajao ni klavir. A bilo je i gostiju. Za jednim stolom četvorica su ćutke igrala poker, za drugim su dvojica halapljivo jeli toplu čorbu, a za šankom su dvojica, s nisko pripasanim koltovima, pili viski.

Svi su ga radoznalo pogledali. Čovek sa tragovima snega na sebi, a pri tom i stranac, morao je da privuče pažnju. Gregor se pravio da ne primećuje te poglede. Savio je cigaretu i zapalio je. Čekao je da se pojavi gazda. I da vidi kako će ga primiti gosti u salunu.

Pokeraši su se brzo vratili svojim kartama, ne mareći za novog gosta. Ona dvojica što su večerali nastavili su da kusaju svoju čorbu. Jedan od one dvojice kod šanka je viknuo:

– Gazdarice, imaš gosta!

Pojavila se krupna vremešna žena. Imala je blizu sto kilograma, ali se kretala brzo i spretno. Prišla je Gregoru i rekla:

– Dobro došao, stranče. Nadam se da si se i sam dobro snašao u

štali. Muž mi je nešto bolestan, pa nije mogao da te dočeka.

– Klepnula ga je oklagijom, pa sad mora da izleči čvorugu. To ti kažem, prijatelju, da znaš s kim imaš posla – doviknuo je od šanka jedar. od one dvojice što su pili viski.

Žena nije komentarisala tu upadicu. Upitala je učtivo.

– Šta je po volji, gospodine, večera ili piće?

– I jedno i drugo – odgovorio je Gregor Konors. – Prijao bi mi dupli viski, a zatim biftek s krompirom, i nešto kiselo. Gladan sam kao vuk!

Gregor je odmah izvukao pet dolara iz džepa i pružio ih gazdarici. Ona ih je sa zadovoljstvom strpala u džep na kecelji. Rekla je:

– Sobu nemamo, ali možete spavati u seniku. Idete u Skrep ili u Reno? – upitala je radoznalo.

– U Reno! – odgovorio je Gregor.

– U Reno ćete možda i stići. Do Skrepa je neprohodno, koliko znam.

Njihov razgovor su, s vidnim zanimanjem, pratila dvojica za šankom. Gregoru to nije promaklo, i nije se iznenadio kad mu je potom jedan od njih prišao.

Gregor mu kimnu glavom i pozva ga:

– Sedni, prijatelju. Pr
ljam da hoćeš nešto da me p

Čovek je prihvatio
glasno poručio piće za sebe i Gregora, a onda je rekao:

– Ja sam Edvard Džons, za prijatelje Ed, a ono je moj mlađi brat Hari. Pošli smo u Skrep, ali se već tri dana ne mičemo odavde. Svi kažu da se ne može proći. Šta ti misliš? Jesi li došao iz toga pravca? Ili si se, možda, spustio sa planine?

Gregor Konors je propustio da se predstavi. Odgovorio je:

– Mnogo pitaš, Ede. Ipak, reći ću ti. Probio sam se od Skrepa dovde, ali jedva. Bojim se da ćete ti i tvoj brat ovde morati ostati duže nego što ste mislili.

– Mama Betina, gazdarica ove stanice, kaže da postoji jedan momak koji bi nas sa psećom zapregom mogao dovesti do Skrepa. Da li si ga, možda, sreo, i da li je to moguće?

– Pseća zaprega bi možda mogla da prođe, ako taj momak dobro poznaje put – odgovorio je Gregor Konors, ali nije ništa rekao o svom susretu sa Džonijem i njegovom ženom. Onda je zapitao: – Žuri vam se u Skrep?

– Moglo bi se tako reći. U Skrepu se nešto kuva, i mi smo dobili ponudu za dobar i unosan posao.

– Revolveraški?

– Recimo. U Renou smo od jednog bankara dobili priličnu akontaciju, ali se još nismo odlučili. Videćemo na licu mesta... kad stignemo tamo. Poznaješ li nekog Sema Harda? Moćan čovek, navodno.

– Kroz Skrep sam samo prošao. Bio sam tamo svega tri dana. Ne poznajem prilike. A o Hardu sam čuo da ima velik ranč i jaku momčad. Inače, nisam ga sreo. A šta se kuva u Skrepu, to zaista ne znam niti me je to zanimalo.

– Zašto lažeš, Gregore Konorse? – upitao je Edvard Džons, glasno da ga svi čuju, a onda dodao: Uostalom, što se čudim. Ceo Zapad zna da je Gregor Konors lažljivac i hvalisavac!

Bio je to otvoren izazov, uvreda preko koje niko na Zapadu nije mogao da pređe.

U salunu je najednom postalo napeto. Gregor je bio iznenađen, ali nije izgubio prisebnost. Rekao je hladno:

– Edvarde Džonse, čini mi se da ćeš to morati da dokažeš.

Gregor je više pažnje obratio na revolveraše za šankom nego na svog sagovornika i izazivača. Osetio je, nagonski, da je taj opasniji, a bio je i u boljoj prilici da potegne.

Edvard Džons je govorio dalje:

– Tražimo te već dve godine, i nismo ni slutili da ćemo te sresti u ovoj pustinji. Ali, konačno, sreća je morala da stane na našu stranu. Sad si tu, i, bez obzira na to kamo si krenuo, u Skrep ili Reno, ostaćeš ovde zauvek! Mućni malo tom tvojom velikom glavom, i seti se Novog Meksika i divljeg grada Marbutona. Tamo si nam ubio brata, najstarijeg i najboljeg od svih Džonsovih.

Gregor Konors se setio svega. Tog »najboljeg od svih Džonsovih« zaista je ubio u Marbutonu, u Novom Meksiku, ali u poštenom dvoboju, pred stotinom svedoka, i tek pošto je taj Džons, divljajući ulicom, već bio ubio jednu ženu i jednog starca, koji nisu uspeli da se na vreme sklone ispred njegovog kolta, koji je nekontrolisano bljuvao vatru. Nikad nije požalio što ga je ubio. Odgovorio je braći Džons:

– U redu je. Možete pokušati.

Bio je spreman da puca.

Spolja, ispred stanice, začuo se lavež pasa. To kao da je bio znak za borbu. Sva trojica potegli su munjevito, i gotovo istovremeno. Ipak, Gregor Konors je bio za delić sekunde brži. Ubio je mlađeg Džonsa prvim metkom, a zatim je cev svoga kolta okrenuo prema starijem. Osetio je zrno u levoj slabini, ali je uspeo da opali. Krvavi cvet na čelu Edvarda Džonsa označio je kraj borbe. Niko se nije usudio da kaže ni reč. Čak ni brbljiva gazdarica Betina, koja je stajala u vratima između kuhinje i saluna; držala je u rukama poslužavnik, na kome je bila večera za Gregora Konorsa.

Gregor je vratio kolt u futrolu. Rekao je kratko:

– Nisam želeo ovu borbu!

Čuli su se glasovi odobravanja, a možda i divljenja.

Rana u slabini ga je pekla, ali nije želeo da pokaže da je ranjen. Još jednom se obratio svima u salunu:

– Nisam ih poznavao. Rekli su da sam im ubio brata pre dve godine, u Novom Meksiku. Tačno. Ali, to je bilo u poštenoj borbi, kao i sad ovde.

Onda je izašao, ne mareći ni za večeru ni za ljude u salunu, ni za gazdaricu. Rana ga je pekla, ali nije se obazirao na nju. Osedlao je konja i stavio samar na mazgu. Izjahao je u ledenu noć.

Iz daljine se čuo lavež pasa.

Jahao je misleći o tome kako mora pobediti zimu ako misli dalje da živi.

Što ga je rana više pekla, sve je češće mislio o Rozalindi, koja mu je poklonila ljubav.

Vejavica je bila neumoljiva. Pao je s konja, iscrpljen izgubio je svest.

Nije čuo lavež pasa, koji mu se sve više približavao.

Ležao je u snegu. Ledena smrt stezala je kandže oko njega.

Probudio se u sankama. Bilo mu je toplo. Pogledao je oko sebe. Šest jakih pasa vukli su saonice, s naporom, ali brže nego što bi on mogao da napreduje, kroz duboki sneg, na konju. Podigao je glavu. Iza saonica su bili Džoni i Meri. Gurali su sanke, pomagali psima da lakše vuku.

Sneg nije padao. Moglo je biti oko podne.

– Meri probudio se! – čuo je glas iza sebe.

– Znala sam, Džoni, da neće umreti – odgovorila je mlada žena.

Gregor Konors je ćutao. Sanke su polako klizile po snegu. Gregor se opipao po slabini. Osetio je zavoj pod rukom. Pipnuo je zatim futrolu za kolt. Kolt mu je bio na mestu. Nije mogao da proveri da li je i pun, ali ga je saznanje da nije razoružan i da je previjen umirilo do te mere da se osmehnuo.

– Gde sam? – upitao je.

– U Nevadi, Konorse! Nisi u paklu! Susret s Luciferom odgođen je za neku drugu priliku! – odgovorio mu je Džoni smejući se.

– Zašto ste mi pomogli?

– Vrag zna zašto! – odgovorio je Džoni. – Meri me je nagovorila.

– Betina nam je rekla da si ranjen – rekla je mlada žena. – Ranjen, u ovoj ledenoj pustinji nisi imao puno izgleda da preživiš. A mi smo ti ostali nešto dužni... zbog one pljačke...

– Nije to bila pljačka, Meri – pobunio se Džoni. – Mi smo samo uzeli ono šta je nama bilo potrebno, a ostavili smo i njemu dovoljno, i zaista nismo krivi za njegov sukob s onom dvojicom nitkova u poštanskoj stanici.

– Kamo sada idemo, Džoni? – upitao je Gregor prisno, umiren onim što je čuo.

– Betina nam je rekla da si se uputio u Reno – rekla je mlada žena. – Zrno iz rane nismo mogli da ti izvadimo. To može samo lekar. Džoni i ja to ne znamo. U Renou ima dobrih lekara.

– Gde su mi konj i mazga? – upitao je Gregor Konors.

– Oterali smo ih nazad, prema poštanskoj stanici. Ako ih vukovi ne zaskoče, naći će put do sena – nasmejao se Džoni. – Želeo sam da malo zbunim onu petoricu što su ti za petama. Možda će pomisliti da si zaglavio negde, u snegu.

– Zar neće saznati da ste vas dvoje pošli za mnom, i da ste mi možda pomogli?

– Možda hoće, a možda i neće. Međutim, mi ćemo u Renou biti bar dva dana pre njih. Prvo, što se brže od njih probijamo kroz sneg, drugo, što ja znam jednu prečicu, kojom oni, ako i znaju za nju, ne mogu da prođu na konjima.

– Otkud tebi psi, Džoni? – Želeo je da zna Gregor Konors.

– Od dede. Moj deda je na Aljasci tražio zlato. Nije ga našao, ali je našao pse. Kad se doselio ovamo, nastavio je da ih uzgaja.

– Je li ti živ deda?

– Jeste. Sada čuva našu kolibu i brine o jednoj kuji i šest prelepih štenaca, koji će, kad odrastu, takođe znati da vuku sanke, zimi, i kolica, leti. Nama konji nisu potrebni – odgovorio je mladi Džoni.

Zaustavili su se u jednoj udolini, koja je bila dobar zaklon od ledenog vetra. Džoni je brzo pronašao dovoljno drva da naloži vatru. Meri je pomogla Gregoru da ustane i da protegne noge. Sneg više nije padao.

Gregor je neprimetno proverio da li mu je kolt pun. Bio je. Zadovoljno se osmehnuo, pa zahvalno pogledao dvoje mladih.

Meri je pripremila ručak.

Gregor i Džoni su sedeli pored vatre i grejali se. Pušili su i tiho razgovarali.

Džoni je rekao:

– I Meri i ja želimo u Reno. Hoćemo tamo da se venčamo. Istina, mi od letos živimo kao muž i žena, ali nismo venčani. Kažu da u Renou to može lako da se obavi, samo ako se ima novaca. Nešto smo skupili, mislimo da će biti dovoljno.

– Zar to niste mogli da učinite negde bliže? – upitao je Gregor Konors.

– Naše porodice su teško zavađene, i roditelji ne pristaju na naš brak. Sveštenik u Paundu nije hteo da nas venča, pa smo pobegli u planinu. Deda nam je pomogao.

– Znači, vi ste se odmetnuli od svojih porodica, a ne od zakona! – nasmejao se Gregor.

– Moglo bi se tako reći – odgovorio je mladić. – Zapravo, sa zakonom nismo u sukobu. Jedino smo tebe napali. Mislio sam – vrlo važno ako opljačkam jednog ucenjenog. Izvini...

– Sve je u redu, Džoni. Ne zameram ti. Uostalom, i kako bih, kad si mi spasao glavu! – odgovorio je ozbiljno Gregor.

Meri ih je pozvala da obeduju.

Posle kraćeg odmora, nakon obeda, krenuli su preko planine.

Sneg je opet padao, i pokrivao njihove tragove.

XI

Ušli su u Reno sa severne strane. Njihova pseća zaprega ubrzo je privukla pažnju građana, posebno dece, ali i šerifovog pomoćnika, koji je bio na dužnosti na severnom ulazu u grad. On ih je zaustavio i ljubazno, ali i odlučno, zapitao zašto dolaze u Reno. Džoni mu je ukratko objasnio da voze ranjenika lekaru, a i da imaju nekoliko krzna na prodaju. Gregor nije ništa rekao o svom zadatku. Oprezan kao i uvek, nije hteo da se prerano sazna da on traži rudarsku kompaniju. Ni Džoni nije ništa rekao o svom venčanju sa Meri.

Šerif im je objasnio kako će najlakše doći do lekara.

– Doktor je mlad, ali je sposoban. Meni je pre tri meseca izvukao zrno iz ramena, i sad ne znam ni gde je bila rana! – rekao je.

Ipak, pre nego što ih je propustio, dobro je zagledao lice ranjenog Gregora Konorsa. Gregor se nasmejao.

– Šerife – rekao je – dobro me pogledaj. Moje lice nije ni na jednoj poternici.

Zagledali su se jedan drugome u oči i osmehnuli se.

Zahvaljujući šerifovim uputstvima, lako su našli lekarevu kuću. Bila je dosta velika, i lepo uređena, prava mala bolnica. Mladi lekar bio je, međutim, nizak, neugledan; više je ličio na potrčka u nekom salunu nego na doktora. Pored gorostasa kakav je bio Džoni, izgledao je gotovo jadno. Ali, ubrzo se pokazalo da je okretan i prilično jak. Pomogao je Džoniju da unese Gregora u kuću, a odmah zatim, ne oklevajući, pregledao je ranu. Sve je radio vešto.

Džoni i Meri posmatrali su ga s divljenjem.

Ne obraćajući se nikome posebno, doktor je na kraju rekao:

– Rana je na vreme i dobro urađena. Nije došlo do upale. Zrno ću izvaditi još danas, čim se ranjenik malo odmori. Verujem da će za nedelju dana izaći iz moje bolnice potpuno zdrav, bez ikakvih posledica.

– Nemam toliko vremena, doktore – javio se Gregor Konors.

– Dva dana ćeš ležati! – bio je odlučan doktor. – Trećeg dana ću ti dopustiti da šetaš, a posle ćemo videti. Ako nećeš tako, moraćeš potražiti drugog lekara! Ima ih u Renou.

Gregor Konors se osmehnuo.

– Ostaću. A o tome koliko ću ležati, dogovorićemo se kasnije, kad mi izvadite zrno! Je li tako u redu, toktore?

Doktor je klimnuo glavom, a onda se obratio Džoniju:

– Svog prijatelja možete posetiti u svako vreme.

Džoni i Meri su se oprostili od Gregora, i otišli u grad.

Gregor Konors je ubrzo zaspao, u toplom i čistom krevetu. Sanjao je Rozalindu.

Posle podne zrno je bilo napolju. Doktor je rekao:

– Imali ste više sreće nego pameti, prijatelju! Samo jedno napuklo rebro! Ili je naboj u metku bio slabiji nego obično, ili su tvoja rebra čvršća nego kod drugih ljudi! Sve u svemu, mislim da ćeš jahati kao i pre, i to ubrzo.

Džoni i Meri došli su predveče. Nisu krili zadovoljstvo zbog uspešne operacije i zbog brzog oporavljanja svog novog prijatelja.

– Prodali smo krzna i našli smo sveštenika – saopštio je Džoni veselo. – Hteo je odmah da nas venča. Rekao je da za desetak dolara u obližnjem salunu možemo naći dva svedoka, i da još danas možemo postati muž i žena. Nismo hteli tako. Meri i ja smo odlučili da nam bar jedan kum bude pravi čovek, pa ćemo sačekati da ti ozdraviš, ako hoćeš da nam budeš kum!

Pomalo iznenađen, Gregor Konors se osmehnuo.

– Ustaću ujutro. Srećan sam što ću vam biti kum! – rekao je iskreno.

Mladi lekar se osmehnuo.

Možda ćeš moći, ali posle toga ćeš opet u krevet!

Onda je pogledao dvoje mladih, koji su stajali pored Gregorovog kreveta, očigledno srećni.

– Možete uštedeti deset dolara za drugog svedoka. Ako nemate ništa protiv, ja mogu da vam budem drugi kum. Siguran sam da neću pogrešiti.

Meri i Džoni su, naravno, pristali.

Sutradan su proslavili venčanje u doktorovoj kući. Za vreme večere, koju je pripremila mlada doktorova žena, Gregor Konors se osećao kao da nikad nije ni bio ranjen. Društvo mladih i veselih ljudi mu je prijalo. Poželeo je da je i Rozalinda tu.

I treći dan u Renou prošao je mirno. Tek uveče Džoni je obavestio Gregora da su u grad stigla petorica iz Skrepa, tri jahača i dvojica na sankama, promrzli i iscrpljeni.

Džoni je uspeo da sazna i ko su oni. Bili su to rančer Sem Hard i njegov najmlađi sin Džek, u pratnji trojice revolveraša. Prvo su smestili ranjenog Džeka kod najpoznatijeg i najskupljeg lekara u Renou, a onda su stari Hard i revolveraši otišli u najskuplji hotel u gradu. Koliko je Džoni uspeo da sazna, nisu se raspitivali o Gregoru Konorsu.

Gregor je razmišljao. Možda je Sem Hard sasvim slučajno bio na njegovom tragu. Možda je zaista želeo sam da pruži najbolju moguću pomoć svom sinu, da pokuša da mu spase nogu. Za razliku od Skrepa, Reno je pružao kakve-takve izglede.

S druge strane, nije sigurno da stari Hard neće pokušati da istim udarcem ubije dve muve, da neće pokušati i da spreči Gregora Konorsa da dovede rudare u stari rudnik. Zato Gregor nije smeo da se opusti.

Proverio je svoje sposobnosti. Kretao se nešto sporije nego obično, ali je mogao da potegne kolt iz futrole gotovo jednako brzo kao i ranije. Ujutro je izišao u grad i potražio kompaniju »Nevada, obojeni metali, Kenan i sinovi«. Našao je starog Kenana, predao mu papire i obavestio ga o događajima u Skrepu i u rudniku. Starac je bio iskusan i uspešan poslovan čovek, i brzo je shvatio sve.

– Žao mi je Holmsa. Bio je izvanredan stručnjak, zaljubljen u svoj posao. Ne znam koliko ćete vi, Konorse, moći da ga zamenite. U pismu koji ste mi doneli moj sin kaže da ćete moći, a ja njemu verujem. Rudari koji ovde čekaju već su nestrpljivi, i ove vesti sigurno će ih obradovati. Samo, ne znam da li po ovoj zimi vredi išta pokušati.

– Vaš sin mi je rekao da je delove teške opreme lakše dopremiti do rudnika zimi, po snegu, saonicama, nego na proleće, po blatu, kolima.

– Tačno. Ali, rudari neće hteti da krenu bez porodica, a tu su onda žene i deca. Kako ćemo s njima kroz snežne mećave i led?

– Dobro organizovan i opremljen karavan, uz dobrog vođu i dobre izviđače, može odoleti zimi.

– Jeste li vi takav vođa, Konorse? – upitao je stari Kenan.

– Kad upoznam rudare, znaću odgovor na vaše pitanje, Kenane – odgovorio je mirno Gregor. – Ako su dovoljno tvrdi...

– Tvrdi su to ljudi – prekinuo ga je stari Kenan. – Tvrđi od kauboja. Ne boje se ni najtežeg rada ni najgorih napora. Samo nisu vični oružju. Ali, to im, valjda, i neće biti potrebno. Idemo. Uverićete se, Konorse. Naći ćemo ih na okupu, jer baš danas biraju svoje sindikalno rukovodstvo. To je dobra prilika da porazgovaramo s njima.

Rudare su našli u jednom praznom skladištu. Upravo su bili iza-

brali svog sindikalnog vođu i dva njegova zamenika i spremali se da se raziđu. Odustali su od toga čim su videli starog Kenana. Pozdravili su ga suzdržano, ali ne bez radoznalosti. Jedan krupni bradonja zauzeo je mesto za stolom i pozvao Kenana da mu se pridruži. Rekao je:

– Gazda, ti verovatno nisi došao slučajno. Kakve vesti donosiš?

Kenan je prihvatio poziv, a onda, rukom pokazao na Gregora Konorsa.

– Ovaj čovek doneo je dobre vesti. Rudnik kod Silver Roka je bogato nalazište bakra. Od vas zavisi kada će početi da radi.

– Što se nas tiče, može početi sutra! – viknuo je neko iz gomile.

– I počećete sutra, ako tako odlučite – odgovorio je stari Kenan. – Naravno, ne u jami, jer Silver Rok je dosta daleko, ali nadnica će vam teći od sutra. Saslušajte pažljivo plan ovog čoveka – ponovo je upro prstom u Gregora – i odlučite. Ja mu verujem i uložiću sva potrebna sredstva. Gregor Konors dosad nije omanuo.

Kenan je to rekao iako o Gregoru Konorsu nije znao gotovo ništa. Jednostavno, morao je da rizikuje.

Gregor je, međutim, želeo da bude do kraja pošten prema ljudima koji će, ako prihvate njegov plan, biti izloženi velikim naporima. Zato im je detaljno izložio kako misli da organizuje karavan i da ga vodi teško prohodnim putevima. Ukazao je na sve teškoće i opasnosti koje će ih pratiti. Morao je da im kaže da su mogući i razbojnički napadi. Svoj prilično dug govor završio je ovim rečima:

– Otvaranje tog rudnika inženjer Holms je platio životom, a Kenanov sin teškom ranom. Sasvim je moguće da još neko plati istu cenu! Zato dobro razmislite pre nego što se odlučite. Ko pođe sa mnom moraće da me sluša bez pogovora!

Stari Kenan je dodao:

– Ne morate odlučiti odmah. Malo razmislite. Inače, moja ponuda ostaje: nadnica će teći, od časa kada započnu pripreme za put. Idemo, Konorse – obratio se zatim Gregoru. – Bez nas dvojice oni će lakše odlučiti.

Rudari su dugo većali. Sa Kenanovom kompanijom su imali dobrih iskustava, i to je odlučilo. Njih trideset rešili su da krenu na put, i da prebace do Silver Roka neophodnu opremu i alat. Naravno, i svoje porodice. Rano ujutro o tome su obavestili starog Kenana, a on je požurio da to saopšti Gregoru Konorsu, koji se još uvek oporavljao u doktorovoj kući.

Kad je saopštio odluku rudara, Kenan je upitao:

– No, Konorse, šta sada vi kažete? Hoćete li voditi taj karavan?

– Hoću! To sam odlučio još [illegible] noć, čim sam video te rudare. Ne boje se posla, a ni teškoća kroz koje će morati da prođu. Znaju da neće biti lako, ali će se potruditi da savladaju zimu u Nevadi. Sad ste vi na potezu, Kenane. Da li ćete moći da obezbedite dovoljan broj konja i saonica? To će stajati prilično novaca!

– O tome ne brinite, Konorse. Već sam preduzeo sve što je potrebno. Novac koji u to ulažem vratiće mi se stostruko. Verujem da će za tri – četiri dana karavan biti spreman za pokret. Kako je s vama, Konorse?

– I sa mnom je u redu. Za tri – četiri dana i ja ću moći da jašem. U pripreme ću se uključiti odmah. Ne želim ništa da prepustim slučaju. Na primer, bar četiri zaprege moraju voziti drvo, suve cepanice.

– Zašto? – zapitao je Kenan.

– Vodio sam karavan kroz Ljano Estekado – odgovorio je Gregor Konors. – Četiri zaprege vukle su burad sa vodom, i zahvaljujući tome prešli smo pustinju. Ono što je u Ljanu voda, po ovoj zimi može da bude vatra. Može se dogoditi da

nam ne zatreba ni jedna jedina cepanica, ali može se dogoditi da nas te cepanice spasu od smrzavanja i od vukova. Ne znam gde ćemo morati da zanoćimo i da li će u blizini biti šume. Zbog teške opreme koju moramo da prevezemo, izbegavaćemo šumske predele, ići ćemo ravnicom kad god to bude moguće. Zato ćemo voziti drva.

Stari rudar se složio. Shvatio je da je vođstvo karavana u dobrim rukama.

Gregor je nastavio:

– Osim toga, moram dobro upoznati ljude, posebno vozare, jer će od njihove umešnosti najviše zavisiti da li ćemo stići do rudnika. Kad se pročuje da se sprema naš karavan, razni će pokušati da nam se priključe. Neki će pokušati i preko vas da se ubace. Ne popuštajte nikome!

– U pravu ste, Gregore – složio se stari Kenan. – Znam da će neki trgovci i kafedžije pokušati da zarade na rudarskom znoju. A ima i dosta avanturista. Obećavam vam da ja neću popustiti. Ulog je prevelik da bih rizikovao. Ipak, jednu iznimku ćemo morati da učinimo. – Malo je zastao zagledao se u Gregora Konorsa, a onda odlučno rekao: – Ja želim da idem s vama!

Gregor Konors se iznenadio.

– Vi! Zašto?

Prvo, želim da vidim sina. Sami ste mi rekli da je Arči teško ranjen. Drugo, želim da vidim taj rudnik. Dva valjana razloga, zar ne? – nasmejao se stari rudar.

Gregor Konors je morao da se složi. Klimnuo je glavom, pa se i sam nasmejao:

– U redu je. Vi spadate u rudare!

– I slušaću vas bez pogovora – dodao je stari Kenan i pružio ruku.

Ugovor je bio potvrđen čvrstim stiskom ruku

*

Rudari su radili svojski, a Kenan nije štedeo novac, da što pre i što bolje opremi karavan.

Gregor Konors je bio svuda prisutan; davao je uputstva, savetovao, ali i naređivao.

Mladi Džoni se muvao po salunima i drugim javnim mestima i saznavao novosti u gradu, pa o tome obaveštavao Gregora Konorsa. Trećeg dana priprema došao je s važnim obaveštenjem: i Sem Hard, zajedno sa nekim trgovcima iz Renoa, priprema karavan za Skrep.

– Ali, oni pripremaju drugačiji karavan – naglasio je. – Jedan deo karavana opremaju trgovci, otprilike kao i mi, a drugi deo će se sastojati od lakih saonica i konjanika. A konjanici su sve sami revolveraši. Hard ih je našao već desetak, a traži ih i dalje.

Bilo je jasno: Hard nije smeo da izazove sukob u Renou, pa će iskoristiti priliku u ledenoj pustinji.

Gregor Konors je bio siguran da taj napad neće moći da izbegne. A znao je i da se rudari neće moći da odupru iskusnim revolveraši ma. Morao je nešto da preduzme. Obavestio je odmah starog Kenana i vođu rudara Edija Ratklifa.

– Odmah idem šerifu. Pa, to je zločin! – viknuo je Kenan.

Gregor Konors je mirno odgovorio:

– Ne vredi, Kenane, ništa ne možemo dokazati.

– Ali, šerif je dužan da nam obezbedi zaštitu. Moja kompanija nije bez uticaja u Renou.

– Mislim da će od toga biti malo vajde – rekao je Gregor Konors, a onda zapitao Ratklifa: – Kada možemo krenuti?

– Sutra, ako si i ti spreman – odgovorio je sigurno Ratklif. – Desetak revolveraša ne mogu nas sprečiti da krenemo. Znamo i mi da pucamo!

– Krećemo sutra! Bićemo bar dan-dva u prednosti. Znam da to nije mnogo, ali bolje išta nego ništa. Osim toga, Hard neće imati vremena da popuni svoju vojsku.

Kenan je otišao da obavesti šerifa o mogućem napadu na karavan. Ratklif, Džoni i Gregor su ostali da se dogovore o poslednjim pripremama za pokret. Rešili su da krenu u zoru. Džoni i Meri krenuće nekoliko sati ranije, da bi utvrdili najpovoljniji put. Gregor i Džoni su se dogovorili o znakovima koje će Džoni ostavljati.

Stari Kenan se vratio prilično razočaran. S njim je bio mladi šerifov pomoćnik, koga su Gregor i Džoni upoznali kad su došli u Reno, i koji im je pomogao da nađu doktora. Kenan je rekao:

– Bio si u pravu, Konorse. Šerif mi je dao samo jednog čoveka. Rekao je da će on predstavljati zakon u našem karavanu, i da će biti svedok ako dođe do podmuklog napada na karavan. Ovo je Mat Bentli, dobar momak – predstavio je Kenan šerifovog pomoćnika. – Bili su predviđeni neki drugi, ali nisu pristali. Mat je odmah pristao.

– Mi se poznajemo – rekao je Gregor i pružio ruku mladom šerifu.

– Da, upoznali smo se kad ste došli u Reno. Jeste li zadovoljni mladim doktorom?

– Više nego zadovoljan, šerife. Nadam se da ću biti zadovoljan i s vama, a i vi sa mnom i našim karavanom.

Gregor je obavestio Kenana i šerifa o vremenu polaska, a Džoni je otišao kod Meri, i kod svojih pasa, da ih pripremi za put. I Kenan i Ratklif su otišli da se pripreme.

Šerif i Gregor su jedno vreme ćutali i posmatrali jedan drugog. Onda je Gregor rekao:

– Hoću da vam kažem dve stvari, šerife. Prvo, zakon u ovom karavanu biću ja, i tu vam nikakva značka neće pomoći. Ako ne pristajete na to, recite. Odmah ću otići do vašeg šerifa i odreći se vaših usluga. Drugo, znajte, šanse da budete svedok napada na karavan nisu velike, jer da bi neko svedočio, mora da preživi. Ako oni uspeju da nas zaskoče, mislim da preživelih neće biti. Da li vam je to jasno, šerife?

– Ratklifova kćerka je moja devojka, Konorse – odgovorio je mladi šerif. – Mislim da bolju ženu neću naći na Zapadu. To je razlog što idem s vama. Ja bih vas zamolio da me primite da me šerif nije odredio da pratim vaš karavan. Slušaću vas kao i drugi, Konorse, i... – malo je zastao, pa dodao – mislim da ćemo stići do rudnika, svi, živi i zdravi. Verujem vam, Konorse.

*

Krenuli su u cik zore. Gregor je obišao karavan. Jahao je na neuglednom vrancu, koga je kupio za male pare, ali za koga je, kao dobar poznavalac konja, bio siguran da može da izdrži i najveće napore. Na kraju kolone čekalo ga je iznenađenje: velike i dobro opremljene saonice, u koje su bile upregnute četiri snažne mazge. Kajase je držao doktor, a pored njega je sedela njegova žena.

– Doktore, šta vi tražite ovde? – upitao je Gregor.

– Idem s vama! Kuću sam prodao. U Renou mi nije išlo baš najbolje. Nadam se da će u Skrepu biti bolje.

– Ko vam je dopustio?

– Razgovarao sam sa Kenanom. Rekao je da vi verovatno nećete imati ništa protiv... ako vas budem slušao... Samo, i vi ćete mene morati da slušate, jer još uvek ste moj pacijent – nasmejao se doktor.

Gregor Konors je slegnuo ramenima. Počeo je da razmišlja o tome otkud toliko poverenja među ljudima u njega i njegove sposobnosti. Nije odoleo da ne kaže:

– Doktore, znate li u šta se upuštate? Nikome ne garantujem da će živ stići u Skrep.

– Znam, Konorse. A znam i da pucam. Mogu vam to odmah pokazati!

Gregor je odmahnuo rukom, i odjahao na čelo kolone.

Na njegov znak, Ratklif je pokrenuo karavan.

Reno je još spavao.

Bila je jedna od najoštrijih zima u Nevadi.

XII

Do Doline žutih cvetova stigli su za četiri dana, bez većih poteškoća. Kenanovo i doktorovo prisustvo u karavanu uneli su dodatno samopouzdanje među rudare i njihove porodice. Gregor Konors i mladi šerif Mat Bentli gotovo da nisu imali većeg posla. Sve je teklo kako je bilo zamišljeno, pa ni ledene noći nisu predstavljale preveliku teškoću dobro organizovanom i pripremljenom karavanu.

Na ulaz u Dolinu žutih cvetova dočekali su ih Džoni i Meri, sa psećom zapregom.

Džoni je odmah saopštio:

– Imamo dan prednosti. Hardov karavan ide ubrzano. Ako odvoje konjanike i lake saonice, mogu biti ovde već noćas.

– Koliko ih je? – upitao je Konors.

– Desetak revolveraša, plus trgovci, kockari, kafedžije. Ima i nekoliko zabavljačica iz saluna.

– Koliko ih najviše može učestvovati u noćnom napadu?

– Najviše petnaestak – odgovorio je Džoni. – Revolveraši i nekoliko kockara. Trgovce će Hard teško moći da natera da učestvuju u napadu. Vozare takođe.

Ratklif je bio odlučan:

– Takav napad ćemo lako odbiti!

Gregor nije bio baš sasvim siguran. Ipak, bili su u jednom u prednosti: nisu mogli biti iznenađeni.

Gregor i Džoni su našli pogodno mesto za logor. Ratklif je napravio raspored za stražarenje. Gregor Konors i šerif Mat Bentli pošli su odmah na najistureniji položaj, odakle su mogli da uoče napadače.

Umorni od dugotrajnog izviđanja, Meri i Džoni su legli, da malo odspavaju.

Sneg nije padao. To je moglo da bude dobro za odbranu karavana, jer napadači nisu mogli da se primaknu a da ne budu primećeni. Ali, počeo je da duva hladan vetar sa severa.

– Šta misliš. Da li bi ovaj severac mogao prerasti u blizard? – upitao je šerif Konorsa.

– Jesi li ikad preživeo blizard na otvorenom, šerife? – odvratio je Gregor Konors pitanjem.

Šerif je zavrteo glavom.

– Ja jesam. To nije vetar, to je pakao! Milioni ledenih iglica koje ubijaju kao indijanske strele.

Najednom su crni oblaci počeli da zatvaraju vidik. Vetar je postajao sve jači i sve hladniji. Konors i šerif su se vratili u logor. Trebalo je pripremiti sve za nalet ledene mećave.

– Nikakvi jahači nemaju šanse protiv blizarda, pa ni naši neprijatelji – zaključio je Gregor Konors.

Kad su stigli u logor, Konors je primetio da se više ne čuje zavijanje vukova. To je bio najbolji dokaz da se približava ubitačna mećava. Instinkt je naterao životinje da se povuku u svoja skloništa.

Dolina u kojoj se zaustavio karavan bila je dobar prirodni zaklon od olujnog vetra, i Konors je bio zahvalan mladom Džoniju što je savetovao da za logorište izaberu baš to mesto.

Saonice su zbili jedne uz druge, i učvrstili cirade na njima.

Konje i mazge su vezali za saonice.

Noć je pala pre vremena. Sneg je počeo da pada, gust, sitan, tvrd, kao so. A onda se vetar pojačao. Strašni blizard!

Oko saonica sa postrojenjima za rudnik ubrzo su se stvorili veliki snežni nanosi, koji su štitili logor

od daljih naleta ledenog vetra. Najteže je bilo održati vatre, a toplina je bila neophodna da bi se preživelo. Suve cepanice koje je Gregor Konors pripremio još u Renou sada su pokazivale svoju pravu vrednost.

Blizard je urlao celu noć, i čitav naredni dan. A onda, kako je naglo došao tako je i prestao. Nova noć bila je hladna, ali tiha, puna mesečine.

Gregor Konors je obilazio logor. Mrtvih ni smrznutih nije bilo.

– Štab je na okupu! – nasmejao se Gregor Konors, prišavši Kenanu, doktoru i Ratklifu.

– Nema mladića u medvedem krznu – primetio je Ratklif. – A on najbolje poznaje ove predele.

– Stvarno. Gde je Džoni? Nisam ga odavno video – rekao je Gregor Konors.

– Spava. On i njegova Meri, u njihovim saonicama, okruženi psima. Spavaju kao da se ništa nije dogodilo. Treba to da vidite, Konorse – odgovorio je mladi doktor.

– Da se nisu smrzli?

– Nisu. Oni su deca prirode. Njima ni blizard ništa ne može.

Konors je klimnuo glavom.

Uto se pojavio Džoni, a za njim i njegova mlada žena.

Džoni je prišao Konorsu i ostalima, a Meri je milovala pse koji su ležali pored saonica.

– Greg, izvini, Meri i ja smo se uspavali – rekao je Džoni.

Gregor Konors se nasmejao, kao i ostali koji su bili tu.

Džoni je nastavio:

– Sad će vukovi, Greg.

– Misliš li na četvoronožne ili na dvonožne vukove, Džoni? – upitao je Mat Bentli.

– Na četvoronožne, šerife. Mislim da će oni dvonožni malo pričekati. Imali su i oni dosta briga sa blizardom.

– Meri i ja ćemo obići okolinu. Psi još nisu uznemireni, a to znači da vukovi još nisu u blizini. Ipak, biće dobro da znamo na čemu smo. Nećemo daleko!

Gregor Konors se složio. Kenan, doktor i Ratklif su vrteli glavama, ne verujući da nekome pada na pamet da ode iz logora u strašnu zimu. Mladi šerif Mat Bentli ponudio se da pođe umesto Meri ali je Meri to odbila.

– Džoni i ja svuda idemo zajedno – rekla je odlučno, i počela da upreže pse u saonice.

Džoni se još jednom obratio Konorsu:

– Greg, pregledajte puške i raspirite vatre, za svaki slučaj!

Kad su Džoni i Meri otišli u izviđanje, Gregor Konors i Mat Bentli su otpočeli pripreme za odbranu od vukova.

*

Džoni se ovog puta prevario u proceni. Sem Hard nije bio protivnik za potcenjivanje. Istina, i njegov karavan je imao nevolja u oluji, ali su njegovi revolveraši, podstaknuti pozamašnom svotom dolara, bili spremni za borbu. Računali su i na to da je blizard proredio redove njihovih protivnika.

Krenulo ih je petnaest, sa Hardom. Imali su jednog od najboljih vodiča na Zapadu, meleza, koga su Indijanci nazvali Dugo Stopalo, zbog izuzetno velikih novu i stopala, koje nimalo nisu odgovarale njegovom inače prosečnom rastu. On je dobro poznavao Gregora Konorsa. Nekad su zajedno jahali, vodili karavan kroz Ljano Estakodo. Nije bio neprijatelj Gregora Konorsa. Naprotiv, smatrao ga je svojim prijateljem. Samo, sada je bio plaćen na drugoj strani, i savesno je obavljao zadatak vodiča i izviđača. Nikad nije nosio oružje, čak ni nož. Izvanredno je čitao tragove i iznalazio najbolje i najkraće puteve do cilja. Sem Hard je to dobro znao, i nije se ni trenutak kolebao da ga angažuje, kad ga je našao u Renou. Ponudio mu je pozamašnu svotu

dolara, i Veliko Stopalo je pristao, ne pitajući za ciljeve gazde koji je dobro plaćao. Zato i nije znao da treba da prati Gregora Konorsa. Ali ubrzo je shvatio da ispred sebe ima čoveka iskusnog u probijanju kroz bespuća.

Revolveraši Sema Harda uspeli su, tako gotovo neprimećeno da dođu blizu rudarskog logora. Kad ih je doveo na povoljan položaj, Dugo Stopalo je prišao rančeru.

– Gazda, ja se sad vraćam u logor. Ne nosim oružje, i ne učestvujem ni u kakvom ratu – rekao je. – Ako preživiš, i ako se vratiš, odvešću te u Skrep najkraćim bezbednim putem, ali od mene ne traži da učestvujem u prepadu. Uostalom, ne znam ni ko je u tom logoru pod snegom.

– To se tebe i ne tiče! – oštro je odgovorio Sem Hard.

Dugo Stopalo je slegnuo ramenima, i, ne mareći za rančerovu nabusitost, promrmljao:

– Mislim da znam ko vodi taj karavan. Neće ti biti lako, veliki Seme Harde!

Onda je uzjahao svog šarca, i pošao nazad.

Noć je bila svetla, puna mesečine. Tiha i hladna.

Sem Hard je okupio svoje revolveraše i rekao im:

– Kad dam znak, pucajte na sve živo u logoru. Pre ne sme biti! Plen koji tamo nađete vaš je! Posle ćemo udesiti da sve liči na indijanski napad.

Revolveraši su pošli da zauzmu položaje. Sve je izgledalo lako. Logor kao da je spavao mrtvim snom.

Nemilosrdni rančer je legao u sneg i, preko nišana svoje nove vinčesterke, tražio cilj u logoru. Ali, u logoru se ništa nije kretalo, kao da nikog živog nije bilo u njemu. Jedino je nasred logora gorela vatra.

Sem Hard je opsovao. Čekaju nas, pomislio je. Ali nije hteo nazad. Povukao je okidač. Odmah zatim usledila je žestoka paljba iz petnaest pušaka njegove razbojničke vojske. Pucali su u saonice.

Iz rudarskog logora odgovarale su samo dve puške. Po Konorsovom naređenju, rudari nisu pucali, da ne bi otkrili svoje položaje. Pucaće tek kad dođe do juriša na logor. Naime, Gregor Konors je na vreme primetio dolazak napadača. Opkoljavanje nije mogao da spreči, ali je zato pripremio odbranu. Dobro zaklonjeni, rudari su čekali odlučujući napad, a na početnu vatru odgovarali su samo Gregor i šerif Mat Bentli, koji su znali brzo da promene položaj.

Žene i decu sklonili su u poveliku rupu koju su iskopali na sredini logora, gde je vatra raskravila zemlju.

Konorsova taktika ubrzo je urodila plodom. U logoru niko nije bio ni ogreban, a dva Hardova revolveraša bila su van stroja; jedan mrtav, a drugi teško ranjen. Gregor i Mat bili su dobri strelci, i nisu pucali nasumice, nego tamo gde su videli vatru iz puščanih cevi.

Razbojnici su ubrzo shvatili da im neće biti lako. Prestali su da pucaju. Hard je glasno psovao.

Bak Redi, koji je obično pregovarao u ime svojih pajtaša sa gazdama, oprezno se prebacio do Harda, i rekao:

– Gazda, ovo nema nikakvog smisla. Dvojicu smo već izgubili. Treba da se povučemo. Juriš ne dolazi u obzir, zbog snega. Kretali bismo se previše sporo i bili odlične mete dobro zaklonjenim strelcima. Opsada takođe ne bi imala smisla, smrznuli bismo se! Idemo nazad. Napašćemo ih negde na putu, iz zasede.

– Zar nisi primetio da pucaju samo dvojica!? – besno je odgovorio rančer.

– Da, ali ta dvojica pucaju odlično. A drugi čekaju u sigurnom zaklonu. Treba da im se pokažemo, pa ćeš videti kako pucaju.

– Pokušaćemo bar jedan napad. Udvostručujem nagradu! – rekao je Hard.

– Moraćeš to reći glasno, da te čuju svi momci, pa neka odluče – zaključio je Bak Redi.

Sem Hard je razmišljao. Znao je da je Bak Redi u pravu. Baš kad je hteo da izda naredbu za povlačenje, jedan dečak, nestrpljiv i radoznao, iskrao se iz sigurnog zaklona u logoru. Stao kraj vatre, te postao dobra meta. Hard je nanišanio i okinuo. Dečak je pao.

Majka je priskočila sinu. Jedan od Hardovih razbojnika odmah je pucao, i žena je pala preko svog deteta.

Rudar koji je bio najbliže nije mogao da odoli da ne odgovori vatrom, i pozvao je svoje drugove da prihvate borbu. Oni su ne razmišljajući o posledicama, prihvatili njegov poziv.

Borba se rasplamsala. Veštiji, Hardovi revolveraši bili su u prednosti, iako su bili u nepovoljnijem položaju.

Shvativši da borbu više ne može zaustaviti, Gregor Konors se pripremio na najgore: na upad revolveraša u logor. Prestao je da puca i oslušnuo je ritam borbe. Tako je shvatio da sa stražarskog mesta kod konja i mazgi puca samo jedna puška, a tamo su bila tri rudara. Znao je šta bi moglo da znači ako razbojnici uspeju da dođu do konja i puste ih u logor, među branioce. Potrčao je tamo.

Stigao je na vreme. Dvojica razbojnika već su se prebacivali preko niskog bedema, i trebalo im je još svega desetak koraka do konja i mazgi. Pucao je iz trka. Jedan razbojnik ostao je na ledenom bedemu, a drugi je kliznuo nazad u zaklon.

Dva rudara su bila mrtva, a treći teško ranjen.

– Nismo mogli da ih zaustavimo, Konorse. Oni su pravi đavoli... – rekao je ranjeni rudar, malo zastao pa upro prstom u beživotna tela svojih drugova: – Piter i Tomi su mrtvi.

Gregor mu je prišao, ali nije ispuštao iz vida zaklon iza koga se krio razbojnik.

– Smiri se, prijatelju. Pomoći ću ti, ali prvo moram da sredim onoga razbojnika što čuči preko, i čeka priliku da uskoči među konje.

– Sredi ga, Konorse! On je ubio Pitera i Toma – prostenjao je ranjeni rud[illegible]a dohvatio pušku i počeo je pu[illegible]ti. Prsti su mu drhtali.

Gregor Konors je usredsredio pažnju na mesta koja su bila najpogodnija za prilaz konjima. Nije se prevario, onaj razbojnik je pokušao ponovo. Gregorovo zrno dohvatilo ga je još u skoku. Nije ni kriknuo.

Borba još nije jenjavala. Gregor je prišao ranjeniku, da mu pogleda ranu, ali nije stigao. Iz sredine logora doprli su pucnji revolvera. To je moglo da znači samo jedno: napadači su probili odbranu. Ostavio je ranjenika i prišao prema sredini. Odložio je pušku i izvukao svoje koltove. Prilazio je oprezno glavnom popristu. Ugledao je mladog šerifa Mata Bentlija kako pokušava da se pridrži za saonice, da ne bi pao. Iza njega, raskrečenih nogu, stajao je povisok razbojnik i polako podizao kolt. Gregor je pucao ne oklevajući. Razbojnik je kriknuo i ispustio oružje, a onda se skljokao u sneg.

Gregor je priskočio šerifu, pridržao ga za trenutak, a onda ga ubacio u saonice.

Oslušnuo je ponovo. Nije više čuo revolvere u logoru, ali je čuo nešto drugo: brzu paljbu vinčesterke u daljini, u pozadini napadačkog lanca. Osmehnuo se.

Mladi Džoni je stigao u pomoć.

Proređeni napadači bili su sada između dve vatre. Pokolebani, počeli su da se povlače prema svojim konjima.

Bak Redi je viknuo:

– Napadnuti smo s leđa. Na konje!

Sem Hard je ćutao. Proklinjao je sebi sve na svetu. Kad je uzjahao,

besno je mamuznuo konja, pa se uputio tragom koji je za sobom ostavio Dugo Stopalo. Nije se osvrtao. Za njim je pojahao Bak Redi, a onda još nekoliko revolveraša.

Sat kasnije Bak Redi je prebrojao jahače u razređenoj koloni: bilo ih je samo petorica. A iz logora ih je krenulo šesnaest!

I Gregor Konors je prebrojavao žrtve u rudarskom logoru. Bilo je strašno: osmoro mrtvih i petnaestoro ranjenih. Pet muškaraca, dve žene i jedno dete – to je bio stravični račun smrti. Istina, ni razbojnici nisu prošli bolje; Gregor je pronašao osam leševa, a trojicu je, teško ranjene, preneo u logor.

Gregora je ćutke pratio stari Kenan. Nije bio povređen, ali je bio utučen stravičnim prizorom posle bitke.

Ratklif je bio teško ranjen, i njegova kćerka i žena su, uz pomoć mladog doktora, pokušavali sve da ga otrgnu od smrti.

Mladom šerifu Matu Bentliju bilo je znatno bolje. Žilav borac, on se postojano nosio sa svoje dve teške rane.

Preživeo je i rudar koji je bio na straži kod konja.

Polovina nepovređenih rudara sahranjivali su mrtve. Ostali su pripremali karavan za pokret. Znali su da će sada biti mnogo teže; i žene će morati da voze kola. Ali, moralo se krenuti.

Džoni i Meri su krenuli, sa svojom psećom zapregom, uz izviđanje, da nađu najpogodniji put prema Skrepu.

XIII

Skrep je i dalje bio odsečen od sveta. Mada su dani postajali duži, kraj zime bio je još daleko. Ponekad bi u grad svratili Donovanovi momci, a sasvim retko Hardovi. Salun »Srebrni dolar« bio je, ipak, pun svake večeri. Ali, trošilo se malo. Čak se i razgovaralo malo; svi kao da su čekali da se dogodi nešto krupno, nešto što će preokrenuti život u gradu.

Zapravo, svi su čekali da se pojavi Gregor Konors s karavanom rudara, ili Sem Hard sa svojim jahačima.

Ko će stići prvi?

Bilo je i klađenja. U salunu hotela »Srebrni dolar« bolje je stajao Gregor Konors, a u salunu »Kod roga koji peva« Sem Hard.

Prvi su stigli Džoni i Meri, sa svojom psećom zapregom.

Bilo je podne, sunčano i hladno. Zubato sunce nikog nije moglo da ogreje; izmamilo je na ulicu jedino mališane sa sankama. Oni su prvi i pozdravili Džonija i Meri, a onda je Džoni ispraznio kolt, pucajući uvis i podvriskujući. Svoju pseću zapregu zaustavio je pred kancelarijom nove kompanije »Kenan, Korn i drugovi«. Viknuo je:

– Bene Korne, Arture Kenane, rudarski karavan dolazi! I Gregor Konors stiže!

Iz kancelarije je izašao Ben Korn, najbrže što je mogao sa svojom drvenom nogom. Zagledao se najpre u pseću zapregu, a onda u momka koji je vikao. Nije mogao da veruje u ono što je čuo. Upitao je:

– Ko ste vi?

– Džoni i Meri, izviđači Gregora Konorsa – odgovorio je mladi čovek u medvedem krznu.

Iz saonica se izvukla i Meri, i odmah upitala:

– Gde mogu da nađem učiteljicu Rozalindu? Imam poruku za nju.

Ben Korn je bio iznenađen, ali ga je pitanje mlade žene uverilo da nema posla s prevarantima.

– Isprednjačili smo jedno pola dana – saopštio je mladi Džoni – da obavestimo tebe i Kenana. Treba da nam pripremite lep doček. Mislim da smo to zaslužili.

Ben Korn je klimao glavom.

Radoznalci su se okupljali pred kancelarijom.

– Greg će stići predveče – rekao je Džoni glasno, da svi čuju, pa pošao u kancelariju.

Ben ga je propustio pored sebe, a onda je poslao jednog dečaka po Artura Kenana, koji se još oporavljao u hotelu »Srebrni dolar«.

Meri je zamolila okupljenu decu da je odvedu do učiteljice Rozalinde, pa je pucnula bičem i poterala pseću zapregu. Deca su oduševljeno trčkala oko saonica.

Istovremeno, dva su se jahača izdvojila iz okupljene gomile i pošli prema svojim konjima. Uskoro su bili u sedlima. Jedan je pošao na »Vatrenu strelu«, a drugi na Hardov ranč.

U kancelariji je Džoni odložio pušku, skinuo kabanicu od medvеđeg krzna, pa seo na stolicu ispred pisaćeg stola. U peći je pucketala vatra.

I Ben Korn je ušao, i seo nasuprot Džoniju.

– Pričajte! – rekao je kratko.

– Neke stvari nisam rekao napolju, iz predostrožnosti – počeo je Džoni. – Prvo, karavan neće doći u Skrep. Ide pravo u rudnik. Greg dovodi trideset rudara sa porodicama. Nose i opremu za otvaranje rudnika. Drugo, s karavanom je i stari Kenan, otac Artura Kenana, zatim jedan mladi doktor i jedan vrlo sposoban šerif, iz Renoa. Greg namerava da pored rudnika podigne naselje.

– Kako ste putovali? – upitao je Ben Korn.

– Napao nas je Sem Hard, sa petnaest revolveraša. Bilo je užasno, ali smo uspeli da se odbranimo. Hard je i sad negde iza našeg karavana. Mislim da ga ne može stići. Po mojoj proceni, kasni dva dana, jer ide dužim putem. Greg ga je teško porazio, i nije imao snage da nas napadne još jedanput.

Na Benovo insistiranje, Džoni je morao da ispriča sve pojedinosti i o Gregorovom putovanju od Skrepa do Renoa i o putovanju karavana od Renoa prema rudniku.

Onda je došao i Artur Kenan. Dopratio ga je Majk Teder, vlasnik hotela »Srebrni dolar«.

Džoni je iz džepa izvukao jedno pismo i predao ga mladom inženjeru. Rekao je:

– Ovo je pismo od vašeg oca. On je s karavanom i stići će verovatno još večeras. Sve sam ispričao Benu Kornu. Dozvolite da odem za mojom Meri, do škole. Tamo me možete naći.

Ne čekajući pristanak, ustao je i obukao svoje krzno, uzeo pušku, i izašao.

Gomila radoznalaca pred kancelarijom još se nije bila razišla, ali se Džoni nije osvrtao na njih. Pošao je tragom saonica.

*

Gregor Konors je doveo rudarski karavan do Silver Roka još za dana. Na ulazu u rudnik dočekali su ga Red Donovan i bivši šerif Mekdonald. Poželeli su mu dobrodošlicu, a onda ga obavestili o svemu što se u međuvremenu događalo u gradu. Gregor se malo čudio toliko Donovanoj ljubaznosti, ali je bio zadovoljan obaveštenjima koje je dobio.

U Skrep je krenuo dosta kasnije, tek kad je logor kod rudnika bio dobro postavljen i obezbeđen. S njim su pošli stari Kenan i mladi doktor, sa ženom. Komandu u logoru preuzeli su vođa rudara Ratklif i mladi šerif Mat Bentli, koji se brzo oporavio od zadobijenih rana, uprkos teškom putu kroz ledenu pustinju.

U salun »Srebrni dolar« ušli su oko ponoći.

Salun je bio pun; niko nije hteo da ode kući dok ne vidi pobednika ledene zime u Nevadi. Sa vlasnikom Tederom sedeli su Artur Kenan i Ben Korn. U jednom uglu, sam za stolom, sedeo je Red Donovan. U drugom, prekršivši svoju iz-

javu da više neće piti u »Srebrnom dolaru«, sedeo je, sa trojicom svojih kauboja, najstariji Hardov sin, Lari. Za ostalim stolovima i za šankom gotovo da nije bilo mesta. Klavirista je neumorno svirao, a razgovor je bio nekako prigušen, kao pred eksploziju.

Prvi je ušao Gregor Konors. Kad ga je ugledao na vratima, Ben Korn je skočio od stola. Njegova drvena noga zakloparala je po podu saluna. Zagrljaj dvojice prijatelja nasred saluna bio je spontan i dirljiv.

Zagrlili su se nežno i Kenanovi, otac i sin.

Majk Teder je poveo za sto mladog doktora i njegovu ženu.

Sedeći na izgled mirno za svojim stolom, Red Donovan je pažljivo posmatrao sve oko sebe, oštro motreći da neko ne pokuša da naruši taj topli doček u salunu.

Sve je proteklo mirno. Gosti u salunu pozdravili su Gregora Konorsa višekratnim i gromkim »Ura«! Majk Teder je naredio da se toči besplatno, što je, naravno, bilo propraćeno odobravanjem.

Ćutali su samo Lari Hard i njegovi kauboji.

Pošto se pozdravio i sa Arturom Kenanom i Majkom Tederom, Gregor Konors je seo za sto i popio čašu viskija. Onda je rekao:

– Džoni vas je obavestio o svemu. Ja ću dodati samo to da će borbe još biti. Ipak, mislim da će sutrašnji dan proći mirno. A sad mi dopustite da vas napustim. Moram da obavim još jedan posao, možda najvažniji u mom životu.

Ben Korn je shvatio da Gregor hoće da ode kod učiteljice Rozalinde. Shvatili su to i ostali, i niko ga nije zadržavao.

Gregor je pošao prema izlazu.

Tada je od svog stola ustao Lari Hard, i stao pred Gregora Konorsa. Rekao je, stegnutim glasom, ali učtivo:

– Molim te, Gregore Konorse, za jedno obaveštenje. Znaš li nešto o mom ocu, koji je takođe otišao u Reno, i trebalo je već da se vrati?

– Zdrav je – odgovorio je Gregor Konors. – Stići će za dva dana. Ja sam imao sreće da vodim tvrđe momke nego on. To je jedini razlog što on kasni.

– Hvala na obaveštenju, Konorse. Do viđenja – rekao je Lari Hard, pa ponovo seo za sto.

Gregor Konors je izašao u ledenu noć, i odjahao svojoj voljenoj Rozalindi.

*

Karavan Sema Harda stigao je tri dana kasnije. Bio je u rasulu. Na cilj je stigao zahvaljujući samo odličnom vodiču Dugom Stopalu i gvozdenoj volji starog rančera, koji nije prezao pred teškoćama.

Na raskrsnici puteva prema Skrepu i prema Hardovom ranču Dugo Stopalo je zatražio svoju zaradu. Njegov primer sledio je i vođa revolveraša Bak Redi. Sem Hard je bez reči udovoljio njihovom zahtevu, a onda je pozvao Baka Redija da sa svojom grupom narednog dana svrati na njegov ranč. Obećao im je novi, dobro plaćen posao.

Zatim je seo u saonice, pored svog najmlađeg sina, i sa tri svoja kauboja otišao na ranč. Ostatak karavana je bučno krenuo u Skrep.

U Skrepu su svi bili obavešteni o njihovom dolasku. Nisu ih dočekali s dobrodošlicom.

*

U rudniku se radilo uprkos zimi. Rudari nisu štedeli snagu, da što pre osposobe rudnik i postrojenja za prečišćavanje rude.

I grad je živnuo. Obnavljane su stare i napuštene kuće, a počela je i gradnja nekoliko novih. Otvorene su dve nove trgovine i jedan novi salun.

Dani su tekli bez većih ispada i sukoba. Zima je polako popuštala.

Međutim, taj mir nije zavarao Gregora Konorsa i Bena Korna. Ostali su oprezni.

Imali su i razloga. Na Hardovom ranču stvarala se nova vojska. Zbog zime, Sem Hard nije mogao da okupi vrsnije revolveraše, ali je desetak momaka ipak uspeo da pridobije. Bak Redi i njegovi preostali revolveraši vežbali su te momke, kauboje, svaki dan, kao u pravoj vojsci. Bilo je više nego očigledno da Sem Hard priprema novi napad.

Povoljno za njega bilo je to što ni protivničke snage nisu bile velike. Ozbiljno je morao da računa samo na Gregora Konorsa, Bena Korna i mladog šerifa Mata Bentlija.

Red Donovan je raspustio svoju družinu, i sad je živeo mirnim rančerskim životom na »Vatrenoj streli«, pa je Sem Hard računao da se on neće upustiti u odbranu rudnika.

Osim što je želeo da sačuva pašnjake za svoju stoku, Sem Hard je imao još jedan razlog za uništenje rudnika: nije više imao onih dve hiljade akcija koje je dobio na pokeru, kad i otac Bena Korna. Jednostavno, neko mu ih je ukrao iz ormana u kome su bile, i nikad nije uspeo da sazna ko je to učinio. Sumnjao je na svog najmlađeg sina, ali on se kleo da nije ni znao za njih.

Napad je upriličio za pokladnu noć. Poklade, s obaveznim, maškarama, uvek su slavljene u Skrepu, čak i onih godina kada je bilo najteže. Svi će se opustiti, a mnogi i napiti. Biće to noć kao stvorena da on, uz pomoć svojih maskiranih jahača, pretvori Silver Rok u pakao.

Za taj dan je i učiteljica Rozalinda pripremala priredbu za decu iz Skrepa i iz rudarskog naselja. U tome su joj svesrdno pomagale sestre Maligen, i još nekoliko mladih žena iz Skrepa i drudarskog naselja.

Posmatrajući te pripreme, Gregor Konors se najednom dosetio da bi Sem Hard mogao napasti baš tokom pokladne noći. Zato je odlučio da pripremi odbranu.

*

Došao je i pokladni utorak. Zimi su već bili prilično otupeli zubi; južni vetar najavljivao je proleće.

Pre podne šarena povorka dečaka i devojčica pod maskama krenula je na sankama iz rudarskog naselja prema školi u Skrepu. Po Gregorovom uputstvu, s njima su pošle i gotovo sve žene iz naselja, kao i oni koji nisu mogli da se bore. U rudarskom naselju ostali su samo muškarci, sa puškama i revolverima.

U podne su, na veliko iznenađenje građana, u Skrep ušle dvoje saonica i dva jahača. Jahači su bili Hardovi sinovi: Lari i Džozef. A u prvim saonicama sedela su Larijeva žena, sa dvoje male dece, i Džozefova žena. Saonicama je upravljala stara, ali još čila Hardova domaćica. Druge, neuobičajeno velike saonice bile su natovarene koferima i raznim stvarima, a njima je upravljao stari kauboj koji je na Hardovom ranču proveo ceo svoj život.

Zastali su pred hotelom »Srebrni dolar«. Mada pomalo iznenađen, Majk Teder im je odmah dao tri najbolje sobe. Za razlog dolaska nije pitao. Znao je šta se moglo dogoditi. Između prekog i silovitog rančera Sema Harda i njegovog razložnog i razumnog sina Larija moralo je doći do ozbiljnog sukoba. A slutio je i zašto. Zato je odmah poslao jednog svog čoveka u Silver Rok, da obavesti Gregora Konorsa.

Gotovo u isto vreme u naselje kod Silver Roka ujahalo je osam jahača. Na čelu su bili Red Donovan i Beata, a sledili su ih šest kauboja sa ranča »Vatrena strela«. Svi su bili dobro naoružani; čak je i Beata imala kolt i vinčesterku.

– Greg! – viknuo je Red Donovan. – Mislim da ćemo i mi noćas ovde imati posla. Uostalom, branićemo iste interese!

– Hvala ti, Rede! – odgovorio je Gregor Konors.

– Znao sam da me nećeš napustiti kad mi bude najteže – dodao je Ben Korn.

Karte u borbi za rudnik bile su podeljene.

Sem Hard nije znao da on ima najslabije.

U Skrepu je bilo veselo, a kod Silver Roka, kod rudnika i u naselju, tiho, napeto.

Sem Hard je napao posle ponoći. Tridesetak jahača jurnuli su po svim pravilima vojne veštine, bez buke i podvriskivanja, bez pucanja. Cilj im je bio da se što više približe rudniku, naselju i rudničkim postrojenjima, i da ih unište dinamitom.

Praskalo je na sve strane. Ali, to nimalo nije zbunilo branitelje. Dobro zaštićeni u rovovima, zapucali su tek kad su jasno ugledali napadače.

Uspeli su da odbiju prvi napad.

Ali, bitka još nije bila dobijena. Posle prvog naleta, napadači su shvatili da nisu iznenadili rudare, pa su zauzeli položaj za drugi napad.

Gregor Konors i Ben Korn [illegible] su u zaklonu jedan do drug[illegible] je upitao:

– Greg, šta misliš hoćem[illegible] žati?

– Bene, oni neće izdržati. Ujutro ćemo mi jurnuti na njih. Sad nam ne mogu ništa!

Na drugoj strani, Sem Hard je nemo stajao iznad svog mrtvog sina Džima. Lari i Džozef su ga napustili, posle teškog sukoba, u kome umalo nisu bili potegnuti i koltovi.

– Bredi, evo ti pet hiljada dolara! – izvukao je najednom Sem i pružio kesu s novcem revolveraša Baku Brediju. Još tri puta toliko dobićete kad uništite to prokleto rudarsko gnezdo. Ne štedite municiju!

Bak Bredi je uzeo kesu s novcem, mada nije bio siguran da li će on i njegova vojska uspeti. Ipak, obavestio je svoje ljude o novoj Hardovoj ponudi, i pokrenuo ih u odlučujuću bitku.

Jurišali su sa svih strana. Ali, rudari nisu odstupali. Ubitačna vatra s obe strane je svaki čas odnosila poneki život.

Sem Hard je uzjahao svog dorata, pa, s koltovima u rukama jurnuo prema rudniku. Konj ga je doneo do pred sam rov na ulazu u rudnik. Stari Ratklif je pomislio da na njega ide sam đavo na konju. U poslednjem trenutku ispraznio je obe cevi svoje sačmarice u tog đavolskog konjanika.

Konj je pao na jednu, a konjanik na drugu stranu. Konj se još neko vreme trzao, u borbi za život, a konjanik je nepomično ležao na leđima, staklastog pogleda.

Bak Bredi je naredio povlačenje.

– Gazda je poginuo! Pregovaraćemo! – povikao je iz sveg glasa.

I Gregor Konors je naredio prekid vatre.

– Bredi – povikao je – povuci svoje ljude, i gubite se iz ovog kraja! Nećemo vas goniti. Ali, ne vraćajte se više!

– Prihvatam Konorse – odvratio je Bredi.

Ubrzo zatim banda ubica uzjahala je konje. Na poprištu su ostali teško ranjeni i mrtvi.

Gregor Konors je posmatrao odlazak napadača, čvrsto stiščući vinčesterku u ruci.

Ben Korn je ćutke, zamišljen, i nekako tužan, stajao nad mrtvim telom starog rančera Sema Harda, a Red Donovan je nosio mrtvo telo bivšeg šerifa Mekdonalda. Stavio je bezživotno telo na sedlo Mekdonaldovog konja, a onda uzjahao svoga i odjahao prema »Vatrenoj streli«.

XIV

Duga i ljuta zima u Nevadi dugo je odolevala južnom vetru i sve jačem suncu. Ipak je morala da odstupi. Skrep više nije bio odsečen od sveta. Jedne nedelje stigle su iz Renoa odjednom četiri kočije, sve četiri, pune, mada je kompanija »Vels i Fargo« u međuvremenu udvostručila cenu prevoza. Istog dana i iz Skrepa je krenula prva kočija. Samo, za razliku od kočija koje su došle u Skrep, u njoj su bila samo tri putnika. Bili su to lepa Beata, koja je želela da u Renou obnovi svoju garderobu, njen pratilac, bivši vođa razbojničke družine Red Donovan, koji se nadao da će u Renou konačno privoleti mladu ženu da se uda za njega, i doskorašnji šerif u Skrepu, koji je sedeo za kockarskim stolovima i pio viski više, nego što je brinuo o redu u gradu.

Nešto pre polaska kočije, u kancelariju kompanije »Kenon, Korn i drugovi« ušao je vlasnik hotela Majk Teder. Arturu Kenanu i Benu Kornu položio je na sto dve hiljade akcija rudnika kod Silver Roka, zatražio da se to uknjiži, i da mu se izda potvrda o suvlasništvu.

Nešto pre njega, povoljan ugovor s kompanijom sklopili su, kao ortaci, i Beata i Red Donovan.

Svi su bili začuđeni otkud Majku Tederu tolike akcije. Ben Korn nije izdržao da ne upita:

– Tedere, da li su to Hardove akcije? Kako si došao do njih?

– Ne znam da li su Hardove – mirno je odgovorio Teder. – Kupio sam ih po nominalnoj vrednosti... dvadeset hiljada dolara – naglasio je.

– Od koga si ih kupio. Od starog Harda sigurno nisi! – navaljivao je dalje Ben Korn.

– To nije važno! – oštro je odgovorio Majk Teder. – Akcije su valjane, zar ne?

Ben Korn je morao da se složi s tim.

Red Donovan i Gregor Konors su se zgledali. Nisu ništa rekli, ali su se razumeli. Kako je pijani šerif u Skrepu došao do akcija, to nisu mogli da saznaju, ali su bili sigurni da ih je baš on prodao Majku Tederu, jer on je jedini žurio da ode iz Skrepa.

– Da sam još uvek razbojnik – pomislio je Red Donovan – mogao bih sad lako doći do gomile novca.

– Da sam savezni šerif – razmišljao je Gregor Konors – sada bih mogao dobro da pritegnem jednog lažljivog, prevrtljivog i nesavesnog lokalnog šerifa.

Ali, nijedan nije rekao ništa. Svaki je pošao na svoju stranu, Gregor ka Rozalindi, u školu, Red ka Beati, u poštansku stanicu »Vels i Fargo«.

Poštanska kočija iz Skrepa krenula je tačno u podne.

Te večeri Ben Korn je najavio okupljenim građanima da bi trebalo da promene ružno ime svoga grada.

Gregor Konors nije o tome razmišljao. Nije ni bio u salunu »Srebrni dolar« kad je o tome govorio njegov prijatelj Ben. Bio je sa svojom Rozalindom.

Kraj

A. Janger

KONJ PUKOVNIKA DODŽA

Jahali su već peti dan, a dva poslednja dana nisu naišli ni na kakav izvor pa se žeđ polako uvlačila u ljude, kao neko zloslutno osećanje. Bilo ih je preko sto, a na čelu je, još uvek uspravan u sedlu, jahao potpukovnik Karli, sa paćeničkim izrazom lica.

– On neće još dugo izdržati i posle ćemo morati da ga nosimo – šapnuo je narednik Bart kaplaru Viljasu.

Kaplar Viljas nije baš mnogo dobro razumeo engleski, pa samo pogleda upitno Barta i osmehnu se. Viljas se mnogo osmehivao, to jest uvek kada nije razumevao šta mu se govori. Zato je Bart dao sebi u zadatak da mu objasni problem...

– Vidiš, potpukovnik nije konjanik. On ne zna da jaše – govorio je narednik. – Ovo mu je prvi konjički zadatak i ja se čudim kako izdržava. Već smo pet dana u sedlu! Mora da mu se pozadina pretvorila u živu ranu...

– Aha! – kao da je sinulo kaplaru Viljasu. – On ne zna jahati!

– Kako si pogodio?! – isceri se Bart, a Viljas mu se samo blaženo osmehnu.

Potpukovnik je zaista jahao sa junačkom upornošću. I, bila je sušta istina da su se osetljivi delovi njegovog tela pretvorili u rane, koje su pekle đavolski. Ali, Karli je bio ponosni akademac, prvi u svojoj klasi u Vest Pointu, i bio je još mlad, a već potpukovnik. Verovao je u sebe, čak i kada su mu predložili da predvodi konjičku ekspediciju na Arikare, mada je konje, do tada, voleo samo izdaleka, i sada jednostavno nije smeo da prizna, pred sto i dvadeset iskusnih konjanika, da se jedva održava u sedlu. Stiskao je zube i jahao dalje, dok su ga žestoki bolovi razarali iznutra!

Njegov zadatak je bio da pronađe pukovnika Dodža, koji je, sa svoje tri čete, krenuo da umiri buntovne Arikare i on je nameravao da zadatak izvrši po svaku cenu – mada je jedan deo cene plaćao na veoma bolan način. Pukovnik Dodž je, po mišljenju Potpukovnika Karlija, bio uobraženi namćor i svakako nesposoban da umiri jedu indijansku pobunu i Karli se čudio što su taj zadatak poverili tako nesposobnom oficiru, koji je sebi dozvolio da se izgubi negde u preriji i da se dve nedelje ne javi komandi. Karli je potajno bio ubeđen da je pukovnik naleteo na zasedu i da su i on i njegovo ljudi pobijeni – baš kao što se to već dogodilo jednom drugom uobraženku, Džordžu Kasteru, svega nekoliko meseci ranije. No, komanda je smatrala da vredi pokušati pronaći Dodža i njegovu četu i izabrali su upravo potpukovnika Karlija da to obavi... I, zato je Karli, sada, jahao na čelu kolone, kroz bezvodnu preriju, osećajući žeđ, i strašan bol na veoma osetljivim delovima tela, u sebi proklinjući nesposobnog pukovnika Dodža.

Pred suton je dojahao izviđač Rakun Džul, inače iz plemena Poni. Bio je to nizak krivonog čovek, za koga su govorili da se rodio na konju. Znao je sve jezike prerijskih Indijanaca, znao je da namiriše vatru na tri milje udaljenosti, i, kažu, znao je da pronađe vodu i u najgoroj pustinji, ali se ovo poslednje pokazalo kao veoma sumnjivo. Rakun Džul je dojahao i odmahnuo glavom kada ga je poručnik Rodion upitao ima li gde vode.

– Ovaj prokleti Indijanac opet nije pronašao vodu! – zakukao je gotovo glasno narednik Bart. Kaplar Viljas, ja-

šući pored njega, samo se osmehnuo, jer nije razumeo šta Bart govori. Bart nastavi: – Sve mi se čini da vašljivi crvenokožac i neće da nam pronađe vodu! Svi oni samo žele da nas se reše. Ovaj će nas umoriti žeđu! Ne bih se iznenadio kada bi se ispostavilo da je u vezi sa Arikarama!

Naravno, Viljas se samo osmehnuo, gledajući sa puno poverenja u svog druga i narednika.

– Pitam se samo kako su ti dozvolili da se upišeš u konjicu, a ne znaš gotovo ni reči engleskog?! – podiže oči ka nebu narednik Bart.

– Si! Si! – odgovori kroz osmeh kaplar Viljas. – On ne zna jahati!

– I još su ti dali kaplarski čin?! – Bartov glas je zvučao beznadežno.

– Si! – ponovi Viljas kroz blaženi osmeh. – On ne zna jahati!

Ali, i tog dana su jahali sve dok sunce nije dotaklo horizont. Ljudi, svikli na dugotrajno jahanje, nisu bili umorni, ali su zato bili strahovito žedni. Zalihe vode su bile toliko male da se već moralo razmišljati o tome da li će biti moguće jahati i sutrašnji dan. Uz to, nisu našli nikakve tragove koji bi ih mogli odvesti bilo do pukovnika Dodža, bilo do Arikara. Potpukovnik Karli, koji je sjahao sa već vidljivom mukom, sada je stajao, ne usuđujući se da sedne, i raspravljao je sa poručnicima i Rakunom Džulom o tom problemu.

– Gospodine, predlažem da se ulogorimo ovde i da ne nastavljamo dok se ne pronađe voda – rekao je poručnik Blazinski.

– Nema vode – reče kratko Rakun Džul. I pored toga što je znao mnoge jezike prerijskih Indijanaca, njegov engleski je bio veoma slab.

– Za ljude ima vode još dovoljno za jedan dan jahanja – reče poručnik Rodion. – Ali, konji će naprosto skapati, ako ne pronađemo nekakav izvor.

– Prokleta prerija! – reče poručnik Džordan, dodavši tome i jednu krupnu psovku, ne obazirući se na prisustvo potpukovnika Karlija.

Potpukovnik je prešao preko poručnikove psovke, napravivši se da nije ništa čuo. Uostalom, patnja na njegovom licu je govorila da je slabo u stanju da prati razgovor. Mislio je na svoje rane, od kojih opet neće moći ni da spava kako treba. Već četvrtu noć se Karli mučio, ležeći na stomaku, da bar na tren zaboravi strašne bolove i zaspi, ali mu to nikako nije polazilo za rukom.

– Kada bismo imali taj dan predaha – objašnjavao je svoju ideju poručnik Blazinski. – Rakun Džul bi možda mogao da pronađe vodu...

– Nema vode – reče Rakun Džul.

– Kako nema?! Neka te đavo nosi! – dreknuo je poručnik Džordan. – Rekli su da si ti u stanju da pronađeš vodu i u pustinji. Zar nisu tako rekli?!

– Drugi ljudi govore – reče Rakun Džul, nepomičnog lica.

– Đavola i drugi ljudi! – prosikta poručnik Džordan i ponovo krupno opsova.

– U svakom slučaju, ovde ne možemo ostati – oglasi se suvim glasom potpukovnik Karli. Svi zaćutaše da bi ga saslušali. – Na otvorenom smo, naokolo je sve ravno... Ovo nije mesto gde bismo se smeli zadržavati duže. Strategijski, logor na ovakvom mestu je unapred izložen mogućem napadu!

Poručnik Džordan samo zvučno uzdahnu. Nije smeo da kaže kako iz dubine svoje duše prezire vojnički akademizam potpukovnika Karlija i da ne daje ni prebijene pare za njegovu strategiju. Po Džordanu, strategija je bilo nešto što su izmislili nesposobni oficiri sa Vest Pointa. Život je bio nešto drugo, i tom životu, trenutno, nije bilo vode, neophodne i za ljude i za konje. Ali, Karli je bio komandant i Džordan nije smeo tako nešto da kaže.

– Poručniče Blazinski – reče potpukovnik. – Postavite straže. Neka ljudi jedu i pripreme se za spavanje. Ujutro ćemo odlučiti kako ćemo dalje. Poručnik Rodion i ja ćemo pokušati da, na karti, utvrdimo gde se nalazimo. To je sve, gospodo...

Poručnik Džordan ponovo uzdahnu. Dobro je poznavao rečenicu: To je sve! Nju su obično izgovarali oni oficiri koji nisu znali šta da urade, pa su odugovlačili sa odlukama koliko god su mogli, moleći boga da se, u međuvremenu, dogodi nešto što bi im pomoglo da se izvuku iz sopstvene gluposti...

Kaplar Viljas je otvarao konzervu pasulja sa slaninom. Njegovoj jednostavnoj duši i još jednostavnijem telu nije bilo potrebno mnogo da bi bio zadovoljan. Nije mnogo patio od žeđi, na koju je svikao još u detinjstvu. Konzerva pasulja sa slaninom mu se uvek činila kao vrhunska gozba. Jedino je pomalo brinuo što je njegov konj bio već prilično

zamoren i, svakako, žedan. Ali, nikakva briga nije mogla da izbriše večiti osmeh sa njegovog lica.

– Znaš li šta?! – šaputao je narednik Bart na uvo Viljasu. – Karli će nas naterati da jašemo i sutra, i onda će nas Indijanci dočekati na nekom prokletom mestu odakle nećemo imati šanse da se izvučemo živi! Baš to će se dogoditi! Voleo bih bar da umrem pun dobre, čiste vode!

– Hoćeš vode? – upita osmehnuti kaplar Viljas i velikodušno ponudi naredniku svoju čuturicu.

– Hoću vode, ali hoću čitavo jezero, a ne tih nekoliko gutljaja – odgurnu mu Bart ruku, na šta se Viljas samo malo jače osmehnuo, a narednik rekao: – Samo se ti osmehuj! Pitam se da li će Indijanci umesto tvog skalpa, uzeti tvoj osmeh?!

Viljas se iskezi još jače...

Ta noć prođe mirno. Pred zoru Rakun Džul odjaha ponovo u preriju ne bi li pronašao vodu, ili bar Arikare, dok su se čete pripremale za nastavak puta. Potpukovnik Karli je stajao po strani, sada već vidno namršten i posmatrao svog konja sa neobjašnjivom mržnjom. Svi su mogli da vide da je krv probila kroz njegove pantalone, ali niko se nije usuđivao da gleda na tu stranu, kao što niko nije mogao da skupi dovoljno hrabrosti da bilo šta kaže ponosnom potpukovniku. On je bio rešen da jaše dalje. Bol mu nije dozvoljavao da misli na neke druge stvari, kao što je bila činjenica da nije uspeo da pronađe, na karti, gde se, zapravo, nalaze, ili druga činjenica: da nisu pronašli trag pukovnika Dodža! Tvrdoglavo je odbio pomoć svog adutanta da mu pomogne pri uzjahivanju i sa teškom mukom se popeo u sedlo.

– Ovaj će pre poginuti nego priznati da mu je svega dosta – reče Bart Viljasu, koji se nesigurno osmehnu.

Po najnovijoj odluci, koju je potpukovnik tog jutra saopštio svojim poručnicima, čete se podeliše: prva četa odjaha prema severozapadu, druga prema zapadu, a treća ka jugu. Po tom planu su čete trebale da prokrstare veliku površinu prerije i da se opet sastanu u podne, održavajući stalno vezu pomoću kurira-jahača. Sada više nije bilo najvažnije pronaći trag pukovnika Dodža, već – vodu!

Karli je jahao sa drugom četom, ravno na zapad, zajedno sa poručnikom Rodionom, koji je sa zabrinutošću gledao svog komandanta. Potpukovnik se krajnjim naporima svoje nepokolebljive volje držao u sedlu, namršten sa pogledom prikovanim za horizont.

– Gospodine – obrati se poručnik Karliju, posle dva sata neprestanog jahanja, – moram da vas upozorim da konji neće izdržati još dugo bez vode. Bojim se da ćemo imati gubitke u konjima, što samo može da nam otežа situaciju...

– Još uvek vladamo svim okolnostima – reče potpukovnik. – Do kraja dana ćemo pronaći vodu i sve će biti u redu.

– Nadajmo se – reče iskreno poručnik Rodion.

– Vojnik nikada ne sme da se nada! – izgovori potpukovnik. – Vojnik mora da zna šta mu se može dogoditi. Uvek i unapred! Razumete li?!

– Razumem, gospodine! – gotovo je salutirao poručnik, ali nije bio ubeđen da stvari stoje tako kako potpukovnik govori.

Vojnici su već sa mržnjom gledali na potpukovnika. Mnogi od njih su bili u konjici još od završetka građanskog rata i pamtili su mnoge okrutne i manje okrutne zapovednike, ali ovo što im je priređivao potpukovnik Karli prevazilazilo je sve što su do tada doživljavali. Treći dan bez vode, sa bednim zalihama u čuturicama – to je bilo previše! No, nisu se usuđivali bilo šta da kažu, ograničivši se na zlokobne poglede i tihe, šapatom izrečene, zajedljive opaske na račun potpukovnika. Uzgred, smejali su se njegovom neveštom jahanju, njegovim ranama od sedla i bolovima koje je trpeo. Čak je i sam potpukovnik bivao pomalo svestan da se vojnici podsmevaju njegovim ranama, ali je i to propatio u tišini, trpeći bez žaljenja. Smatrao se oficirom jedne moćne armije i nikakve ozlede, ma na kom delu tela se nalazile, nisu smele da naruše ugled takvog oficira!

Nešto pred podne, kada su čete već trebale da se okupe, odnekle dojaha Rakun Džul. Potpukovnika je nerviralo njegovo mirno, indijansko lice, ali to je bio jedini sposoban izviđač na raspolaganju i morao je da ga trpi u trupi.

– Jesi li pronašao vodu?! – upita poručnik, kada je Indijanac dojahao do njih.

– Ima voda! – reče Rakun Džul i pokaza prema jugozapadu. – Daleko.

– Koliko daleko? – upita potpukovnik.

– Daleko, daleko – reče Poni Indijanac. Nije znao kako na engleskom da objasni oficirima da se do vode mora jahati skoro četiri časa.

– Njegov engleski nije dovoljno dobar – obrati se potpukovnik poručniku Rodionu. – Ne verujem da ćemo na drugi način doznati gde je ta voda, nego da dopustimo da nas odvede tamo.

– Voditi, odmah – reče Rakun D' l.

– Ne odmah – izgovori potpukovnik Karli, a zatim se naže prema poručniku i tiše reče: – Kada nam se pridruže ostale čete, onda ćemo krenuti prema toj vodi, ma gde bila.

– Svakako, gospodine – reče poručnik.

– Ima konj u preriji – reče Indijanac.

– Kakav konj?! – upita poručnik.

– Vojni konj – reče Indijanac. – Pola puta do voda. Ima konj. Nema jahač!

– Hoće li on to nama da kaže da je našao nekakvog konja bez jahača?! upita potpukovnik.

– Tako nešto, gospodine – kazao je poručnik Rodion. – I, kaže da je to vojnički konj.

– Jeste, vojni konj – reče Rakun Džul. – U preriji.

– Pobogu! Pa to je možda konj iz ešalona pukovnika Dodža!? – sa vidnim uzbuđenjem će potpukovnik. – Moramo se dokopati tog konja! Poručniče, odmah oformite patrolu i neka, uz ubrzano jahanje, pođu sa izviđačem tamo i neka dovedu tog konja. Odmah!

– Naravno, gospodine – reče poručnik. – Ali, mislim da konji neće izdržati ubrzano jahanje. Iscrpljeni su...

– Poručniče, mislim da će ipak izdržati – posebno naglasi potpukovnik. – Pošto je voda pronađena i možemo se nadati da ćemo uskoro napojiti sve konje, o ljudima da ne govorim, možemo sve zalihe vode dati ljudima i konjima iz patrole. Tada će oni svakako biti sposobni da brzo odjašu tamo i dovedu tog konja. Izvršite zadatak!

– Razumem, gospodine! – salutirao je poručnik i okrenuo svog konja da odredi patrolu i naredi da se sva raspoloživa voda da za patrolu.

U patrolu su bili određeni narednik Bart, kaplar Viljas i još šest vojnika. Poručnik Rodion je morao da potroši dosta reči da objasni ljudima zašto je potrebno da se odreknu i ono malo vode koju su imali. Neki su, nemo doduše, odbijali da poveruju da je izvor toliko blizu da mogu mirno da predaju svoje nevelike zalihe dragocene tečnosti. Ipak, dadoše vodu i patrola napoji svoje konje i dopuni svoje čuturice...

– Eto, sada lovimo konja – šaputao je narednik Bart svom osmehnutom prijatelju, kaplaru Viljasu. – Do sada smo lovili pukovnika Dodža, a sada lovimo konja! Sjajno da ne može biti sjajnije!

– Ulovićemo konja – rekao je Viljas kroz osmeh.

Narednik Bart je samo odmahnuo rukom i uzjahao. Nije više imao živaca da razgovara sa kaplarom Viljasom.

Rakun Džul ih je vodio na jugozapad i činilo se da se u okolini ništa ne menja – trava, suva, zagasito žute boje, svuda naokolo, dokle god pogled dopire. Takvim predelom su jahali već danima. Vojnici su se pitali kako će Indijanac u toj ravnici uspeti da pronađe konja koga je samo video. No, posle nešto više od jednog časa brzog jahanja, Indijanac pokaza rukom ispred sebe. I, zaista, kada su napregli pogled, ugledaše u daljini jednu sitnu, tamnu tačku, koja se, naizgled, nije kretala.

– To konj! – uzviknu Rakun Džul.

– Sjajno! – reče narednik Bart. – Momci, rasturite se, pa da ga okružimo i ulovimo. Ne znam kog đavola će potpukovniku taj konj, ali hajde da mu ga odvedemo. Možda ćemo dobiti i medalje!?!

Ljudi se nasmejaše i pojahaše u brzom galopu, u rasturenoj formaciji, želeći da okruže konja. Kao i svi konjanici, znali su da je konj životinja plašljive prirode i, ma koliko inače bio pitom, i taj konj bi se mogao uplašiti i jednostavno pobeći. Ovako, okružen, konj nije znao na koju stranu da beži, pa su ga, posle izvesnog vremena, vojnici zaista uhvatili. Potom su se okupili i jedan od vojnika pruži naredniku kraj lasa, kojim su uhvatili osedlanog konja sa oznakama trećeg puka. Po tome što na sedlu nije bilo futrole za pušku, a ni vojničkog telećka, kakav je inače bio obavezan za sve konje običnih dvojnika, znali su da taj konj može pripadati samo oficiru.

– Bogami, ovoga nije jahao običan vojnik – reče narednik Bart. Bilo bi smešno kada bi ovo bio konj pukovnika Dodža!

Konj je krivio glavu i strigao ušima, malo uplašen tolikom hajkom, ali je

mirno podneo da ga jedan vojnik dobro pregleda, prelazeći dlanovima preko nogu i vrata.

– Sasvim je u redu – reče vojnik. – Nije ranjen. Nije povređen. Ne verujem da je pobegao iz bitke.

– Ako je Dodž takav jahač kakav je potpukovnik Karli, onda se moglo dogoditi da svog jahača naprosto zbaci i pobegne – reče narednik Bart, a vojnici se nasmejaše, zamišljajući svog potpukovnika krvavih pantalona.

Zatim odjahaše prema četama. Narednik Bart je razmišljao o tome da pregleda sadržinu bisaga na pronađenom konju, ali zaključi da je to posao samog potpukovnika Karlija, a ne njegov. Pokušavao je da pogodi koliko dana taj konj već luta prerijom, ali ga ništa u izgledu životinje nije navodilo na kakvu određenu misao. U suštini, njemu je bilo sasvim svejedno čiji je to konj bio, kako je dospeo sam u taj deo ravnice, a i šta će potpukovnik da uradi kada dobije konja. Narednik Bart je bio običan vojnik i uglavnom je samo vodio računa da sve zadatke koje dobije obavlja toliko dobro koliko je potrebno da ne izgubi, ipak, dobro plaćen posao.

Stigli su do glavnine ešalona skoro tačno u podne, kada su pristigle i ostale čete. Potpukovnik Karli se veoma obradovao konju, pohvalivši Barta i ostale iz patrole. Zatim poručnik Džordan izvuče iz bisaga, sa sedla pronađenog konja, malo dvopeka, pljosku viskija i bibliju. To je bilo sve.

– Dodajte mi knjigu – reče potpukovnik, koji nije sjahao, mada je naredio da vojnici sjašu, jer nije bio siguran da bi smogao snage da ponovo uzjaše. Kada je dobio u ruke knjigu, potpukovnik Karli je pažljivo prelista. Nije mu trebalo mnogo da pronađe ime i prezime vlasnika. Bila je jedna od onih knjiga koje na zadnjim stranicama imaju prostor u koji se upisuje ne samo ime vlasnika, nego i njegov rodoslov, kao i svi važniji datumi u njegovom životu. Karli objavi gotovo svečano: – Gospodo, ova knjiga je pripadala pukovniku Dodžu! Pretpostavljam da i taj konj mora da pripada njemu!

Narednik Bart je bio dovoljno blizu da čuje potpukovnikove reči. Jedva se uzdržao da ne prasne u neobuzdan smeh, ali se zato naže prema kaplaru Viljasu i šapnu:

– Izgleda da ni Dodž nije bio baš suviše dobar jahač. Ispao je iz sedla...

– Si! Si! – osmehnu se Viljas. – On ne zna jahati!

Saznanje da je konj bez jahača pripadao pukovniku Dodžu učinilo je da potpukovnik Karli skoro zaboravi svoje lične nezgode, bolnu zadnjicu i sve ostalo. I, on odmah, veoma živahno, iznese sve svoje pretpostavke. A, izgleda da ih je imao prilično...

– Ovaj konj je dokaz da je pukovnik Dodž stradao u sukobu sa Indijancima – govorio je potpukovnik. – Setite se kako su, posle bitke kod Malog Velikog Roga pronašli jednog konja, koji je od tada maskota Sedmog puka!?! Taj konj je jedini preživeo bitku! Siguran sam da i mi imamo sličan plen. Pukovnik Dodž, gospodo, sada leži negde u preriji, verovatno skalpiran! Ja sam se i čudio zašto nije poslao kurire da mu dovedu pomoć i zašto je njegova jedinica ostala bez ikakve veze sa komandom. Ali sada je sve jasno! Dodž je doživeo poraz i sasvim je moguće da to nije niko preživeo! Arikare, naravno, znaju istinu! Od ovog trenutka proglašavam najviši stepen borbene gotovosti! Čim ugledamo Indijance – napašćemo! Pukovnik Dodž će biti osvećen! General Kaster će takođe biti osvećen!

– I ljudima i konjima je potrebna voda – usudi se da napomene poručnik Džordan.

– Nisam to zaboravio, poručniče – prekori ga potpukovnik. – Odmah ćemo odjahati do tog izvora o kome je govorio Rakun Džul. Posle toga ćemo organizovati borbene patrole, koje će jahati ispred ešalona i vrebati Indijance. I, u svakom trenutku moramo biti spremni da prihvatimo bitku! Nadam se da sam bio jasan!?!

– Savršeno jasni, gospodine! – reče poručnik Blazinski.

– U redu, onda – potpukovnik pozdravi dodirujući rukom obod svog šešira. – Pređimo na izvršenje zadatka!

Vojnici uskoro saznaše da će uskoro biti vode, ali da se posle toga valja pripremiti za bitku. Iskusni konjanici nisu imali ništa protiv bitke, mada su sumnjali u to da će zaista do nje i doći, ali im je bilo veoma važno da konačno stignu do vode. No, narednik Bart, koji je od Rakuna Džula saznao neke važne pojedinosti, saopšti im da do izvora treba jahati gotovo četiri sata, ako ne i više, i da treba prištedeti dah do tada. Vojnici su u pola glasa proklinjali preriju, i sunce, i psovali su sebi u brade, ali se

niko nije usudio da pomene i potpukovnika Karlija. Umesto komentara na račun potpukovnika, radije su gledali njeve muke u sedlu, i to im je davalo age da izdrže i više nego što su već izdržali.

Jahanje do izvora nije bilo lako, kako se ispostavilo. Jer, konji su bili veoma žedni i već skoro sasvim iscrpljeni višednevnim jahanjem, tako da su se kretali veoma sporo, vukući kroz sparušenu travu. Potpukovnik Karli je naređivao da požure, ali su vojnici jahali sve sporije i sporije. Poručnik Džordan je pokušao da objasni potpukovniku da su konji na izmaku snaga i da bi svako brže jahanje moglo neke životinje da ubije, ali je Karli tvrdoglavo odgovorio:

– Kada ja mogu da jašem brzo, očekujem da to mogu i vojnici! Ne tražim ništa van mogućnosti svojih trupa!

– Ali, ne radi se o vojnicima, gospodine – gotovo je vikao poručnik Džordan, pokušavajući da ubedi potpukovnika. – Radi se o konjima!

– Još ni jedan konj se nije srušio od umora, poručniče – govorio je potpukovnik Karli. – Naredite ljudima da ubrzaju jahanje!

Poručnik Džordan je propisno salutirao i odjahao prema začelju kolone, gde je na miru i daleko od potpukovničkih ušiju neko vreme sočno psovao. Ipak, pokušao je da ubrza kolonu, koja se bila rastegla na čitavu milju, govoreći:

– Ljudi, što pre stignete do vode, pre ćete piti. I vi i konji! Hajde, požurite malo!

Neki su naterali konje da idu malo brže, ali životinje su uspevale da naprave samo nekoliko bržih koraka, a onda bi ponovo usporile.

– Konji su pametni. Znaju koliko mogu – reče narednik Bart tako da ga čuje i poručnik Džordan.

– Ne pametuj, Barte – reče poručnik. – Izvrši naređenje kako dolikuje konjaniku, a posle pričaj!

– Činim koliko mogu – odgovori narednik. – Ali, ima slučajeva kada četiri noge znaju više nego dve!

– Stisni petlju pa to kaži potpukovniku – ponudi velikodušno poručnik.

Bart se ne usudi više da govori. Već je nekoliko puta zbog svog dugačkog jezika išao na raporte i nije ih bio željan. Zato obode konja i natera ga da napravi nekoliko bržih koraka, sve dok je poručnik bio u blizini, a potom opet uspori. Pogledao je kaplara Viljasa, koji je jahao, osmehnut, već po navici.

– Kakva bi to sjajna konjica bila kad bismo se svi tako cerili kao ti – reče Bart Viljasu.

– Si! – odvrati Viljas. – Divna konjica!

Tek u kasno popodne stigoše do izvora o kome je govorio Rakun Džul. Ispostavilo se da je to jedan sasvim mali izvor, gotovo barica, koju su, prema tragovima, posećivale sve zveri prerije. U njemu je bilo tako malo vode, da je potpukovnik Karli morao da naredi da piju, redom, samo jedan čovek i jedan konj i napajanje je trajalo beskrajno dugo, produživši se do kasno u noć. No, ljudi behu zadovoljni. Konačno su imali vodu. Samo neki, i to oni sa kraja dugačkog reda, poluglasno su gundali.

Poslednji u redu, i to dobrovoljno, bio je kaplar Viljas, koji, kroz osmeh, objasni svima oko njega:

– Ima puno vremena! Ne moramo jahati! Voda ne može pobeći!

– Čuti i osmehuj se – uskoči mu u reč narednik Bart, koji se našao u blizini. – Sve mi se čini da bi oni u Vašingtonu morali da izmisle vojničko pravilo o osmehivanju. Da znaš da ću im to i predložiti, jednog dana, kada budem išao u Vašington.

– Tebi smeta što se smejem?! – upita Viljas.

– Ne! – odmahnu glavom narednik Bart. – Smeta mi što se ja ne smejem!

Tu noć potpukovnik Karli nije ni legao, što nije bila samo posledica lošeg stanja njegovih ozleda, već i potreba pravljenja ratnih planova – potpukovnik je rešio da vojnički porazi podle Arikare i kazni ih za masakr nad trupama pukovnika Dodža. Nije bilo, doduše, tragova bilo kakve bitke i još uvek je postojala nada da pronađu ešalon pukovnika Dodža, ali je potpukovnik bio ubeđen, već prema tome što su pronašli tog konja da je pukovnik doživeo sudbinu Džordža Kastera. Čitavu noć je proveo stojeći, jer nije mogao da sedne, proučavajući mape. Od Rakuna Džula je pokušavao da sazna detalje o zemlji u kojoj se nalazio, ali se tu samo nepotrebno namučio, jer Rakun Džul nije znao dovoljno engleskog da mu objasni ono što je potpukovnika zanimalo. Osim toga, Indijanac nije imao pojma šta je to strategija i taktika, a Karli je baš na tome insistirao. Vodeći računa da trupe moraju da mu budu odmorne, potpukovnik

je naredio svojim određenim oficirima da se dobro naspavaju i planove je pravio sam. U svojim planovima nije propustio ni one detalje koji su se odnosili na njegovo unapređenje: ukoliko odnese pobedu nad Arikarama, verovao je potpukovnik, to neće izmaći vojnim vlastima i on će sigurno biti, uskoro, pukovnik. Tek da dokaže da je sposobniji od Dodža – »od pokojnog Dodža«, ispravio se potpukovnik.

U rano jutro je počela realizacija potpukovnikovog plana. Oformljeno je pet patrola, sa po šest vojnika u svakoj, i one su izaslate u preriju sa zadatkom da pronađu Indijance. Rakun Džul je krenuo na isti zadatak sam.

– Tako ćemo imati praktično sedam patrola – govorio je potpukovnik svojim poručnicima. – Jedna će sigurno pronaći bar mesto bitke, i, verujem, telo pukovnika Dodža, ako ne i Arikare. Glavnina trupa će se kretati ka zapadu, u borbenom, marševskom poretku, uz svu opreznost. Ne bih hteo da nas Indijanci iznenade kao što su to učinili sa pukovnikom. Kada dođe do kontakta sa neprijateljem hoću da svako od vas zna šta mu je činiti. Poručniče Blizinski, vi ćete, sa svojom četom, izvršiti napad po centru, što brže možete. Ja ću jahati sa vama. Poručniče Rodion, vi ćete preuzeti levo krilo i izvršićete napad tako da se Indijanci nađu u okruženju. Isto tako će postupati i poručnik Džordan na desnom krilu. Ni jedan Indijanac ne bi smeo da nam umakne! Moramo primerno da ih kaznimo!

Poručnici nisu bili baš toliko ubeđeni da bitka neposredno predstoji, ali nisu rekli ništa, samo su propisno salutirali i krenuli da organizuju svoje čete u borbeni poredak. Samo je poručnik Džordan glasno uzdahnuo. Njemu je već pomalo bilo dosta i potpukovnika Karlija, i ovog šašavog traženja pukovnika Dodža po preriji, i same konjice, pa i čitave vojske. Već mesecima je razmišljao o tome da napusti vojsku i da počne da se bavi stočarstvom i činilo mu se da ovaj pohod samo može da ubrza njegovu odluku. No, dok je još nosio uniformu, morao je da igra svoju ulogu kako najbolje zna.

– E, sada samo ostaje da zaista natrapamo na Arikare, u ovoj pustinji, pa da svi okrvavimo pantalone, kao što je to već učinio naš potpukovnik – šaputao je narednik Bart kaplaru Viljasu.

– Si! – odgovorio je osmehnuti kaplar.

– Nadam se da će ti Indijanci zguliti taj osmeh sa lica – reče Bart, pa se i sam osmehnu.

– Si! – reče Viljas. On nije imao mnogo iskustva sa Indijancima, jer se nikada nije borio protiv njih, ali mu je već i sama pomisao na sliku Indijanca koji mu, umesto skalpa, uzima osmeh, bila toliko smešna da je počeo glasno da se smeje.

– Samo se ti smej – smejao se i sam narednik Bart. – Ako se ne bojiš sada, bojaćeš se sigurno kada ugledaš te crvene nakaze, kako urlaju i jurišaju kao sami đavoli!

– Neka dođu – reče Viljas. – Boriću se!

Ali, činilo se da njihov zapovednik nije mislio baš tako. Samo što je osmehnuti kaplar izrekao to što je izrekao, došao je potpukovnikov ađutant i naredio narednik Bartu da se javi potpukovniku.

– Odmah! – naglasio je ađutant.

– Šta li sam uradio? – šapnu Bart kaplaru na uho, pa uzjaha i krete prema potpukovniku.

Vratio se veoma brzo, sa izrazom na licu koji je mogao značiti samo jedno – narednik Bart je bio besan! Nije govorio ništa. Sjahao je i dohvatio svoju pušku i počeo da je rastavlja i trlja nekakvom prljavom krpom, s vremena na vreme bacajući oštre poglede ka čelu kolone, koja se polako formirala, gde je stajao potpukovnik. Posle izvesnog vremena kaplar Viljas se usudi da ga pita:

– Šta se zbilo?

– Zbilo se da ćemo ti i ja ostati pošteđeni borbe – reče ljutito narednik.

– Zašto?! – upita Viljas.

– Bićemo počasna straža! Eto zato – odbrusi Bart. – I, nikada nećeš pogoditi kakva ćemo mi to biti straža?!?

– Kakva?! – ne izdrža da ne upita kaplar Viljas.

– Konjska! – dreknu narednik Bart. – Taj prokleti konj, koga smo juče pronašli tamo u preriji, treba da bude počastvovan našom stražom! Eto! Potpukovnik kaže da će taj konj biti slavniji od Komanča, a to je onaj konj koga su pronašli na Malom Velikom Rogu, kada su Sui iskasapili Kastera. Potpukovnik kaže da tog konja više niko ne sme jahati, i da mu se ne sme dogoditi ništa neprijatno, i da ne sme da pobegne ni pod kojim uslovima... I, konačno, ti i ja

smo određeni da svojim životima odgovaramo za konja! Kako ti se to svida?!?

– Si! Dobro je – osmehnu se Viljas, pa, posle kraće stanke, dodade: – Nema borbe. Indijanci neće uzeti moj osmeh!

– Uzeće ti ga potpukovnik, samo ako tom konju budu nedostajala dlaka iz grive! – isceri se besno narednik. – Samo mi je trebalo da se posle tolikih godina u konjici vratim u kožu konjovodca. Ja sam narednik, a ne konjovodac!

Sujeta poštenog vojnika bila je povređena. Narednik Bart u tom konju bez jahača nije video ništa herojsko i ništa toliko važno da bi morao da bude počasna straža običnom konju, u času kada njegova četa treba da juriša i bori se. No, kaplar Viljas se svemu tome, naravno, osmehivao. Njegova priprosta duša bila je zadovoljena time što neće morati da juriša, i činilo mu se da je čuvanje jednog konja dovoljan razlog za to.

Tada stiže naređenje da se uzjaše i uskoro ešalon krete na zadatak. Čete se podeliše, patrole odjahaše u preriju da traže neprijatelja. Potpukovnik naredi da na čelu jašu zastavnik i trubač. Inače, sam potpukovnik Karli je jahao gotovo stojeći, jer zaista više nije bio u stanju da sedi. Ali je ćutao i trpeo, nadajući se da će se te nezgodne rane na kraju isplatiti. Na vidiku je bila pobeda, slava, i – čin pukovnika!

Narednik Bart i kaplar Viljas, sa konjem pukovnika Dodža, jahali su na začelju kolone. I, dok se Viljas, po običaju, osmehivao, narednik je jahao namršten i vidljivo nezadovoljan ulogom koju igra na tom ratnom pohodu. Za to vreme su patrole jahale kroz preriju tražeći Arikare, ili bar ostatke ešalona pukovnika Dodža. Vreme je proticalo u iščekivanju, koje je teže padalo potpukovniku Karliju nego njegovim vojnicima. Ljudi su jahali uživajući u dosadi i tiho se, međusobno, kladili u nevelike sume da li će, do kraja dana, naići na Indijance ili neće. Zatim, kladili su se i u ishod moguće bitke, i u tim opkladama je bilo isto toliko onih koji su smatrali da će pobediti Indijanci, koliko i onih koji su sebe videli kao pobednike. Niko nije ni mislio o tome da je sasvim moguće, ako uopšte bude bitke, neki od njih neće preživeti da bi mogli da pokupe dobitke, ili plate izgubljenu opkladu.

Nešto pred podne dojahala je, u brzom galopu, jedna od patrola...

– Šta ste pronašli?! – upita potpukovnik, kada su vojnici prišli.

– Grupa Indijanaca, na četiri milje, zapadno, gospodine! – raportirao je vođa patrole.

– Jeste li ih dobro videli?! Koliko ih je? Da li su naoružani? – zatrpavao je potpukovnik pitanjima.

– Bojim se da su prebrzo nestali sa horizonta, gospodine – odgovori vojnik. – I oni su nas primetili. Nije ih bilo manje od dvadesetak, ali nismo mogli da vidimo da li su naoružani.

Potpukovnik se okrete poručniku Blazinskom, koji je jahao uz njega:

– Neka četa krene brzim kasom! Pošaljite kurire ostalim četama. Neka i oni požure. Indijanci u tolikom broju ne mogu biti daleko od glavnine svojih snaga. Pripremite se za borbu!

Novosti su se brzo pročule i vojnici požuriše da dovrše kladenje. Ljudima se činilo da će, ako, eto, konačno ispune svoj zadatak, uskoro biti u hladovini kasarne, i skoro su se obradovali vestima o Indijancima. No, na kraju kolone bilo je nezadovoljnika. U stvari, samo jedan čovek je bio nezadovoljan – narednik Bart.

– Prokleti konj! – govorio je narednik gledajući konja kako mirno kaska pored njega. – Na kraju će ispasti da će ovo živinče biti heroj! Ili, što je još gore, ispašće da će naš poglavica Krvave Pantalone pobrati lovorike!

– Šta su lovorike?! – upita osmehnuti kaplar Viljas.

– To je ono što naš potpukovnik nosi na ramenima – objasni Bart. – I, posle ove bitke imaće toga još više nego što već ima! Jedina mi je uteha što se neće skoro oporaviti od ovog jahanja!

– Si! – reče Viljas. – On ne zna jahati!

Četa je jahala brzim kasom gotovo čitav čas, ali nije ispred sebe još uvek videla ništa što bi ličilo na Indijance. Potpukovnik Karli je, međutim, bio rešen da čitavu stvar dovrši odsudnom bitkom, pa je naredio da ljudi pređu u galopiranje, ne vodeći računa da su njihovi konji već bili zamoreni. No, posle izvesnog vremena, i sam je uvideo da je preterao pa naredi da četa stane i da se malo odmori.

– Mora biti da su Indijanci slabiji od nas, čim izbegavaju borbu – rekao je potpukovnik poručniku Blazinskom.

Svega desetak minuta kasnije dojahao je odnekle iz prerije Rakun Džul sa

vestima da je video Arikare. Vratiše se i kuriri, koji su druge dve čete obavestili o Indijancima. Potpukovnik je bio zadovoljan.

Narednik Bart nije bio zadovoljan...

– Kako bi bilo da malo odmorim svog konja i da jašem ovog pukovničkog prokletnika? – rekao je on.

– Ne sme se – rekao je kaplar Viljas.

– Znam da se ne sme, ali ako moj konj padne od umora hladno ću uzjahati ovog ratnog heroja – reče narednik Bart, – pa makar me to koštalo ratnog suda! Naš potpukovnik će nas naterati da sahranimo svoje konje, samo ako nastavi da nas tera da galopiramo u susret Indijancima!

– Biće sve u redu! – tešio ga je osmehnuti kaplar.

Ali, kada su nastavili ubrzano jahanje u susret neprijatelju, nešto nije bilo u redu: jahali su još čitav čas i uopšte nisu naišli na Indijance! Potpukovnik je to protumačio time da se Arikare boje sukoba. Poručnik je mislio da je pronaći Indijance u ovolikoj preriji isto kao i pronaći iglu u plastu sena. Ljudi su se zabrinuli za svoje konje, a konj pukovnika Dodža je veselo kaskao između svojih počasnih stražara...

A, onda, ugledaše ispred sebe nešto što se samo u snovima moglo nazvati brdom. Bila je to blaga uzvišica koja se uzdizala iz predela samo nekoliko jardi, ali to nije smetalo potpukovniku Karliju da naredi:

– Punom brzinom na ono brdo! Ono drži čitav kraj! To je strategijska tačka koja će nam poslužiti kao uporište!

Pojahaše brzo do uzvišice i, kada su se ispeli na vrh ugledaše ispred sebe, u ravnici, čitav puk Arikara! Indijanci su bili udaljeni otprilike dve milje i bilo ih je sigurno nekoliko stotina! Potpukovnik je pogledao kroz dogled...

– Ali, to nisu ratnici! – reče potpukovnik. – Ima malo konja a puno pešaka! Gde su ratnici?!

Poručnik Blazinski se uljudno nakašlja, pa skrenu potpukovniku pažnju na jednu grupu tamnih tačaka na severnom horizontu – Karli uperi svoj dogled tamo, pa se okrete i reče:

– Čestitam, Blazinski! To su ratnici! I, već vidim šta će se dogoditi: ratnici će požuriti ovamo da zaštite žene i decu, a mi ćemo ih uhvatiti u okruženje! Pobeda je već, tako reći, naša!

– Ali, ostale čete... – zausti poručnik Blazinski.

– Svakako, poručniče, svakako – reče potpukovnik Karli i namršti se, jer ga je zadnjica strašno bolela. – Ja nisam Kaster, pa da dopustim da me Indijanci iznenade negrupisanog! Sačekaćemo da se okupimo. Dotle, ostajemo ovde, na ovoj uzvišici!

Ljudi sjahaše. Bilo im je naređeno da pripreme oružje, ali da ne uzjahuju bez naredbe. Znali su da se čekaju dve čete koje su bile severno i južno od njih i znali su da će čim čete stignu, napasti. Nije im se sviđalo što među Indijancima [illegible]e žena, dece i staraca nego ratnika, ali su bili pomireni sa sudbinom da će opet morati da se bore protiv nenaoružanih, kao što im se već događalo.

Potpukovnik nije propustio da se seti da ponovo pozove narednika Barta...

– Narednič̆e, nadam se da niste zaboravili šta vam je zadatak?! – govorio je potpukovnik. – Vi i kaplar čuvaćete konja pukovnika Dodža i nećete se micati sa ove uzvišice, ma šta se događalo. Naravno, moramo voditi računa o tome da postoji mogućnost da izgubimo bitku...

Potpukovnik je zastao u govoru, ne bi li svojim rečima dao na težini. Potom nastavi:

– U tom slučaju, vaš zadatak je da se, kako znate, probijete do prve vojne postaje, ma gde se nalazila. Ali, nikako bez konja! On je svedok istorije! Da li vam je jasno?!

– Savršeno jasno, gospodine! – salutirao je narednik i odjahao do kaplara Viljasa i pukovnikovog konja, da bi tamo pljunuo u prašinu, opsovao i rekao: – Prokletstvo! Hoćeš li da znaš kakvo smo naređenje dobili?! Dobili smo naređenje da poginemo štiteći konja! I, da ga, ako Karli izgubi bitku, odvedemo, živog i zdravog, u nekakvu istoriju! Znaš da mi je žao što nosim uniformu!

– Zašto? – upita blaženo kaplar Viljas.

– Zato što ne mogu da ubijem ovog konjskog gada! – žestio se narednik. – Da sam civil, potpukovnik ne bi mogao da me izvede na sud zbog ubistva konja. Možda bih samo morao da nadoknadim štetu vojski i platim koliko ovo kljuse vredi! Zato žalim što sam u uniformi!

– Meni je svejedno! – osmehnu se kaplar Viljas.

– Si! – naruga mu se narednik. – Tebi je svejedno! Ali, ja bih radije pogi-

nuo na neki drugi način, a ne braneći jedan konjski život!

– Niko neće poginuti! – veselo reče kaplar.

Nije ni pretpostavljao koliko je u pravu. Jer, van svakog potpukovnikovog plana, dve udaljene čete se ne pojaviše do kraja dana, mada je prema njima otišlo nekoliko kurira, koji se, takođe, nisu pojavljivali. Sa svoje strane, Arikare se nisu približavale. Onaj deo Indijanaca sa ženama i decom lagano se kretao prema zapadu, a ratnici su ostali na prilično udaljenosti od čete poručnika Blazinskog, ne pokazujući ni najmanju nameru da stupe u borbu. Tek kada je već gotovo bio mrak pojaviše se kuriri, koji potpukovniku saopštiše nevesele novosti: obe čete, i poručnika Džordana i poručnika Rodiona bile su zalutale, obilazeći suviše široko područje određeno za manevar, i morali su da se ulogore, pa tek sutradan da se pridruže potpukovniku!

– Oni su nesposobni! Totalno nesposobni! – praskao je potpukovnik, ali nije mogao time mnogo da izmeni. Samo su mu rane ponovo prokrvarile i on se malo umirio. – No, kada se ne može drugačije, onda ćemo sve odgoditi za ujutro! Postavite trostruke straže, poručniče Blazinski!

Potpukovnik nije mogao da zna da su mu se neki stari, iskusni konjanici, mada samo obični vojnici, u sebi nasmejali na odlaganju akcije protiv Arikara. Oni su već godinama jahali kroz preriju i znali su navike prerijskih Indijanaca. Znali su i da predvide šta će se dogoditi ujutro... Jedan od iskusnijih je bio i nesrećni narednik Bart, koji je još uvek gorko žalio što mora da vodi računa o konju pukovnika Dodža. To mu nikako nije izlazilo iz glave. Ipak, kada je čuo da će provesti noć na toj uzvišici, šapnuo je kaplaru Viljasu:

– Neka me tri puta skalpiraju ako ujutru budemo videli i traga od Indijanaca! Koliko ja znam, oni će se izgubiti u preriji tako da ih nećemo moći naći ni sledeće dve nedelje! Da su znali gde smo, već bi se izgubili... I oni su čekali da sretnu nas, kao što smo i mi njih tražili. Samo, što oni... Hej! Viljas! Pa ti spavaš?!?

To je bilo tačno. Kaplar Viljas nije slušao svog prijatelja, već je spavao, čak i u snu se osmehujući. Spavali su mnogi vojnici, osim onih koji su stražarili. Ali, potpukovnik Karli nije spavao! Ne zato što je pripremao bitku, već zato što su mu se rane upalile i zagnojile, tako da je gotovo stenjući i stiskajući zube čitavu noć proveo na nogama, ne usuđujući se čak ni da legne potrbuške. Mislio je da neće uspeti da ustane ako to uradi... Skoro je i zaboravio Arikare od bolova.

A, ujutru, više nije bilo šta da se zaboravlja! Indijanci behu nestali! Naokolo se samo pružala ravnica, prekrivena suvom travom, preko koje je duvao lagani povetarac...

– Šta ovo treba da znači?! – zapanjio se potpukovnik.

– Indijanci su pobegli – rekao je poručnik Blazinski, mada je ta činjenica bila više nego očigledna.

– Vidim i sam, poručniče. Ali, kuda su otišli?! – potpukovnik je sebi priznao da je očekivao sve drugo, osim da mu neprijatelj izmakne tako lako.

– Teško je reći – reče poručnik Blazinski. – U svakom slučaju, moramo opet poslati patrole da ih nađu.

Jedino je gvozdena volja i oficirska čast držala potpukovnika pri svesti. Bolovi su bili strašni. A, sada je bila pogođena i njegova oficirska čast. Karli nikako nije mogao da shvati da je neprijatelj nestao u času kada se on spremao da ga porazi u odsudnoj bici. Ono što je on učio na Vest Pointu nije se ukljapalo u situaciju. Preko volje je dopustio da poručnik Blazinski ponovo pošalje patrole u preriju, očekujući da pristignu i čete poručnika Džordana i Rodiona.

– Da su oni stigli juče sada bismo već imali zarobljenike, koji bi nam mogli reći gde se nalaze tela pukovnika Dodža i njegovih vojnika – govorio je potpukovnik.

Džordan i Rodion su stigli kada je jutro poodmaklo i nije im bilo krivo što su Indijanci pobegli, mada to nisu smeli da kažu glasno. No, vedro lice poručnika Džordana govorilo je samo za sebe. On, čak, dopusti sebi da upita putpukovnika da li će se, sada kada je bitka popuštane, ešalon vratiti u bazu.

– Poručniče, ne biste morali da vašu glupost pokazujete javno – ukori ga, od bolova namrštеni, potpukovnik Karli. – Naš zadatak je da pronađemo Indijance i da osvetimo pukovnika Dodža i njegove trupe...

– Ali, uopšte nije dokazano da je pukovnik stradao – drsko preseče svog pretpostavljenog poručnik Džordan.

– Zar konj nije dovoljan dokaz?! – začudi se potpukovnik, pogledavši ža-

losno na svog konja i pomislivši da će morati opet da jaše. – Jedan konjički oficir nikada ne bi sebi dopustio da ostane bez konja! Pukovniku Dodžu se moralo dogoditi ono najstrašnije!

Čitav taj dan patrole su projahivale prerijom tražeći tragove Indijanaca, ali nikakvi tragovi nisu bili nađeni. Rakun Džul je nekoliko puta dolazio iz svojih izviđanja tek da saopšti da su Arikare nestale kao da su u zemlju propale. Za potpukovnika to je bilo gore od njegovih rana, od kojih ga je počela hvatati prava pravcata groznica. No, tvrdoglavo je nastavljao da to krije, čak i od samog sebe.

– Znaš li ti da će naš potpukovnik umreti od tih rana?! – šaputao je narednik Bart kaplaru Viljasu.

– Si! – odgovarao je, takođe šapatom, osmehnuti kaplar.

Noć, koja je usledila nije donela ništa, osim što je, od bolova i posledica groznice, koja je bivala sve jača, potpukovnik dva puta pao u nesvest. No, ipak je jutro dočekao na nogama, izdajući naređenja za pokret...

No, čim su krenuli, ka zapadu, kako je naredio potpukovnik Karli, odnekle, u paklenom galopu dojaha Rakun Džul, u pratnji jednog konjanika u uniformi prekrivenoj slojevima prašine od više dana.

– Biti kurir. Tražiti vas – objasni Rakun Džul potpukovniku.

– Kurir?! Čiji kurir?! – iznenadi se potpukovnik Karli. Jahao je, i od toga mu se svest mutila, tako da je slabo bio u stanju da prati šta se oko njega dešava.

– Kaplar Dilejni, gospodine potpukovniče! – predstavi se po propisu kurir. – Kurir Trećeg konjičkog puka.

– Otkud Treći?! – zapita valjda samog sebe Karli. Opasno se ljuljao u sedlu.

– Treći je u tvrđavi Brazos, dvadesetak milja ka jugoistoku, gospodine – govorio je kurir. – Tražim vas već četiri dana, gospodine! Pukovnik Dodž je prispeo sa svojim trupama u našu tvrđavu. Prema tome, vaš zadatak gubi smisao. Tako su mi rekli. Treba da dojašete u tvrđavu!

– Pukovnik Dodž?! – upita potpukovnik Karli i u tom trenutku skliznu iz sedla i tresnu o zemlju bez trunčice svesti u sebi.

Poskakaše da ga pridignu, da mu daju vode, da mu raskopčaju koporan, ali je potpukovniku trebalo prilično vremena da se povrati. U međuvremenu, poručnik Džordan upita kurira:

– Šta se dogodilo sa pukovnikom Dodžom? Zar nije imao bitku sa Indijancima?!

– Ni slučajno – osmehnu se slatko kurir iz tvrđave Brazos. – Jedne noći su se Arikare došunjale i ukrale im sve konje! Pukovnik i njegovi ljudi su do tvrđave morali da pešače! Da ste samo mogli videti kako su izgledali kada su stigli!?

Poručnik Džordan nije izdržao – prasnuo je u neobuzdan smeh, koji bi sigurno strašno zapanjio potpukovnika Karlija, samo da je bio pri svesti.

– A mi odajemo vojne počasti konju pukovnika Dodža! – zbunjeno reče poručnik Blazinski.

– Konj pukovnika Dodža?! – zainteresovao se kaplar Dilejni. – O tom kljusetu već bruji čitava tvrđava!

– Zašto? – upita poručnik Rodion.

– Pa, nekako su ga Indijanci zaboravili, kada su krali sve te konje, i on je ostao – pričao je kurir. – I, kada su krenuli ka tvrđavi, pukovnik ga je sasvim normalno uzjahao, ali ga je konj zbacio i pobegao u preriju! Izgleda da mu se nije sviđalo da bude jedini konj u konjičkom ešalonu?!

Potpukovnik Karli nije dovoljno brzo došao svesti da bi čuo ovu priču. Osvestio se već kada su uveliko bili na putu za tvrđavu Brazos. Četiri čoveka su ga nosila na nosilima. Tresla ga je strašna groznica i osećao je nepodnošljive bolove. Hteo je da se izdere na poručnika Rodiona, koji je jahao uz njegova nosila i da zatraži da ga ponovo podignu u sedlo, ali od iscrpljenosti više nije mogao ni da govori. Ote mu se jedva čujan jauk, i to je bilo sve što je iko ikada više čuo iz usta potpukovnika Karlija.

– Znaš li da mi je već dosta vojske – govorio je narednik Bart kaplaru Viljasu, dok su jahali na začelju kolone. Pored njih je, već navikao na njihovo društvo, jahao konj pukovnika Dodža, samo što sada nije bio pod počasnom stražom. Narednik je nastavljao: – Vidiš, pitam se hoću li i ja jednog dana dobiti takve rane da naprosto umrem od njih, kao što će naš dobri potpukovnik sigurno zakovrnuti od žuljeva na zadnjici?! I, vidiš, nekako mi se mnogo više sviđa ideja da ostanem živ!

– Si! – osmehnu se kaplar Viljas. – On nije znao jahati!

Te večeri ešalon potpukovnika Karlija pristiže u tvrđavu Brazos. Pukovnik Dodž se nije obradovao svom konju. Naprotiv, odmah je ponudio lokalnom kovaču da ga otkupi za smešno malu cenu...

Pred zoru je, od groznice ili trovanja krvi ili od povređenog ponosa, izdahnuo potpukovnik Karli. Sahranjen je uz sve vojne počasti, kao da je stradao od Indijanaca, a ne od malo tvrđeg sedla. Ispališe mu počasni plotun iznad groba. Komandir odelenja za počasni plotun bio je kaplar Viljas. Kada je to bilo obavljeno, kaplar se, u lokalnoj krčmi, pridružio naredniku Bartu...

Sedeli su za stolom u uglu i ispijali loš viski...

– Prokleti konj! Nikako mi ne izlazi iz glave – žalio se narednik Bart. – Čak sam ga i sanjao. A zbog njega je otegao naš potpukovnik.

– Si! – osmehnu se malo tužno kaplar Viljas. – On nije znao jahati!

U SLEDEĆEM BROJU

PITER VOROB

ČUVAJ SE, DOLAZI RINGO

Ma koliko umoran, Mičel se uvek budio sa prvim jutarnjim zracima sunca. Tako je bilo i sada. Pogledao je u stranu i shvatio da Ringo još spava. Otišao je na potok i umio se. Potom se udaljio od platoa na kom je bio razapet šator. Nekoliko puta je hitro izvukao revolver, a potom je na malu uzvisinu postavio staklenu bocu. Vratio se desetak koraka natrag, i brzo opalio iz kolta. Staklena boca se razletela na stotine komada.

Mičel zadovoljno vrati revolver u futrolu i izvuče cigaru, pa je stavi u usta. Dok je prinosio šibicu cigari, odjeknu hitac i šibica se ugasi. Mičel zbunjeno pogleda u Ringa, a potom u šibicu.

JUGOBANKA